

Gal 9 La
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΛΟΓΓΙΝΟΥ

ΠΕΡΙ

Υ Υ Ο Υ Σ

ΒΙΒΛΙΟΝ.

DIONYSII LONGINI

DE

SUBLIMITATE

LIBELLUS,

*Ad præstantissimam JOANNIS HUDSONI
Editionem secundam, quæ Oxoniæ prodierit
anno 1718, recognitus & emendatus.*



EDINBURGI:

Apud THO. & WAL. RUDDIMANNOS. Sum-
ptibus JOAN. PATONI Edinburgi, & AND. STAL-
KERII Glasgæ, Bibliopolarum. MDCCXXXIII.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΟΥ

ΚΑΙ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΟΥ

ΚΑΙ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ο

Τ

Τα

ήκη

λε

πρ



ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΛΟΓΓΙΝΟΥ

ΠΕΡΙ

Υ Υ Ο Υ Σ.

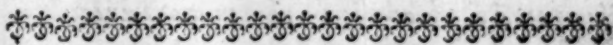
Τ Μ Η Μ Α δ.

Οτι τὸ τῆς Καικιλίης συγχευμάτιον, τὸ πᾶσι
Υψῆς, ἐλλιπὲς ἐστὶ καὶ διότι;

ΤΟ μὲν Καικιλίης συγχευμάτιον, ὃ πᾶσι
Υψῆς συνετάξατο, ἀνασκοπεύμενοις ἡμῖν,
ὡς οἶδα, κοινῇ, Ποσειδίῳ Τερωντιανὲ φίλ-
τατε, ταπεινότερον ἐφάνη τῇ ὅλης ὑποθέσεως, καὶ
ἥκιστα τῇ καίριον ἐφαπτόμενον, ἢ πολλῶν τε ἀφέ-
λειαν, ἥς μάλιστα δεῖ σοφάζεσθαι καὶ γράφοντα,
πείποιεν τοῖς ἐντυγχάνουσιν. Εἴτ' ἐπὶ πάσης τε-
Λ
χνολογίας

χρολογίας δυνεῖν ἀπαυτεμύων, περτέρε μὲν τῷ δι-
 ξαι τί το ὑποκείμενον, δ' αὐτέρη δὲ τῇ τάξει, τῇ
 δυνάμει δὲ κυριωτέρη, πῶς ἂν ἡμῖν αὐτὸ τῆτο καὶ
 δι' ὧν τινων μεθόδων κλητὸν γένοιτο· ὁμως ὁ
 Κακίλιος, ποῖον μὲν τι ὑπράχθη τὸ Ὑψηλόν, διὰ
 μυείων ὄσων, ὡς ἀγνοῦσι, πειρᾶται δεκνύσαι,
 τὸ δὲ δι' ὅτε τρέπε τὰς ἐαυτῆς φύσεως περᾶγειν
 ἐχούοιμεν ἂν εἰς ποσὴν μεγέθους ἐπίδοσιν, ἐκ οἷδ'
 ὅπως, ὡς ἐκ ἀναγκαῖον, παρέλιπεν. Πλὴν ἴσως
 τετονὶ μὲν τὸν ἄνδρα ἔχ' ὅπως αἰτιαῖται ἥν' ἐκλε-
 λειμμένων, ὡς αὐτῆς τ' ἐπινοίας καὶ σπουδῆς ἄξιον
 ἐπαινεῖν. Ἐπεὶ δ' ἐνεκελεύσω καὶ ἡμᾶς τί περὶ
 Ὑψους πάντως εἰς σὴν ὑπομνηματίσασθαι χάειν,
 φέρε, εἴ τι δὴ δοκῶμεν ἀνδράσι πολιτικοῖς τεθε-
 ωρηκέναι χρήσιμον, ἐπισκεψώμεθα. Αὐτὸς δ' ἡ-
 μῖν, ἐταῖρε, τὰ ἐπὶ μέρες, ὡς πέφυκε καὶ καθήκει,
 σιωπερικρινεῖς ἀληθέστατα. Εὖ γὰρ δὴ ὁ ὑποφηνά-
 μενος, τί θεοῖς ὁμοιον ἔχοιμεν, "εὐεργεσίαν,
 " εἶπε, καὶ ἀλήθειαν." Γράφων δὲ πρὸς σέ, φίλ-
 τατε, τὸν παιδείας ἐπισήμονα, σχεδὸν ἀπῆλ-
 λαγμα καὶ τῷ διὰ πλεόνων περὶ ποτίθεως, "ὡς
 " ἀκρότης καὶ ἄροχί τις λόγων ὅτι τὰ ὕψη" καὶ
 ποιητῆς τε οἱ μέγιστοι καὶ συγγραφέων ἐκ ἄλλοθεν
 ἢ ἐνθένδε ποθεν ἐπρώτευσαν, καὶ ταῖς ἐαυτῆς πε-
 εἰς βάλον εὐκλείαις τ' αἰῶνα. Οὐ γὰρ εἰς περὶ τῶν

τὸς ἀκρωμένους, ἀλλ' εἰς ἑκαστὴν ἄγει τὰ ὑψή-
 ρυα· πάντῃ δὲ γε σωὴ ἐκπλήξει τὴν πιθανὴν, καὶ
 τὴν πρὸς χάριν αἰ κερατὶ τὸ θαυμάσιον· εἴ γε τὸ
 μὴ πιθανὸν ὥς τὰ πολλὰ ἐφ' ἡμῖν· ταῦτα δὲ,
 δυναστείαν καὶ βίαν ἀμαχὸν περισφύροισι, παντὸς
 ἐπάνω τῆς ἀκρωμένης καθίσταται. Καὶ τὸ μὴ ἐμπει-
 ρίαν τὴν εὐρέσεως, καὶ τὸ τῶν πραγμάτων τάξιν καὶ οἰ-
 κονομίαν, ἐκ ἑνὸς ἐστὶ ἐκ δυῶν, ἐκ δὲ τῆς ὅλης
 τῶν λόγων ὕψος μόλις ἐκφαινομένῳ ὁρῶμεν· ὕψος
 δὲ περὶ καρείως ἔξερχομένη τὰ τε πρᾶγματα δι-
 κλῶ σκηπτικῶς πάντα διεφόρησεν, καὶ τὴν τῆς ῥήτορος
 εὐθυίας ἀθρόαν ἐπεδείξατο δυνάμιν. Ταῦτα γὰρ δι-
 μοι καὶ τὰ ῥητορικὰ, Τερεντιανὴ ἠδίδε, καὶ
 αὐτὸς ἐκ πάσης ὑψηλότητος.



Τ Μ Η Μ Α β'.

Πότερον διδασκὸν ἐστὶ τὸ ὕψος.

ΗΜΙΝ δὲ ἐκείνο διαπορητέον ἐν ἀρχῇ, εἰ
 ἔστιν ὕψος τις ἢ βάθος τέχνης· ἐπεὶ τινες
 ὅλως οἶον· διηπατῆσαι τὰς τὰ τοιαῦτα ἀγωνίας
 εἰς τεχνικὰ ῥητορικὰ γένη. “ Γεννᾶται γὰρ, φα-
 σί, τὰ μεγαλοφυῆ, καὶ ἐκ διδασκὰ ῥητορικῶν.”

“ καὶ μία τέχνη πρὸς αὐτὰ, τὸ πεφυκέναι. Χαί-
 “ ρω τε τὰ φυσικὰ ἔργα, ὡς οἶον, καὶ τῷ παν-
 “ τὶ διηλότερα καθίσα, ταῖς τεχνολογίαις
 “ κατασκελετευόμενα.” Ἐγὼ δὲ ἐλεγχθήσε-
 εσθαι τῷδ’ ἐτέρως ἔχον φημί, εἰ ὁπσκέφατό τις,
 ὅτι ἡ φύσις, ὥπερ τὰ πολλὰ, ἐν τοῖς παθητικοῖς
 καὶ διηρμένοις αὐτόνομον, ἔτως ἐκ ἐκαστὸν τι, καὶ
 παντὸς ἀμέθοδον ^{ἔτι} φιλεῖ· καὶ ὅτι αὕτη μὲν πρῶτόν
 τι καὶ ἀρχέτυπον γενέσεως σοιχεῖον ἐπὶ πάντων ὑ-
 φέσκηκε· τὰς δὲ ποσότητας καὶ τὴν ἐφ’ ἐκάστῃ καιρὸν,
 ἔτι δὲ τὴν ἀπλανεσάτω ἀσκησίν τε καὶ χρῆσιν ἱ-
 κανὴν προσοίσει καὶ σωενεσκεῖν ἡ μέθοδος. Καὶ
 ὡς ἐπικινδυνότερα αὐτὰ ἐφ’ ἑαυτῇ, δίχα ὁπση-
 μης ἀσκήσια καὶ ἀνερμάτισα ἐαθύνει, ἔτω τὰ
 μεγάλα, ἐπὶ μόνῃ τῇ φορᾷ καὶ ἀμαδίᾳ τόλμῃ λει-
 πόμενα· δεῖ γὰρ αὐτοῖς ὡς κέντροι πολλάκις, ἔτω
 δὴ καὶ χαλινῶ. Ὅπερ γὰρ ὁ Δημοθένης ἐπὶ τῷ
 κοινῷ τῶν ἀνθρώπων ὑποφαίνει βίβι, “ μέγιστον μὲν
 “ ^{ἔτι} τὸ ἀγαθὸν τὸ εὐτυχεῖν· δεύτερον δὲ, καὶ
 “ ἐκ ἐλαττον, τὸ εὖ βελούεσθαι ὅπερ οἷς ἂν μὴ πα-
 “ ρῇ, συναναίρει πάντως καὶ θάτερον.” τῶτ’ ἂν καὶ
 ἐπὶ τῶν λόγων εἴποιμεν, “ ὡς ἡ μὲν φύσις τὴν εὐτυ-
 “ χίαν τάξιν ἐπέχει, ἡ τέχνη δὲ τὴν εὐβελίαν.”
 Τὸ δὲ κυριώτατόν τε, καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι τινα τῶν
 ἐν λόγοις ἐπὶ μόνῃ τῇ φύσει, ἐκ ἄλλοθεν ἡμᾶς ἢ
 παρα

παρὰ δὲ τέχνης ἐκμαθεῖν δεῖ· εἰ ταῦθ', ὥς ἔφην,
ἐπιλογίσαιτο καθ' ἑαυτὰ ὁ τοῖς χρησιμαθεῖσιν
ἐπιτιμῶν, ἐκ αὖν ἔτι μοι δοκεῖ περὶ τὴν καὶ ἄχρη-
στον δὲ ἐπὶ τῷ περὶ κειμένων ἡγήσαιτο θεωρεῖν.

Τ Μ Η Μ Α γ'.

Περὶ τῆ ὑποκένου ὄγκου, καὶ παιδαιώδους,

* * * * *

Καὶ μὴ καμίνε χῶσι μάκισον σέλας.

Εἰ γάρ τιν' ἐσιᾶχον ὄφομαι μόνον,

Μίαν παρίεας πλεκλάνην χερμαῖρρον,

Στέγην πυρώσω, καὶ κατανδρακώσομαι.

Νυνὶ δ' ἔκ κεραυγὰ πω τὸ γένναϊον μέλθ'.

Οὐ τραγικὰ ἔτι ταῦτα, ἀλλὰ ᾠδαιαγῶδες,
"αἱ πλεκλάναι," καὶ τὸ "πρὸς ἑρῶν δ' ἔξεμιν",
καὶ τὸ "τὸ βορέαν αὐλητικῶν ποιῶν," καὶ τὰ ἄλλα
ἐξῆς. Τεθόλωται γὰρ τῇ φρεσὶ, καὶ τεθορύβηται
ταῖς φαντασίαις μᾶλλον ἢ δεδιένω. καὶ ἕκαστον
αὐτῆς πρὸς αὐγὰς ἀνασκοπῆς, ἐκ τῆ φοβερῆς κατ'
ὀλίγον ὑπονοεῖ πρὸς τὸ εὐκαταφρόνητον. Οπε-
ρ ἐν τραγωδίᾳ, πρὸς γὰρ ὄγκῳ φύσει καὶ
ἐπιδεχομένῳ σόμφον, ὅμως τὸ ᾠδαιαγῶδες οἰδεῖν
ἀσύγ-

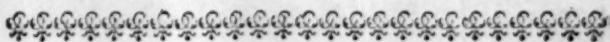
ἀσύγνωστον, σχολῇ γ' ἂν οἶμαι λόγοις ἀληθινοῖς
ἀρμόσκειν. Ταύτῃ καὶ τὰ τῇ Λεοντίνῃ Γοργίῳ γε-
λᾶται, γράφοντος, “Ξέρξης ὁ τῇ Περσῶν Ζῶς,”
καὶ, “γύπες, ἑμψυχοὶ τάροι.” καὶ τινὰ τῇ Καλ-
λιθέκῃ, ὄντα ἐχ' ὑψηλὰ ἀλλὰ μετέωρα. καὶ ἔτι
μᾶλλον τὰ Κλετάρχῃ· φλοιώδης γὰρ ὁ ἀνὴρ, καὶ
φυσῶν, καὶ τῇ Σοφοκλέῃ,

Οὐ σμικροῖς μὲν αὐλίσκοις, φορβεῖας δ' ἄτερ.
Τὰ γε μὴν Ἀμφικράτες ποιεῖται, καὶ Ἡγησίπ, καὶ
Μάτειρος· πολλαχῶς γὰρ ἐνδοκσιᾶν ἑαυτοῖς δοκῶν-
τες, ἐ βακχεύουσιν, ἀλλὰ παίζουσιν. Οὐλοῖ δ'
ἔοικεν καὶ τὸ οἰδῶν ἐν τοῖς μάλιστα δυσφυλακίᾳ τα-
τον. Φύσας γὰρ ἅπαντες οἱ μεγέθους ἐξιδέμενοι, φά-
γοντες ἀδενείας καὶ ξηρότητας κατὰ γινωσκιν, ἐκ
οἷδ' ὅπως ἐπὶ τῷ ὑποφύοντι, πενδόμενοι τῷ,

Μεγάλως ὑπολιθαίνειν, ἀμάρτημ' εὐγενές.

Κακοὶ δὲ ὄγκοι, καὶ ἐπὶ σωματῶν καὶ λόγων, οἱ
χαῦνοι καὶ ἀναλήθεις, καὶ δῆποτε φειδύσαντες ἡμᾶς
εἰς τὸναντίον· “ἐδὲν γὰρ, φασί, ξηρότερον ὑδρω-
πικῶν.” Ἀλλὰ τὸ μὲν οἰδῶν ὑπεραίρειν βέλεται τὰ
ὑψηλὰ, τὸ δὲ μερακιῶδες ἀντικρυς ὑπεναντίον τοῖς
μεγέθεσι· ταπηνὸν γὰρ ἔξ ὅλας, καὶ μικρόψυχον,
καὶ τῷ ὄντι κακὸν ἀγεννέσασθον. Τί ποτ' ὅμως τὸ
μερακιῶδες ἔστιν; ἢ διήλον, ὡς σχολαστικὴ νόσις,
ὑπὸ φειργίας λήψα εἰς ψυχρότητα. Οὐλοῖται-

ἄνθρωποι δ' εἰς τὸ τοιοῦτον γένος ὀρεγόμενοι μὴ τῷ περὶ τῆς
 καὶ πεποιημένον, καὶ μάστιγα τῷ ἡδέος· ἐποκέλλον-
 τες δὲ εἰς τρεπικόν, καὶ κακόζηλον. τέτρωτο δὲ
 καὶ τείτον τι κακίας εἶδος ἐν τοῖς παθητικοῖς,
 ὅπερ ὁ Θεόδωρος παρένδυρσον ἐκάλει. ἔστι δὲ
 πάθος ἀκαιρον καὶ κερὸν, ἔνθα μὴ δὲ πάθος· ἢ
 ἀμετρον, ἔνθα μετρίως δὲ. Πολλὰ γὰρ, ὥπερ ἐκ
 μέθης, τινὲς εἰς τὰ μηκέτι τῷ παθήματι, ἰδίᾳ
 δ' ἐσθλῇ καὶ χολικῇ παρὰ τὸν πάθον· ἢ τὰ πρὸς
 ἑδὲν πεπονδύτας ἀκροατὰς ἀχρημονῶσιν. εἰκό-
 τως· ἄξεσηκότες πρὸς ἐκ ἄξεσηκότες. Πλήν πε-
 ρὶ μὴ τῷ παθητικῷ ἄλλος ἡμῖν ὑπάρχει τόπος.



Τ Μ Η Μ Α Δ'.

Περὶ τῆς ψυχῆς.

⊖ Ἀτέρως δὲ, ὡς ἔπομεν, λέγω δὲ τῇ ψυχῇ,
 πλήρης ὁ Τίμαιος, ἀνὴρ τὰ μὴ ἄλλα ἱκανός,
 καὶ πρὸς λόγων ἐνίοτε μέγεθος ἐκ ἀφορῆς, πολυ-
 ῖστος, ἐπινοητικὸς, πάλιν ἀλλοτεῖων μὴ ἐλεγκτι-
 κώτατος ἀμαρτημάτων, ἀνεπαίδητος δὲ ἰδίων.
 ὑπὸ δὲ ἔρωτος τῷ ξένῳ νοήσεις ἀπὸ τῆς ψυχῆς, πολ-
 λάκις ἐνπίπτειν εἰς τὸ παιδαγωγώδες αἶον. Πα-

ραθῆσομαι δὲ τ' ἀνδρὸς ἐν, ἢ δύο· ἐπειδὴ τὰ
 πλείω παρέλαβεν ὁ Καικίλιος. Ἐπαινῶν Ἀλέ-
 ξανδρον τ' μέγαν, “ὅς τ' Ἀσίαν ὅλῳ, φησὶν, ἐν
 “ἐλάττοσι παρέλαβεν ἔτεσιν”, ἢ ὅσοις τ' ὑπὲρ
 “τῷ πρὸς Πέρσας πολέμῳ πανηγυρικὸν λόγον
 “Ἰσοκράτης ἔγραψεν.” Θωμασὴ γε τῷ Μακε-
 δόνος ἡ πρὸς τ' σοφιστὴν σύγκεισις. Δῆλον γὰρ, ὅτι
 Τίμαιε, ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολὺ τῷ
 Ἰσοκράτῃ κατ' ἀνδρείαν ἐλείποντο· ἐπειδὴ οἱ μὲν
 τριάκοντα ἔτεσι Μεσσηνίῳ παρέλαβον, ὁ δὲ τ'
 πανηγυρικὸν ἐν μόνοις δέκα σπυδαῖσιν. Τοῖς
 δὲ Ἀθηναίοις ἀλλοῖσι φεῖ Σικελίαν, τίνα τρόπον
 ἐπιφωεῖ; ὅτι “εἰς τ' Ἑρμῶν ἀσεβήσαντες, καὶ
 “φεικόφαντες αὐτῶν τὰ ἀγάλματα, διὰ τῶν
 “δωκαν δίκην· ἐχ' ἥκιστα δὲ δι' ἓνα ἄνδρα, ὅς
 “ὑπὸ τῷ Θρακομνηθέντος διὰ πατέρων ἡμῶν, Ἑρ-
 “μοκράτῃ τ' Ἑρμῶν.” Ὅσοι θαυμάζον με,
 Τερεντιανὲ ἥδιε, πῶς καὶ εἰς Διονύσιον γράφει
 τ' τύραννον· “ἐπεὶ γὰρ εἰς τ' Δία καὶ τ' Ἡρακλέα
 “δυσεβὴς ἐγένετο, διὰ τῶν αὐτῶν Δίων καὶ
 “Ἡρακλείδης τ' τυραννίδα ἀφείλοντο.” Καί τοι
 τί δὲ φεῖ Τιμαίε λέγειν; ὅτι γε καὶ οἱ ἥρωες ἐ-
 κείνοι, Ξενοφῶντα λέγω καὶ Πλάτωνα, καὶ τοὶ γ' οἱ
 τ' Σωκράτης ὄντες παλαιστράς, ὅμως διὰ τὰ ἔργα
 μικροχαρῆ, ἐαυτοὺς ποτὲ ἐπλανθάνον. Ο μὲν

γε ἐν τῇ Λακεδαιμονίῳ γράφει πολιτεία, “ ἐν
 “ κείνων γέν ἦττον μὲν ἂν φωνῶ ἀκέσσαις ἢ τῷ λι-
 “ θίνων, ἦττον δ’ ἂν ὁμμαῖα μελασρέφους ἢ τῷ
 “ χαλκῶν· αἰδήμονες ἔρες δ’ ἂν αὐτὲς ἡγήσαιο
 “ καὶ αὐτῶν τῷ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων.”
 Ἀμφικράτης, καὶ ὁ Ξενοφῶντι, ἔπρεπε τὰς ἐν τοῖς
 ὀφθαλμοῖς ἡμῶν κόρας λέγειν παρθένας αἰδήμο-
 νας. Οἷον δὲ, ἡράκλεις, τὸ τὰς ἀπάντων ἐξῆς
 κόρας αἰχμητῆρας εἶναι πεπαιδευμέναις, ὅπως φασὶν ὁ
 δὲν ἐξ ὧν ἐνσημαίνεσθαι τινὶ τινων ἀναίδεαν, ὥς
 ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς; διόπερ Ομηροῦ τῷ ἱταμόν,
 “ Οἶνοβαρές, κυρὸς ὁμμαῖ’ ἔχων,” φησὶν. Ο
 μέντοι Τίμαιος, ὡς φασὶν τινὸς ἐρασιφύλου
 εἶναι τὸ Ξενοφῶντι τὸ ψυχρὸν κατέλιπεν· φη-
 σὶ γὰρ ἐπὶ τῷ Ἀγαθοκλέους, “ καὶ τὸ τῷ ἀνεψιῶν
 “ ἐτέρῳ δεδομένῳ, ἐκ τῷ “ ἀνακαλυπτήριον ἀρ-
 “ πάσαντα ἀπελθεῖν· ὃ τίς ἂν ἐποίησεν, ἐν ὀφ-
 “ θαλμοῖς κόρας, μὴ πόρνας, ἔχων;” Τί δὲ οἶτ’
 ἄλλα θεῶς Πλάτων; τὰς δέλτας θέλων εἰπεῖν,
 “ γράψαντες, φησὶν, ἐν τοῖς ἱεροῖς θέσασσι κυ-
 “ παειτρίνας μνήμας.” καὶ πάλιν, “ πῶς δὲ τει-
 “ χῶν, ὦ Μέγιστε, ἐγὼ ξυμφεροίμην ἂν τῇ
 “ Σπάρτῃ, καθεύδειν ἔαν ἐν τῇ γῇ κατακείμενα
 “ τὰ τέχνη, καὶ μὴ ἐπανίστασθαι.” Καὶ τὸ Ηρό-
 δότειον ὁ πόρρω φάναι, “ τὰς καλὰς γυναικας

20 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

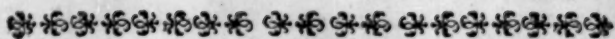
“ἀλγυλιόνας ὀφθαλμοῦ.” Καί τοι γε ἔχει τις
 νὰ ψαμυδίαν· οἱ γὰρ παρ’ αὐτῷ ταυτὶ λέγον-
 τές εἰσιν οἱ βάρβαροι, καὶ ἐν μέθῃ. Ἀλλ’ ἐδ’ ἐκ
 τοιούτων προσώπων διὰ μικροψυχίαν καλὸν
 ἀρχιμονεῖν πρὸς τὸ αἰῶνα ἀπαντα.

Τ Μ Η Μ Α ε’.

Πόθεν αἱ κακίαι, πρὶ ὧν ἔμπροσθεν διελέχθη;

ΤΑῦτα μὲν τοι τὰ ἔτις ἀσεμνα διὰ μίαν
 ἐμφύεται τοῖς λόγοις αἰτίαν, διὰ τὸ πρὶ
 τὰς νοήσας καινύσασθον, πρὶ δὲ δὴ μάλιστα κορυ-
 σαντιῶσιν οἱ νῦν. Ἀφ’ ὧν γὰρ ἡμῖν τ’ ἀγαθὰ, χα-
 ρὴν ἀπ’ αὐτῶν τέτων καὶ τὰ κακὰ γίγνεται φιλεῖ.
 Οθεν ἐπίφορον εἰς συνλαγμάτων κατέρθωσιν τὰ τε
 κάλλη τ’ ἐρμηνείας, καὶ τὰ ὕψη, καὶ πρὸς τέτοις αἱ
 ἡδοναί, καὶ αὐτὰ ταῦτα καθάπερ τ’ ἐπιτυχίας,
 ἔτις ἀρχαὶ καὶ ὑποθέσεις καὶ τ’ ἐναντίων καθί-
 σαντο. Τοιούτων πως καὶ αἱ μεταβολαί, καὶ αἱ ὑπερ-
 βολαί, καὶ τὰ πληθυντικά· δεῖξομεν δ’ ἐν τοῖς
 ἑπτα τ’ κίνδυνον, ὃν ἔχον ἐοίκασι. Διόπερ ἀ-
 ναγκαῖον ἦδη διαπορεῖν καὶ ὑποτίθεσθαι, δι’ ὅτε
 τρέπε τὰς ἀνακεκεραμένους κακίας τοῖς ὑψηλοῖς
 ἀποδύων ἂν δυναίμεθα.

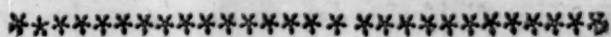
Τ Μ Η-



Τ Μ Η Μ Α ς'

Οτι ἡ τῆ ἀληθινῆς Ὑψῆς ἐπισήμη καὶ ἐπίκλεισις, εἰ
ῥάδιον.

Εσται δὲ, ὦ φιλότης, εἴτινα πεποιτισαίμεθ'
ἐν πρώτοις καθαρὰν τῆ κατ' ἀλήθειαν Ὑ-
ψῆς ἐπισήμην καὶ ἐπίκλεισιν· καὶ τοι τὸ πρῶτον
δύσληπτον. Ἡ γὰρ τῆς λόγων κείσεως πολλῆς ἔστι
πείρα τελευτῶν ἐπ' ἐγγύη. Οὐ μὲν ἀλλ',
ὥς εἰπεῖν ἐν τῷ ἀγγέλματι ἐντεῦθεν ποθεν ἴσως
τὴ διάγνωσιν αὐτῆς ἐκ ἀδύνατον ποιεῖται.



Τ Μ Η Μ Α ζ'.

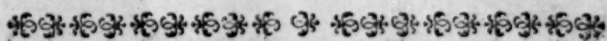
Πῶς ἂν οἶόν τε ἢ τῆ Ὑψῆς αἰσθάνεσθαι;

ΕΙδέναι χρὴ, φίλτατε, διότι, καθάπερ καὶ
τῷ κοινῷ βίῳ, ἐδὲν ὑπάρχει μέγα, καὶ τὸ κα-
ταφρονεῖν ὅτι μέγα· οἷον πλεῖστοι, τιμαί, δόξαι,
τυραννίδες, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα ἔχει πολὺ τὸ ἐξω-
θεν περιτραγωδούμενον· ἐκ αὖ τῷ γε φρονίμῳ
δόξειεν

12 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ.

δόξειεν ἀγαθὰ ὑπερβάλλοντα, ὧν αὐτὸ τὸ φει-
 φρονεῖν ἀγαθὸν ἐμέτειον. Θαυμάζουσι γὰρ τῷ
 ἔχόντων αὐτὰ μᾶλλον τὰς διωαμένους ἔχειν, καὶ
 διὰ μεγαλοφυχίαν ὑπεροπῆας. Τῇ δὲ περὶ καὶ ἐπὶ
 αὐτῶν διηρμένων ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις ἐπισκεπτόμενος
 μή τινα μεγέθους φαντασίαν ἔχοντα, ἢ πολὺ
 πρὸςκειται τὸ ἐκτὴν περσαναπλατῆρόμνηνον, ἀνα-
 πλυόμενα διέ, ἄλλως εὐείσκοιτο χαῖνα, ὧν τὰ
 θαυμάζουσι τὸ φειφρονεῖν εὐγενέστερον. Φύσει γὰρ
 πρὸς τὸ ἀληθὲς ὕψος ἐπαίρειται τε ἡμῶν ἢ
 ψυχῇ, καὶ γὰρ ἐν τῷ πρῶτῳ λαμβάνουσα πλη-
 ρῆται χαρᾶς καὶ μεγαλαυχίας, ὡς αὐτὴ γεννή-
 σασα ὅπερ ἤκουσεν. Οταν ἔν ὑπὸ ἀνδρὸς ἐμ-
 φρονῇ, καὶ ἐμπέρι λόγων, πολλάκις ἀκούμενον
 τι πρὸς μεγαλοφροσύνην τῷ ψυχῶν μὴ σιωδια-
 τιθῇ, μηδ' ἐγκαταλείπει τῇ διανοίᾳ πλεον τὰ
 λεγομένους τὸ ἀναθεωρέμενον, πίπτει δ', ἂν τὸ
 σιωχὲς ἐπισκοπῆς, εἰς ἀπαύξεισιν· ἐκ αὐτῶν ἔτ' ἀ-
 ληθὲς ὕψος εἴη, μέχει μόνως τ' ἀκοῆς σωζόμενον.
 Τὸ γὰρ τῶν ὄντων μέγα, ἔστι πολλὴ μὲν ἡ ἀναθεώρη-
 σις, δύσκολος δὲ, μᾶλλον δ' ἀδύνατος ἢ κα-
 τεξανάσασις· ἰσχυρὰ δὲ ἡ μνήμη, καὶ δυσσεξάλει-
 πτος. Ολως δὲ καλὰ νόμιζε ὕψη καὶ ἀληθινὰ, τὰ
 διαπαντὸς ἀρέσκοντα καὶ πᾶσιν. Οταν γὰρ τοῖς ἀπὸ
 διαφόρων ἐπιτηδαιμάτων, βίων, ζήλων, ἡλικιών,
 λόγων,

λέγων, ἔν τι καὶ ἑαυτὸν ἅμα φεῖ τ' αὐτῇ ἅπασιν
δοκῇ, πόθ' ἢ ἔξ ἀσυμφώνων ὡς κείσις καὶ συγκα-
τάθεις τ' ἐπὶ τῷ θαυμαζομένῳ πίσιν ἰσχυρὰν
λαμβάνει καὶ ἀναμφίλεκτον.



Τ Μ Η Μ Α η'.

Πέντε τύποι τῶ Ὑψους.

Επει δὲ πέντε, ὡς ἂν εἴποι τις, πηγαί τινές
εἰσιν αἱ τ' ὑψηλοῦς γονιμώταται, περὶ-
ποκειμένης ὥσπερ ἐδάφους τινὸς κοινῇ ταῖς πέντε
ἑαυταῖς ἰδέαις τ' ἐν τῷ λέγειν διωάμεως, ἧς ὅ-
λως χωρεῖς ἐδέν, πρῶτον μὲν καὶ κράτιστον, τὸ πε-
ρὶ τὰς νοήσεις ἀδρεπήβολον, ὡς καὶ τοῖς φεῖ Σε-
νορῶντος φεισάμεθα, δεύτερον δέ, τὸ σφοδρὸν
καὶ ἐνθεσιαστικὸν πάθος, ἀλλ' αἱ μὲν δύο αὗται τῆ
ὑψους κατὰ τὸ πλέον αὐδιγενεῖς συστάσεις, αἱ λοι-
παὶ δ' ἡδὴ καὶ διὰ τέχνης, ἥ τε ποιά τ' χημά-
των πλάσις, διατὰ δέ περ ἑαυτά, τὰ μὲν νοήσεως,
θάτερα δὲ λέξεως, ἐπὶ δὲ τέτοις ἢ γενναῖα
φράσις, ἧς μέρη πάλιν ὀνομάτων τε ἐκλογὴ, καὶ
ἡ τροπικὴ καὶ πεποιημένη λέξις, πέμπτη δὲ με-
γέθυς αἰτία καὶ συγκλίσσα τῇ περὶ ἑαυτῆς ἅπαν.

94 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

τα ἢ ἐν ἀξιώματι καὶ διάρσει σωῦθεις· φέρε δὴ,
τὰ ἐμπεριεχόμενα καθ' ἐκάστην ἰδέαν τέτων ἐπι-
σκεψόμεθα, τοσῦτον περιπόντες, ὅτι τ' πέν-
τε μορίων ὁ Κακίλιος ὅσιν α' παρέλιπεν, ὡς καὶ
τὸ πάθος ἀμέλει. Ἀλλ' εἰ μὲν, ὡς ἐν τῇ αὐτ' ἀμ-
φω, τὸ, τε ὕψος καὶ τὸ παθητικόν, καὶ ἐφοξεν
αὐτῷ πάντῃ συμπαρῆκεν τε ἀλλήλοις καὶ συμπε-
φυκέναι, διαμαρτάνει· καὶ γὰρ πάθη τινὰ διεσῶτα
ὕψος καὶ ταπεινὰ εὗρισκε, καθάπερ οἰκτοί, λύ-
παι, φόβοι· καὶ ἔμπαλιν πολλὰ ὕψι δίχα πάθος,
ὡς, πρὸς μυείοις ἄλλοις, καὶ τὰ πρὸς τὰς Αλωα-
δας τῷ Ποιητῇ φράτετολημμένα,

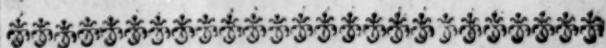
Ὡσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν· αὐτὰρ
ἐπ' Ὀσῇ

Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' ἕρανός ἀμβρατὸς εἴη,
καὶ τὸ τέτοις ἔτι μᾶλλον ἐπιφερόμενον,

καὶ νῦν κεν φετέλεσαν. —

Παρά γε μὴν τοῖς ῥήτορσι ἐγκώμια, καὶ τὰ πομ-
πικά, καὶ ἐπιδεικτικά, τ' μὲν ὄγκον, καὶ γὰρ ὕψηλόν
ἔξ' ἅπαντ' αἰετέχει, πάθος δὲ χηράει καὶ τὸ
πλεῖστον· ὅθεν ἦκιστα τ' ῥητόρων οἱ περὶ παθῆς
ἐγκωμιαστικοί, ἢ ἔμπαλιν οἱ ἐπαινετικοὶ περὶ
παθῆς. Εἰ δ' αὖ πάλιν ἔξ' ὅλων μὴ ἐνόμισεν ὁ
Κακίλιος τὸ ἐμπαθὲς ἐς τὰ ὕψη ποτὲ σωτε-
λῆναι, καὶ διὰ τούτ' ἐχ' ἡγήσατο μνήμης ἄξιον, πα-

θυ δὴ πατήρ). Θαρρῶν γὰρ αὐροισαίμηναν, ὡς ἐδὲν
 ἔτως ὡς τὸ γενναῖον πάθος, ἔνθα χρη, μεγάλη-
 γορον, ὥσπερ ὑπὸ ματίας τινός, καὶ πνέμαίος
 ἐνθεσιαστικῆς ἐκπνέον, καὶ οἶοναί φοιτᾶζον τὴς
 λόγους.



Τ Μ Η Μ Α Θ'.

Περὶ νοήσεως.

ΟΤ μὲν ἄλλ' ἐπεὶ τὴν κρατίστην μοῖραν ἐπέ-
 χει τῶν ἄλλων τὸ πρῶτον, λέγω τὸ μεγα-
 λοφυές, χρη καὶ λαῶθα, εἰ καὶ δωρητὸν τὸ πρῶτον
 μα μᾶλλον ἢ κλητὸν, ὅμως, καθ' ὅσον οἶοντε,
 τὰς ψυχὰς ἀνατρέφειν πρὸς τὰ μεγέθη, καὶ ὥσπερ
 ἐγκύμονας αἰεὶ ποιεῖν γενναῖα ὄψασήματος. Τί-
 τα φήσῃ τις τρέπον; γέγραφα περὶ καὶ ἐτέρωδε, τὸ
 πνέον ὕψος μεγαλοφροσύνης ἀπήχημα. Οὐδὲν
 καὶ φωνῆς δίχα θαυμάζεται πότε φιλή καθ'
 ἑαυτῷ ἢ ἐννοια, δι' αὐτὸ τὸ μεγαλόφρον· ὡς ἢ
 τῷ Αἰαντίος ἐκ Νεκύας σιωπῇ, μέγα καὶ παντὸς
 ὑψηλότερον λόγος. Πρῶτον ἐν τῷ, καὶ ἔτι γίνεθι,
 περὶ ὑποτίθεσθαι πάντως ἀναγκαῖον· ὡς ἔχειν
 αἰετὴν τὴν ἀληθῆ ῥήτορα μὴ ταπεινὸν φρόνημα καὶ αἰ-
 γενέσει

γεννέες. Οὐδὲ γὰρ οἶόν τε μικρὰ καὶ δαλοπρεπὴ
 φερωνῆας καὶ ἐπιτηδεύοντας παρ' ὅλον τ' βίον, θαυ-
 μαστόν τι καὶ τῷ παντός αἰῶνος. Ξενογενεῖν ἄξιον
 μεγάλοι δὲ οἱ λόγοι τέτων, καὶ τὸ εἶδος, ὧν ἂν
 ἐμβριθὲς ᾧσιν αἱ ἐννοιαί. Ταύτη καὶ εἰς τὰς μά-
 λιστα φερνηματίας ἐμπίπτει τὰ ὑπερβυῖα. Ο γὰρ
 τῷ Παρμυσίῳ φήσαντι, “ ἐγὼ μὲν ἤρκεσθην,
 * * * * *

[“ εἰ Ἀλέξανδρος ἤμην,” “ Καὶ γὰρ νῆ Δία, εἰ-
 “ πὼν εἰ Παρμυσίῳ ἤμην,” τὸ αὐτὸ μεγαλό-
 φρον δαίκνυσιν· ὥς καὶ τὸ Ομήρου παρθεῖζει μεγα-
 λοφυές, ἐν τῷ “ Οὐρανῷ ἐσήειξε κάρη, καὶ ἐπὶ
 “ χθονὶ βαίνει,”] τὸ ἐπ' ἐρανὸν ἐπὶ γῆς διάση-
 μα, καὶ τῷ ἂν εἴποι τις ἑ μᾶλλον τ' Εὐειδος, ἢ
 Ομήρου μέτρον. Ὡ ἀνόμοιον γε τὸ Ησιόδειον
 ἐπὶ τ' Αχλὺς, εἴγε Ησιόδου καὶ τ' Ασπίδα δε-
 τέον,

Τῆς δ' ἐκ μὲν ῥινῶν μύσαι ῥέον.

ὁ γὰρ δεινὸν ἐποίησε τὸ εἶδωλον, ἀλλὰ μισητόν.
 Ὁ δὲ πῶς μεγαθύνη τὰ δαιμόνια;

Οἶον δ' ἠερεθιδὲς ἀνὴρ ἶδεν ὀφθαλμοῖσιν

Ἡμενθ' ἐν σκοπιῇ, λεύσων ἐπὶ οἶνοπα πόντον

Τόσων ἐπιθρόσκεισι θεῶν ὑψαύχενες ἵπποι.

Τὴν ὀρμὴν αὐτῇ κοσμικῷ διασήμετι καλαμετρῶ

Τίς ἐν ἐκ ἂν ἀκότως διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶ με-

γέθεν

γίθους ὑποθιγέσταιτο, ὅτι ἂν δις ἐξῆς ἐφορμήσω-
σιν· οἱ γὰρ θεῶν ἵπποι, ἐκέθ' εὐρήσασιν ἐν κόσ-
μῳ τόπον; Ὑπερφυᾶ καὶ τὰ ἐπὶ τῇ θεομαχίας
φαντάσματά,

Ἀμφὶ δ' ἐσάλπιγγεν μέγας ἔρηνος, ἑλυμπός
τε.

Καί,

Ἐδδιδασεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Αἰδωνεύς.

Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἄλτο, καὶ ἴαχε, μή οἱ ἐπειθῇ

Γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη,

Σμερδαλέ, εὐρώεντα, τὰ τε συγέεσι θεοῖ περ.

Ἐπιβλέπεις, ἑταῖρε, ὥς, ἀναρρήγνυμένης μὲν ἐκ

βάθρων γῆς, αὐτῇ δὲ γυμνεμένῃ ταρτάρῃ, ἀ-

ναίεσθαι δὲ ὅλα καὶ διάσασιν τὸ κόσμῳ λαμβά-

νοντος, πάνθ' ἅμα, ἔρηνος, ἄδης, τὰ θνητὰ, τὰ

ἀθάνατα, ἅμα τῇ τότε συμπολεμῇ καὶ συγκιν-

διωδὲ μάχῃ; Ἀλλὰ ταῦτα φοβερὰ μὲν, πλὴν ἐ-

μὴ κατ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, καὶ παντάπασιν

ἄθεα, καὶ ἐ σώζοντα τὸ πρέπον. Ομηρῷ γάρ

μοι δοκεῖ, ᾧ θεοῖσι τρεῦμα θεῶν, εἴσεις,

τιμωρίας, δάκρυα, δεισμά, πάθη πάμφυρτα,

τὸς μὲν ἐπὶ γὰρ Ἰλιακῶν ἀνδρώπας, ὅσον ἐπὶ τῇ

διωάμει, θεὸς πεποιηκέναι, τὸς θεὸς δὲ ἀνδρώ-

πας· ἀλλ' ἡμῖν μὲν δυσδαιμονέσιν ὑπέκειτο λιμῶν

Ῥ

κακῶν,

18 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ.

κακῶν; ὁ θάνατος· τῷ θεῶν δ' ἐστὶ φύσιν, ἀλλὰ
τὴν ἀτυχίαν ἐποίησεν αἰώνιον. Πολὺ δὲ τῷ περὶ τῆς
θεομαχίας ἀμένω τὰ, ὅσα ἄχραντόν τι καὶ μέγα
τὸ δαιμόνιον, ὡς ἀληθῶς, καὶ ἀκροῖον παρίησιν,
οἷα· πολλοῖς δὲ πρὸς ἡμῶν ὁ πότος ἔχειν γασταί
τὰ ἐπὶ τῷ Ποσειδῶνι,

— τρέμε δ' ἔρεα μακρά, καὶ ὕλη,

Ποσειδὼν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνι ἰόντος.

καί,

Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ'· ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ'
αὐτῷ

Πάνθοθεν ἐκ κευθμῶν, ἐδ' ἠγνοίησεν ἀνακλῖα.

Γηθοσιώη δὲ θάλασσα διίστατο. τοὶ δὲ πέτοντο.
Ταῦτ' καὶ ὁ τῷ Ἰουδαίων θεσμοθέτης, ἐχ' ὁ τυχῶν
ἀνὴρ, ἐπερὶ τῇ τῷ θεῷ δωάμεν χεῖρ' ἀξίαν ἐγνώ-
εισε, καὶ ἐξέδωκεν, εὐθύς ἐν τῇ εἰσβολῇ γράψας τῷ
νόμῳ, “ Εἶπεν ὁ θεός, φησί· τί; γενέσθω φῶς,
“ καὶ ἐγένετο· γενέσθω γῆ, καὶ ἐγένετο.” Οὐκ ὁ-
χληρὸς ἀν' ἴσως, ἐταῦρε, δόξαί μοι, ἐν ἔτι τῷ Ποι-
ητῷ, καὶ τῷ ἀνθρωπίνων πρῶτον δέμενος, τῷ μαθεῖν
χάειν, ὡς εἰς τὰ ἡρωϊκὰ μεγέθη συνεμβάλλειν ἐ-
δίξεν. Αχλὺς ἄφρων, καὶ νύξ ἀπείρος αὐτῶν τῷ τῷ
Ελλήνων ἐπέχει μάχην· ἐνθα δὲ ὁ Αἴας ἀμνηχα-
ρῶν,

Ζεῦ πάτερ, (φησὶν) ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἡέρος
ἡέρος

ἦας Αἰχαιῶν,

Ποίησον δ' αἶθρην, δὲς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.

Εν δὲ φάει καὶ ὀλεσων.

Ἔστιν ὡς ἀληθῶς τὸ πάθος Αἴαντος· ἐπεὶ καὶ ζῆν εὖ-
χετο· ὡς καὶ τὸ αἶτημα τοῦ ἥρωος ταπεινότερον· ἀλλ'
ἐπειδὴ ἐν ἀπεράκτῳ σκότει τὴν ἀνδρείαν εἰς ἑδὲν
γενναῖον ἔχει διαθέσθαι, διὰ ταῦτ' ἀγανακτεῖ,
ὅτι πρὸς τὴν μάχην ἀργεῖ, φῶς ὅτι τάχιστα αἰτῆ-
ται, ὡς πάντως τὴν ἀρετῆς εὐρήσων ἀξίον ἐντάριον,
καὶ αὐτὸς Ζῶς ἀντιτάττει. Ἀλλὰ καὶ Ομηροῦ
μὲν ἐνθάδε κείθ' συνημνῶς τοῖς ἀγῶσιν, καὶ ἐκ
ἄλλο τι αὐτὸς πέπονθεν, ἢ

Μαίνετο, ὡς ὅτ' Ἀρης ἐγχεσπαλος, ἢ ὀλοὸν πῦρ
Οὔρεσι μαίνειτο βαθέης ἐνὶ τάρφεσιν ὕλης.

Ἀρλοισμὸς δὲ φεῖλόμα γίνετο.

Ἀέκνυσι δ' ὁμῶς διὰ τὴν Οδυσσεύς· καὶ καὶ ταῦτα
πολλῶν ἔνεκα περσεπιθεωρητέον· ὅτι μεγάλης
φύσεως ὑποφερομένης ἥδη ἰδίον ἔστιν ἐν γῆρα τὸ
φιλόμυθον. Δῆλος καὶ ἐκ πολλῶν τε ἄλλων συ-
ντεθεικὸς ταύτῃ δατέραν τὴν ὑπόθεσιν, ἀτὰρ δὴ
καὶ τὴν λείψανα τῶν Ἰλιακῶν παθημάτων διὰ τὴν
Οδυσσεύς, ὡς ἐπισύδιδά τινα τὴν Τρωϊκὴν πολέ-
μῳ, περσεπεισφέρνην· καὶ νῆα δὲ ἐκ τῆς τῆς ὑλοφύ-
σεως, καὶ τὰς οἰκτας, ὡς πάλαι περσεγνωσμέ-
νης πῆς ἥρωσιν, ἐν ταῖς περσεποδιδόναι. Οὐ

20 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

ἢ ἄλλο, ἢ τῆς Ἰλιάδος ἐπίλογός ἐστιν ἡ Οδύσσεια.

Ενθα μὲν Αἴας κῆται ἀρήϊός, ἐνθα δ' Ἀχιλλεύς,

Ενθα δὲ Πάτροκλος θεόρην μήσωρ ἀλάλαντος,
Ενθα δ' ἐμὸς φίλος υἱός.

Ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας, οἶμαι, τὸ μὲν Ἰλιάδος γενομένης ἐν ἀκμῇ πνέματος, ὅλον τὸ σωματικὸν δραματικὸν ὑπεσήσατο καὶ ἐναγώνιον· τὸ δὲ Οδυσσεύς τὸ πλεον διηγηματικόν, ὅπερ ἴδιον γήρως. Οὐδὲν ἐν τῇ Οδυσσεῖα παρεικάσαι τις ἂν καλαδυσμένῳ τῷ Ὀμηρῳ ἡλίω, ἢ δίχα τὴν σφοδρότητος φερόμεναι τὸ μέγεθος. Οὐ γὰρ ἐτι τοῖς Ἰωλιακοῖς ἐκείνοις ποιήμασιν ἴσον ἐλθούσα σώζει τὸ τόπον, ἐδ' ἔξωμαλισμένα τὰ ὕψη καὶ ἰζήματα μηδαμῶς λαμβάνοντα, ἐδὲ τὴν πρὸς ὁμοίαν τῇ ἐπαλλήλων παθῶν, ἐδὲ τὸ ἀγχίσροτον, καὶ πολιτικόν, καὶ ταῖς ἐν τῇ ἀληθείας φαντασίαις καλαπετυκνωμένον· ἀλλ', οἷον ὑποχωρῶντος εἰς ἑαυτὸν ὠκεανῶ, καὶ ὡς τὰ ἴδια τέρματ' ἐρημυμένε, τὸ λοιπὸν φαίνον· τὸ μέγεθος ἀμπώτιδες, καὶ τῶν μυθώδεσι καὶ ἀπίστοις πλάνος. Λέγων δὲ ταῦτ' ἔκ ἐπιπλήσσει τὴν ἐν τῇ Οδυσσεῖα χεμώνων, καὶ τὴν ὡς τὴν Κύκλωπα, καὶ τινῶν ἄλλων· ἀλλὰ γῆρας διηγῆμαι, γῆρας δ' ὅμως Ὀμήρου. Πλὴν

ἐν ἅπασιν τέτοις ἐξῆς τῆ πραγματικῆς κρατῇ τὸ μυ-
δικόν. Παρεξέβην δ' εἰς Ἰαῦθ, ἵνα δέξωμαι,
ὡς εἰς λῆρον ἐνίοτε ῥᾶσον χτὶ τ' ἀπακμὴν τὰ με-
γαλοφυῇ ᾤδαστρέπε). οἶα τὰ πρὶ τ' ἀσκόν, καὶ
τὰς ἐν Κίρκης συσφορβημένους, ὅς ὁ Ζωΐλος ἔφη
χοιρίδια κλαίοντα, καὶ τ' ὑπὸ τ' πελειάδων ὡς νε-
ρωδὸν ᾤδαστρέφον Δία, καὶ τ' ἐπὶ τῇ ναυαγίᾳ
δέχ' ἡμέρας ἄσιτον Οδυσσεύα, τὰ τε πρὶ τ' μνη-
σηροφονίαν ἀπίθανα. Τί γὰρ ἂν ἄλλο φήσαιμεν
Ἰαῦτα, ἢ τὰ ὄντι τῷ Διὶ ἐνύπνια; Δευτέρως δὲ
ἐνεκα περισσορέω τὰ χτὶ τ' Οδυσσεύαν, ὅπως ἢ
σοι γνώειμον, ὡς ἢ ἀπακμὴ τῶ πάθος ἐν τοῖς
μεγάλοις συγγραφεῦσι καὶ ποιηταῖς εἰς ἦθος ἐκ-
λύει). Τοιαῦτα γὰρ πε τὰ πρὶ τ' τῷ Οδυσσεύῳ
ἡθικῶς αὐτῷ βιολογούμενα οἰκίαν, οἷον κωμωδία
τίς ὅτιν ἡθολογούμενη.

Τ Μ Η Μ Α Ι'.

Ὅτι ἢ τ' ἀκρων καὶ καμειωτάτων ἐκλογὴ τοῦ Ὑψους
αἴτιον, καὶ πῶς;

Φ Ερε νῦν, εἴ τι καὶ ἕτερον ἔχομεν ὑψηλὸς ποιῶν
τὸς λόγους διωάμενον, ἐπισκεψάμεθα. Οὐ-
κὲν

κἄν ἐπειδὴ πᾶσι τοῖς πράγμασι φύσι συνε-
 δρεύει τινὰ μύεα ταῖς ὕλαις συνυπάρχοντα, ἔξ
 ἀνάγκης γένοιτ' ἂν ἡμῖν ὕψος αἴτιον, τὸ τ' ἐμ-
 φερμένων ἐκλέγειν αἰεὶ τὰ καειώτατα, καὶ ταῦτα
 τῇ πρὸς ἄλληλα ὀπισωθέσθι καθάπερ ἐν τι σῶ-
 μα ποιῶν δύνασθι. Τὸ μὲν γὰρ τῇ ἐκλογῇ τ' ἀλη-
 μάτων τ' ἀκρόβω, τὸ δὲ τῇ πυκνώσει τ' ἐκλε-
 λεγμένων περσάγει. Οἷον ἢ Σαπρὴ τὰ συμ-
 βαινόντα ταῖς ἐρωτικοῖς μανίαις παθήματα ἐκ
 τῆς παρεπομένων, καὶ ἐκ τ' ἀλεθείας αὐτῆς ἐκά-
 ροτε λαμβάνει. Πᾶ δὲ ταῦτ' ἂν ἀρετῇ ἀπο-
 δέκνυ; ὅτε τὰ ἄκρα αὐτῆς καὶ ὑπερτεταμένα δεῖ
 νῆ καὶ ἐκλέξαι καὶ εἰς ἄλληλα συνελθεῖν.

Φαίνεται μοι κἄν ὁ ἴσος θεοῖσιν

Ἐμμεν ὦν ἦρ, ὅσις ἐναντίῳ τοι

Ἰξάνει, καὶ πλασίον ἀδύ φωνεύσας ὑπακεί,

Καὶ γελώσας ἱμερέει· τὸ μοι τὰν

Καρδίαν ἐν σήθεσιν ἐπύρασεν.

Ὡς ἴδον σ', ὡς βρόγχον ἐμοὶ γὰρ αὐδᾶς

Οὐδὲν ἔθ' ἦκε.

Ἀλλὰ κακμὲν γλῶσ' ἔαγ'· ἂν δὲ λεπτὸν

Αὐτίκα χρῶ πῦρ ὑπερθεσέμακεν·

Ομιλάτεσιν δ' ἐδὲν ὄρημι· βομβεῦ-

σιν δ' ἀκοαί μοι.

Καθ' ἴσως ψυχρὸς χέεται· τρέμῃ δὲ

Πᾶσαν

Πᾶσαν αἰρᾶ· χλωροτέρη δὲ ποίας
 Ἐμὶ· τεθνᾶναι δ' ἐλίγῃ δέοισα
 Φαίνομαι ἄπνης.

Ἀλλὰ πᾶν τολματὶν· ἐπεὶ πένητα.

Οὐ θαυμάζεις, ὡς ὑπ' αὐτὸ τ' ψυχλῷ, τὸ σῶμα,
 τὰς ἀκοάς, τ' γλῶσσαν, τὰς ὄψεις, τ' χεῖρας,
 πάνθ' ὡς ἀλλότεια διοιχόμενα ἐπιζητᾶ· καὶ καθ'
 ὑπεναντιώσῃς ἅμα φύχει, καί, αλογισαί,
 φρονεῖ; ἢ γὰρ φοβεῖται, ἢ παρ' ὀλίγον τέθνηκεν,
 ἵνα μὴ ἐν τι πρὸς αὐτὴν πάθῃ φαίνει, παθὼν
 δὲ σώσιος; Πάντα μὲν τὰ τοιαῦτα γίνε' ὡς τῆς
 ἐρωήσας· ἢ λήψις δ', ὡς ἔφην, τ' ἄκρων, καὶ ἢ εἰς
 ταυτὸ συναίρεσις, ἀπεργάσατο τ' ἔξοχόν· ὅν περ
 οἶμαι καὶ ἐπὶ τ' χειμῶνων τρέπον ὁ Ποιητὴς ἐ-
 κλαμβάνει τ' ὡς ἀκολυθέντων τὰ χαλεπώτατα.
 Οὐ μὲν γὰρ τὰ λειμῶσιν ποιήσας, ἐκείνα οἶε'
 δεινά·

Θαῦμα ἢ μὲν καὶ τῶτο μέγα φρεσὶν ἡμετέρησιν.
 Ἄνδρες ὕδωρ ναίεσιν ὑπὸ χθονὸς ἐν πελάγεσσιν.
 Δύσηνοί τινές εἰσιν· ἔχουσι γὰρ ἔργα πονηρά·
 Ορματ' ἐν ἄσροισι, ψυχὴν δ' ἐν πότινι ἔχουσιν.
 Ἡ πε πολλὰ θεοῖσι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἔχοντες
 Εὐχονται σπλάγχνοισι κακῶς ἀναβηρομένοισι.
 Παντὶ μὲν οἶμαι δῆλον, ὡς πλέον ἄνθρωπος ἔχει τὰ
 λεγόμενα, ἢ δέος. Οὐ δὲ Ορμηγος πῶς; ἐν γὰρ
 ὑπὸ

24 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

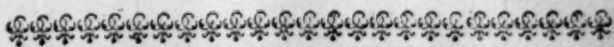
ὑπὸ πολλῶν λεγέσθω·

Εν δ' ἔπεσ', ὡς ὅτε κύμα θοῇ ἐν νηϊ πέσῃσι
 Λάβρον ὑπαί νεφέων, ἀνεμοτρεφές, ἡ δέ τε πᾶσα
 Ἀχὴν ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ θεινὸς αἴτης
 Ἰσὶώ ἐμβρέμεται· τερμέεσσι δέ τε φρένα ναῦται
 Δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρον·).

Ἐπεχείρησε καὶ ὁ Ἀρχίλος τὸ αὐτὸ τῷτο μετενεγκῆν,
 — ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον αἰδ' ἐρύκει·

πλὴν μικρὸν αὐτὸ καὶ γλαρυρὸν ἐποίησεν ἀντὶ
 φοβερό· ἔτι δὲ παρώεισε τὸ κίνδυνον, εἰπὼν, “ ξύ-
 “ λον αἰδ' ἐρύκει·” ἔκῃν ἀπέργει. Ὁ δὲ ποιη-
 τὴς ἐκ ἅπαξ παρρίζει τὸ θεινόν, ἀλλὰ τὰς αἰ-
 καὶ μονονεχὶ καὶ πᾶν κύμα πολλάκις ὑπολυμένους
 εἰκονογραφῇ· καὶ μὴ τὰς περθέσεις, ἀσωδέτους
 ἔσας, σωμαναγκάσας ὡς φύσιν, καὶ εἰς ἀλλήλας
 συμβιασάμεναι, “ ὑπ' ἐκ θανάτοιο,” τὰ μὴ
 σωμαμπίπλοντι πάθος τοῦ ἐπος ὁμοίως ἐβασάνισεν,
 τῇ δὲ τῷ ἔπῳ σωμαλίψει τὸ πάθος ἄκρως ἀπε-
 πλάσατο, καὶ μονονεχὶ ἐνετύπωσε τῇ λέξει τῷ κιν-
 δυνὶ τῷ ἰδίῳ, “ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρον·).
 Οὐκ ἄλλως ὁ Αρχίλοχος ἐπὶ τῷ ναυαγίῳ· καὶ ἐπὶ
 τῇ περσαγγελίᾳ ὁ Δημοθένης, “ Ἐσπέρα μὴ
 ἴδῃ,” φησὶν. Ἀλλὰ τὰς ἑοχὰς, ὡς εἴποι τις, ἐ-
 εισίνδυνον ἐκκαθήσαντες, ἐπὶ σὺν ἐθελον, ἐδὲ
 φλοιῶδες, ἢ ἄνεμον, ἢ χολικόν, ἐγκατατάττον

τες διὰ μέσου. Λυμαίνεται γὰρ ταῦτα τὸ ὅλον,
 ἄσανεὶ ψήγμαλα, ἢ ἀραιώμαλα ἐμποιοῦντα με-
 γέθη σωοικοδομέμενα, τῇ τε πρὸς ἄλληλα σχέ-
 σι σωτετεχισμένα.



Τ Μ Η Μ Α ια'.

Περὶ αὐξήσεως.

Συνεδρός ὅτι ταῖς παρεκκειμέναις ἀρητῇ, καὶ
 ὡς καλῶσιν αὐξήσιν, ὅταν, δεχομένων τῶν
 πραγμάτων καὶ ἀγώνων καὶ πειρῶν ἀρχάς τε
 πολλάς καὶ ἀναπαύλας, ἕτεροι ἐτέροις ἐπισκυ-
 κέμενα μεγέθη σωεχῶς ἐπισάγη κατ' ἐπί-
 στασιν. Τέτο δὲ, εἴτε διὰ τοπηγορίαν, εἴτε δει-
 νωσιν, ἢ πραγμάτων ἢ καλῶν ἐπὶ ῥῶσιν,
 εἴτ' ἐποικονομίαν ἔργων ἢ παθῶν, μυεῖται γὰρ ἰ-
 δεῖν τῶν αὐξήσεων γίνοιτο, χρὴ γινώσκειν ὅμως
 τὸ ῥήτορα, ὡς ἐδὲν ἂν τέτων καθ' αὐτὸ συσταίη
 χωρὶς ὑψὺς τέλειον· πλὴν εἰ μὴ ἐν οἰκτοῖς ἀρε-
 τῇ θείᾳ, ἢ ἐν εὐτελισμοῖς. Τῶν δ' ἄλλων αὐξή-
 τικῶν ὅτε παρ' ἂν τὸ ὑψηλὸν ἀφέλῃς, ὡς ψυχῶν
 ἁραιήσεως σώματος. Εὐθύς γὰρ ἀτονεῖ καὶ κενεῖται
 τὸ ἐμπρακτικὸν αὐτῶν, μὴ τοῖς ὑψέσι σωεπιρρῶν-
 νύμενον.

26 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

νύμενον. Ἡ μέντοι διαφέρει τῇ ἀρτίως εἰρημένων
τὰ νῦν ᾠδωγελλόμενα· περὶ γὰρ τις ἦν
ἐκείνο τῷ ἄκρων λημμάτων, καὶ εἰς ἐνόητα σωτά-
ξις· καὶ τίνι καθόλου τῇ αὐξήσεων ᾠδωλλάτῃ τὰ
ὑψη, τῇ σαφυνείας ἐνεκα σωτόμως διοριζέον.

Τ Μ Η Μ Α ΙΒ'.

Οτι ὁ τῇ αὐξήσεως ὅρος, ὁ ᾠδὰ τοῖς τεχνουργέ-
φοις, ἐκ ἀληθινός.

Ὅ Μέν οὖν τῇ τεχνουργῶν ὅρος ἐμοί γ' ἐκ
ἀρεσός. Αὐξήσις ὅτι, φασί, λόγος μέγε-
θος πεπιθὴς τοῖς ὑποκειμένοις. Δυνάμει γὰρ ἀ-
μέλει καὶ ὑψος, καὶ πάθος, καὶ τρέπων ἔτι κοινὸς ὅ-
τος ὁ ὅρος, ἐπειδὴ καὶ κείνα τὰ λόγῳ πεπιθήσει
ποιόν τι μέγεθος. Ἐμοὶ δὲ φαίνεται ταῦτα ἀλλή-
λων ᾠδωλλάτῃν, ἥ κεῖται τὸ μὲν ὑψος ἐν διάρ-
ματι, ἡ δ' αὐξήσις καὶ ἐν πλήθει· διόπερ ἐκείνο
μὲν καὶ νοήματι ἐνὶ πολλάκις, ἡ δὲ πάντως μετὰ
ποσότητι καὶ περὶ τινὸς ὑφίσταται. Καὶ ἔστιν
ἡ αὐξήσις, ὡς τύπῳ πεπλασθῆναι, συμπλήρωσις ἀπὸ
πάντων τῇ ἐμφερεσίᾳ τοῖς περὶ γὰρ μορίων
καὶ τύπων, ἰσχυροποιῆσα τῇ ἐπιμονῇ τὸ καλῶς κει-
αζόμενον,

αζόμενον· ταύτη τῆς πίστεως διεσῶσα, ὅτι ἢ μὲν
 τὸ ζητούμενον ὑποδείκνυσιν, * * * * *
 * * * * * πλεσιώτατα, καθάπερ
 τι πέλαιγος εἰς ἀναπεπλεγμένον κέχυται πολλα-
 χῇ μέγεθος. Οὐδεν, οἶμαι, χεῖρ λόγον ὁ μὲν ῥήτωρ,
 ἅτε παθητικώτερος, πολὺ τὸ διάπυρον ἔχει, καὶ
 θυμικῶς ἐκφλεγόμενον· ὁ δὲ, καθεστὼς ἐν ὄγκῳ
 καὶ μεγαλοπρεπεῖ σεμνότητι, ἐκ ἑψυχῆς μὲν
 ἀλλ' ἐχ' ἔτις ἐπέσραπται. Οὐ κατ' ἄλλα δὲ
 τινα ἢ ταῦτα, ἐμοὶ δοκεῖ, φίλῃατε Τερεντιανέ,
 λέγω δὲ εἰ καὶ ἡμῖν ὡς Ἑλλησιν ἐφείταί τι γινώ-
 σκειν, καὶ ὁ Κικέρων τῷ Δημοσθένει ἐν τοῖς μεγέ-
 θεσι παρὰ πλάττει. Ο ἦν γὰρ ἐν ὕψει τὸ πλεον
 ὑποτόμῳ· ὁ δὲ Κικέρων ἐν χύσει· καὶ ὁ μὲν ἡμέτε-
 ρος διὰ τὸ μὲν βίας ἔκαστα, ἔτι δὲ τάχους, ῥώ-
 μης, δεινότητι, οἷον καίεν τε ἄμα καὶ διαρπάζειν,
 σκηπτοῖ τινι παρεικάζοιτ' ἂν ἢ κεραυνῶ· ὁ δὲ Κι-
 κέρων ὡς ἀμφιλαφῆς τις ἐμπρησμός, οἶμαι, πάν-
 τη νέμεθ, καὶ ἀνειλεῖται, πολὺ ἔχων καὶ ἐπίμονον
 αἰὲς τὸ καῖον, διακληρονομήμενον ἄλλοις ἄλλως ἐν
 αὐτοῖς, καὶ χεῖρ διαδοχὰς ἀνατρεφόμενον. Ἀλλὰ
 ταῦτα μὲν ὑμεῖς ἂν ἀμεινον ἐπικείνοιτε. Καίρεος
 δὲ τῷ Δημοσθένει μὲν ὕψος, καὶ ὑψοτεταμένε, ἐν
 τε ταῖς δεινώσεσι, καὶ τοῖς σφοδροῖς πάθεσι, καὶ
 ἐνθα δεῖτ' ἀκρατὲς τὸ σύνολον ἐκπληῆσαι· τὸ δὲ
 D 2 χύσεως·

κατολιγωρῆσαι, ὥς καὶ ἄλλη τις πρὸς τὰ εἰρημνία
 ὁρῶς ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τείνει. Ποία δὲ, καὶ τίς αὕτη;
 ἢ τὸ ἔμπροσθεν μεγάλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν
 μίμησις τε καὶ ζήλως. Καὶ τέτε γε, φίλτατε,
 ἀπείξ ἐχώμεθα τῷ σκοπῷ. Πολλοὶ γὰρ ἀλλοτεῖω
 θεοφορῶνται πνώματι τὸ αὐτὸν τείπον, ὃν καὶ τὴν
 Πυθίαν λόγος ἔχει τείποδι πλησιάζουσαν· ἐν-
 δα ῥῆγμα ὅτι γῆς ἀναπνέον, ὥς φασιν, ἀτμὸν
 ἐνδεον, αὐτόθεν ἐγκύμονα τὸ δαιμονίον καθισα-
 μένῳ δυνάμειος παραυτίκα χρησμοδῶν κατ'
 ἐπίπνοϊαν. Οὕτως ἀπὸ τῆς ἀρχαίων μεγαλο-
 φύας εἰς τὰς τῆς ζηλάντων ἐκείνης ψυχᾶς, ὥς
 ἀπὸ ἱερῶν σομίων ἀπέρροιαί τινες φέρον, ὅφ' ὧν
 ἐπιπνεόμενοι, καὶ οἱ μὴ χίαν φοιτᾶσιν οἱ, τῷ ἐτέ-
 ρων σιωπῶνθεσιῶσι μεγέθει. Οὐ γὰρ μόνος Ἡρόδο-
 τος Ομηρικώτατος ἐγένετο, Στησίχορος ἔτι πρέ-
 τερον, ὁ, τε Αρχίλοχος. πάντων δὲ τέτων μά-
 λιστα ὁ Πλάτων, ἀπὸ τῆς Ομηρικῆς ἐκείνης νάματος
 ὡς αὐτὴν μυρίας ὅσας πρὸς τροπὰς ἀποχετευσά-
 μεν. Καὶ ἴσως ἡμῖν ἀποδείξειεν ἔδει, εἰ μὴ καὶ
 τὰ ἐπ' εἶδες οἱ πρὸς Ἀμμόνιον ἐκλέξαντες ἀνέγρα-
 ψαν. Ἐστὶ δ' ἐκ κλοπῆς τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὥς ἀπὸ
 καλῶν ἡθῶν, ἢ πλασμάτων, ἢ δημιουργημάτων
 ἀπτύπωσις. Καὶ εἰδ' ἂν ἐμβιβᾶσαι μοι δοκῇ
 τηλικαῦτά τινα τοῖς τὴν φιλοσοφίας δόγμασι, καὶ
 εἰς

εἰς ποιητικὰς ὕλας πολλαχῇ συνεκλῆναι καὶ φρε-
σεῖς, εἰ μὴ αἰετῶν νῆ δία παντὶ θυμῷ περὶ
Ομηρον, ὡς ἀνταγωνιστὴς νέος πρὸς ἤδη τετα-
μασμένον· ἴσως μὲν φιλονεικότερον, καὶ οἶονεὶ δια-
δορατιζόμενον, ἐκ ἀνωφελῶς δ' ὁμῶς διμεισεύ-
ου,

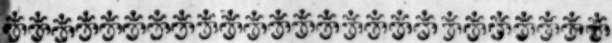
— ἀγαθὴ δ' (καὶ τὸν Ησίοδον) ἔεις ἥδε βροτοῖσι
καὶ τῷ ὄντι καλὸς ἔπος, καὶ ἀξιονικώτατος εὐκλείας
ἀγῶν τε καὶ σέφανος, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡτλᾶσθαι τῷ περὶ
γενεσέων ἐκ ἀδούξον.

Τ Μ Η Μ Α ΙΔ'.

Οτι δεῖ περὶ τῆς σοῦ τὰς ἐξοχωτάτας συγ-
γραφῆς.

Οὐκ ἂν καὶ ἡμᾶς, ἡνίκ' ἂν διαπονῶμεν ὑψηλο-
εἰας τι καὶ μεγαλοφροσύνης διέομενον, κα-
λὸν ἀναπλάττειν ταῖς ψυχαῖς, πῶς ἂν, εἰ τύχοι
ταυτὸ τῷ Ομηρῷ εἶπεν, πῶς δ' ἂν Πλάτων
Δημοσθένους ὕψωσαν, ἢ ἐν ἰσοεῖα Θεκυδίδους
προσπίπτουσα καὶ ἡμῖν καὶ ζῆλον ἐκείνην τὰ πρὸς
πα, καὶ οὗ διατρέποντα, τὰς ψυχὰς ἀνοίσει πρὸς
πρὸς τὰ ἀνειλωτοποιούμενα μέτρα. Εἰτι δὲ μά-
λο,

λογ, εἰ κακῆνοι τῇ διανοίᾳ προσυπογράφοιμεν,
 πῶς ἂν τόδε τι ὑπ' ἐμῷ λεγόμενον παρὼν Ομη-
 ρος ἦκασεν, ἢ Δημοσθένης, ἢ πῶς ἂν ἐπὶ τέτρω
 διετέθησαν. Τῷ γὰρ ὄντι μέγα τὸ ἀγώνισμα, τοι-
 ῦτον ὑποτίθεσθαι τῷ ἰδίων λόγων δικασήειον καὶ θέ-
 ατρον, καὶ ἐν τηλικούτοις ἥρωσι, κειταῖς τε καὶ μάρ-
 τυσιν, ὑπέχειν τῷ γεγραμμένων εὐθύνας, καὶ μὴ
 πλᾶσαι. Πλέον δὲ τέτων παερρηπτικόν, εἰ
 προσιδείης, πῶς ἂν ἐμῷ ταῦτα γράψαντος ὁ μετ'
 ἐμὲ πᾶς ἀκρόσθην αἰών. Εἰ δὲ τις αὐτόθεν φο-
 βοῖτο, μὴ τῷ ἰδίῳ βίῃ καὶ χρένῃ φθέγγαιτό τι ὑ-
 περήμερον, ἀνάγκη καὶ τὰ συλλαμβανόμενα ὑπὸ
 τῷ τέτρω ψυχῆς ἀτελῇ καὶ τυφλᾷ, ὥσπερ ἀμβλῦσθαι
 πρὸς τὸ ὅσπερ φημίας ὅλης μὴ τελεσφορέμενα
 χρένον.



Τ Μ Η Μ Α ι'.

Περὶ φαντασίας.

Ο Γκε, καὶ μεγαληγορίας, καὶ ἀγῶνος ἐπὶ τέ-
 τοις, ὧ νεανία, καὶ αἱ φαντασίαι φθασκασ-
 τικώτα. Ἐδωλοποιίας αὐτὰς ἔνιοι λέγουσι. Κα-
 λῆται μὲν γὰρ ποιητῶς φαντασία, πᾶν ἐνιόνημα λό-

γυγεννητικὸν ὁπωσὺν παεισόμενον· ἰδίως δ' ἐπὶ
 τέτων κεκράτηκε τάνομα, ὅταν αὖ λέγῃς, ὅπως ἐν
 θυσιασμῷ καὶ πάθῃς βλέπῃς δοκῆς, καὶ ὅπως ὁφί-
 τιθῇς τοῖς ἀκούσιν. Ὡς δ' ἑτερόν τι ἢ ῥητορικὴ
 φαντασία βέλετο, καὶ ἑτερόν ἢ ᾧ ποιεῖται, ἐκ
 αὐτῶν λάθοι σε, καὶ ὅτι τὸ μὲν ἐν ποιήσῃ τέλει ὅτι
 ἐκπληξίς, τὸ δ' ἐν λόγοις ἐνδργεια· ἀμφοτέρων
 δ' ὁμῶς τὰς ἐπιζητῆσαι τὸ συσκευημένον.

Ὡ μῆτερ, ἰκετεύω σε· μὴ πίσειέ μοι
 τὰς αἵματωπὰς καὶ δρακοντώδεις κόρας.
 Αὐταὶ γὰρ, αὐταὶ πηλοσίον θρώσκουσί με.

καὶ,

Οἱ μοι, κτανεῖ με· ποῖ φύγω;
 Ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς αὐτὸς ἐκ αἵθεν ἐκινύας. ὁ δὲ
 ἐφ' αὐτῇ, μικρὴ δὲ θυσία καὶ τὰς ἀκούσας
 ἠνάγκασεν. Ἐστὶ μὲν ὅτι φιλοπονῶτατος ὁ Εὐριπί-
 δης δύο ταυτὶ πάθη, μανίας τε καὶ ἐρωίας ἐκτρα-
 γωδῆσαι, καὶν τέτοις, ὡς ἐκ οἷοι· εἴ τις ἑτερος,
 ἐπιτυχέστατος. καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπι-
 τίθεσθαι φαντασίαις ἐκ ἀπολμος. Ἡμισὶ γὰρ τοῖς
 μεγαλοφυῆς ὢν, ὁμῶς τὸ αὐτὸς αὐτῷ οὖσιν ἐν
 πολλοῖς γενέσθαι τραγικῶν περσινάγκασε, καὶ
 παρ' ἑκάστα ἐπὶ τὸ μεγαλῶν, ὡς ὁ Ποιητὴς,

Οὐρὴ δὲ πλάσας τε καὶ ἰχθίον ἀμφοτέρωθεν
 Μασίεται, ἐξ δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι.

Τῷ

Τῷ γυν Φαέθοντι ᾠδᾶδιδὺς τὰς ἡνίας ὁ Ἥλιος,

Ελα δέ, μήτε Λιβυκὸν αἰθέρ' εἰσβαλὼν·

Κεῖσιν γδ' ὕγρην ἐκ ἔχων ἀψίδα σὴν

Κάτω διήσῃ, —————

φησὶν. Εἴθ' ἐξῆς,

Ιεὺ δ' ἐφ' ἐπὶ Πληάδων ἔχων δρόμον·

Τοσαύτ' ἀκέσας εἴτ' ἐμαρψεν ἡνίας·

Κρέσας δὲ πλάσθην πλεροφόρων ὀχημάτων,

Μεθῆκεν· αἰ δ' ἐπλαντ' ἐπ' αἰθέρος πλυχάς,

Πατήρ δ' ὅπιθε νῶτα Σειεῖς βεβῶς

Ἰππευε παῖδα νεθεῖν, ἐκείσ' ἔλα.

Τῇ ῥα σρέφ' ἄρμα, τῇ δέ. —

Ἀρ' ἐκ ἂν εἴποις, ὅτι ἡ ψυχὴ τῷ γράφοντι σωτὴρ
επιβαίνει τῷ ἄρματι, καὶ συσκινδυνάσσει τοῖς
ἵπποις σωσπλήρω; καὶ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῖς ἐρανίοις
ἐκείνοις ἔργοις ἰσοδουμάσα ἐφέρετο, τοιαύτ' ἂν
ποτε ἐφ' ἀντάδῃ. Ομοίᾳ καὶ τὰ ἐπὶ τῷ Κασάνδρῳ
αὐτῷ,

Ἀλλ' ὦ φίλιπποι Τρῶες.

Τῷ δ' Αἰχύλῃ φαντασίαις ἐπιτολμῶν ἡρώικῳ·

τάταις· ὥσπερ οἱ Εὐπιά ἐπὶ Θήβαις παρ' αὐτῷ,

Ἄνδρες, φησὶν, ἐπὶ Δύειοι λοχαγέται.

Ταυροσφαγῆντες εἰς μελάνδετον σάκος,

Καὶ διψγάνοντες χερσὶ λαυρεῖς φόνε,

Ἀρίω τ', Εὐνῶ καὶ φιλαίματος Φόβου

Ορκωμότησαν, —————

τὸν ἴδιον αὐτῷ πρὸς ἀλλήλους δίχα οἶκτε σωσ-
μνύμενοι θάνατον· ἐνίοτε μέντοι ἀκατεργάστους,
καὶ οἶονεὶ ποκοειδεῖς τὰς ἐννοίας, καὶ ἀμαλάκτους
φύεργις, ὅμως ἑαυτὸν ὁ Εὐειπίδης καὶ κείνοις ὑπὸ
φιλοτιμίας τοῖς κινδύνοις προσβιβάζει. Καὶ
ὡς μὲν Αἰχύλῳ ὡς αἰσίοξως τὰ τῷ Λυκέρῳ βα-
σίλεια καὶ τῷ ὀπφάνειαν τῷ Διονύσῳ θεοφορεῖται,

Εὐθεσίῃ δὲ δῶμα βακχεύει σέβη·
ὁ δ' Εὐειπίδης τὸ αὐτὸ τῷ ἑτέρῳ ἐφηδύνας ἔξ-
ερώνησε,

Πᾶν δὲ ξυμεβάκχευσ' ὄρεσ.

Ακρως δὲ καὶ ὁ Σοφοκλῆς, ὅπῃ τῷ θνήσκοντος Οἰ-
δίπῃ καὶ ἑαυτὸν μὲν διοσημέας τινὸς θάπλοντος,
πεφάντασαι, καὶ καὶ τὴν ὑπόπλεον τῇ Ἑλλάνων, ἔπειτ'
Ἀχιλλέως προφαινομένους τοῖς ἀναγομένοις ὑπὲρ
τῆς τάφου. Ἦν ἔκ οἷδ' εἴ τις ὄψιν ἐναργέστερον εἰ-
δωλοποίησε Σιμωνίδου. Πάντα δ' ἀμήχανον
ὡς αἰσίοξως. Οὐ μὲν ἄλλα τὰ μὲν ὡς αἰσίοξως τοῖς
ποιηταῖς μυθικωτέραν ἔχει τὴν ὑπερέκπλησιν, ὡς
ἔφην, καὶ πάντῃ τὸ πιστὸν ὑπεραίρεσαν· τὴν δὲ ρήτο-
ρικῆς φαντασίας, κάλλισον αἰὲν τὸ ἔμπροσθεν, καὶ
ἐνάλιθες. Δεινὰ δὲ καὶ ἐκφυλοὶ αἱ ὡς αἰσίοξως,
ἡνίκ' ἂν ἡ ποιητικὸν τὸ τῷ λόγῳ, καὶ μυθώδες τὸ
πλάσμα, καὶ εἰς πᾶν προσεκρίπτον τὸ ἀδωάalon.

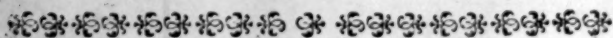
Ὡς ἦδη νῆ δία καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δεινοὶ ῥήτορες,
καθάπερ οἱ τραγωδοὶ, βλέπεσιν εἰννύας· καὶ
ἐδὲ ἐκείνο μαθεῖν οἱ γενναῖοι δυνάμει, ὅτι ὁ λει-
γων Ορίσης,

Μέθες, μί' ἔσα πρὸ ἐμῶν εἰννύων,

Μέσον μ' ὕχμάζεις, ὡς βάλης εἰς τάρταρον,
φαντάζεται ἰαυθ' ὅτι μαίνεται. Τί ἐν ἡ ῥήσοι-
κὴ φαντασία δυνάται; πολλὰ μὲν ἴσως καὶ ἄλλα
τοῖς λόγοις ἐναγώνια, καὶ ἐμπαθῇ περισσέφειν·
καλακίρναμὸν μύθοι ταῖς πραγματικαῖς ἐπιχει-
ρήσεσιν, ἐπέθει δ' ἀκερατὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ δε-
λῆται. “ Καὶ μὲν εἰ τις, φησὶν, αὐτίκα δὴ μά-
“ λα κραυγῆς ἀκρόαζε πρὸ πρὸ δίκασπειών, εἴτ'
“ εἴποι τις, ὡς ἀνέγκει τὸ δεσμωτήριον, οἱ δὲ
“ δεσμῶται φάγουσιν, ἐδὲς ἔτος, ἔτε γέρον,
“ ἔτε νέου, ὑλίγωρός ὄσιν, ὅς ἐχὶ βοηθήσῃ καθ'
“ ὅσον δύναται· εἰ δὲ δὴ τις εἴποι παρελθὼν,
“ ὡς ὁ τέτης ἀφίς ἔπος ὄσιν, ἐδὲ λόγος τυχῶν
“ ὡς αὐτὴν ἀν' ἀπόλοιτο.” Ὡς νῆ δία καὶ ὁ Ὑψεί-
δης κατηγορέμενος, ἐπειδὴ τὸς δόλους μὲν δ' ἦτ-
ταν ἐλευθέρους ἐφηφίσατο, “ τῆτο τὸ φήμισμα,
“ εἴπεν, ἐχ' ὁ ῥήτωρ ἐγγραφεν, ἀλλ' ἡ ἐν Χαιρω-
“ νείᾳ μάχη.” Ἀμα γὰρ τῇ πραγματικῇ ἐπι-
χειρῇ ὁ ῥήτωρ πεφάνταται· διὸ καὶ τὸ πᾶν πείθειν
ὅσον ὑπερέβηκε τῇ λήμματι. Φύσις δὲ πως ἐν

36 ΔΙΟΝ. ΔΟΓΓΙΝΟΣ

τοῖς τοιούτοις ἅπασιν αἰεὶ τὸ κρεῖττον ἀκούμεν· ὁ-
 δὲν ὑπὸ τῆς ὑποδεικτικῆς περικλούμεθα εἰς τὸ χτῖ
 φαντασίαν ἐκπληκτικὸν, ὥς τὸ πραγματικὸν ἐγ-
 κρύπτει·) πελαμπομόμνον. Καὶ τὸτ' ἐκ ἀπεικότως
 πάχομεν· δυοῖν γὰρ σωταττομόμων ὅφ' ἐν, αἰεὶ τὸ
 κρεῖττον εἰς ἐσὺ τὸ δατέρει δυνάμιν πεισαῖ. Το-
 σαῦτα περὶ τῆς χτῖ τὰς νοήσεις ὑψηλῶν, καὶ ὑπὸ με-
 γαλοφροσύνης, ἢ μιμήσεως, ἢ φαντασίας ὑπογεν-
 νωμόμων, ἀρκέσει.



Τ Μ Η Μ Α 15'.

Περὶ χρημάτων.

Α γπόθι μύθοι καὶ ὁ περὶ χρημάτων ἐμφορὴς τέ-
 τακ·) ὑπόπος· καὶ γὰρ ταῦτ', ἀν' ὃν δεῖ σκεδάζη-
 ται τρέπον, ὡς ἔφω, ἐκ ἀν' ἢ τυχεῖσα μεγέθους
 εἴη μείεις. Οὐ μὴν ἀλλ', ἐπεὶ τὸ πάντα διακει-
 εῖν πολὺ ἔργον ἐν τῷ παρόντι, μᾶλλον δ' ἀπει-
 όεισον, ὀλίγα τέτων, ὅσα μεγαληγορίας ὑποτε-
 λεσικά, τὸ πεισάσασθαι, τὸ περικήμνον ἔνεκα,
 καὶ δι' ἡ διέξιμεν. Αποδέξιεν ὁ Δημοθένης ὑπὲρ
 τῆς πεπολιτευμόμων εἰσφέρει. Τίς δ' ὡς ἢ χτῖ φύ-
 σιν χρῆσις οὐκ ἔστι; “ ὅχ' ἡμάρτετε, ὡς ἄνδρες Α-
 θηναῖοι

“Θηναῖοι, τὸ ὑπὸ τῇ ἑλλήνων ἐλευθερίας καὶ σω-
 “τηρίας κίνδυνον ἀρᾶμενοι· ἔχετε δὲ οἰκεία τέ-
 “τε ᾧδε γέμα· ἔδ’ οἱ ἐν Μαραθῶνι ἡμάρ-
 “τον, ἔδ’ οἱ ἐν Σαλαμῖνι, ἔδ’ οἱ ἐν Πλαταιαῖς.”

Ἀλλ’, ἐπειδὴ καθάπερ ἐμπνέουσιν χαίρων ὑπὸ
 θεῶν, καὶ οἷον ἐφοιδόληπι θεογενόμνος, τὸ τῶν ἀεισέων
 τῇ Ἑλλάδος ὄρκον ἔξεφώνησεν, “ἐκ ἔσιν ὅπως ἡμάρ-
 “τετε, καὶ μὰ τὸς ἐν Μαραθῶνι περικινδυνεύσαν-
 “τας,” φαίνει δὲ ἐνὸς τῶν ὁμοτικῶν ἀρήματος, ὅ-
 “περ ἐνθάδε ἀποστροφῇ ἐγὼ καλῶ, τὸς μὲν περὶ γό-
 “νους ἀποθεώσας, ὅτι δὲ τὸς ἔτιως ἀποθανόντας ὡς
 “θεοὺς ὑμνῶμαι παεισάντων, τοῖς δὲ κείνους τὸ τῇ
 “ἐκεί περικινδυνεύσαντων ἐντιθεὶς φρόνημα, τὴν
 “δὲ τῇ ἀποδείξεως φύσιν μεθιστὰς εἰς ὑπερβάλλον
 “ὑψος καὶ πάθος καὶ ξένων καὶ ὑπερφυῶν ὀρκῶν ἀξιοπι-
 “σίαν, καὶ ἅμα παιώνιον τινα καὶ ἀλεξιφάρμακον
 “εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκρόντων καθιερὺς λόγον· ὡς κε-
 “κοιζομένης ὑπὸ τῇ ἐλκωμίων μηδὲν ἑλαττον τῇ μά-
 “χῃ τῇ πρὸς Φίλιππον, ἢ ἐπὶ τοῖς κατὰ Μαραθῶνα
 “καὶ Σαλαμῖνα νικητῆσι, παρὶς αὐτῶν φρονεῖν· οἷς
 “πᾶσι τὸς ἀκροατὰς διὰ τῶν ἀνηματισμῶν συναρπά-
 “σας ὥχετο. Καὶ τοι ᾧδε τῷ Εὐπόλιδι τὸ ὄρκον
 “τὸ σπέρμα φασὶν εὐρῆσθαι,

Οὐ γὰρ μὰ τὴν Μαραθῶνι τὴν ἐμὴν μάχην,
 χαίρων τις αὐτῇ τὸν ἀλγυνεὶ κέαρ.

Ἔστι δὲ ἢ τὸ ὅπως τινὰ ὑμῶσαι μέγα, τὸ δὲ
 πῶς, καὶ πῶς, καὶ ἐφ' ὧν καιρῶν, καὶ τίνος ἕνεκα
 Ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἐδέν ἐς' εἰ μὴ ὅρκος, καὶ πρὸς εὐτυ-
 χείας ἔτι, καὶ ἐδεομένους παρηγορίας τὰς Ἀθηναί-
 ον· ἔτι δ' ἐχὶ τὰς ἀνδρῶν ἀπαθανατίσας ὁ ποι-
 ητὴς ὤμοσεν, ἵνα τῆς ἐκείνων ἀρετῆς τοῖς ἀνέστοι
 ἐντέκη λόγον ἄξιον, ἀλλ' ὑπὸ τῷ περικινδυνώ-
 σάντων ἐπὶ τὸ ἄψυχον ἀπεπλανήθη, τὴν μάχην
 Παρὰ δὲ τῷ Δημοθέει πεπερασμάτευ' πρὸς
 ἡττημένους ὁ ὅρκος, ὥς μὴ Χαυρώνειαν ἔτ' Ἀθηναί-
 ον ἀτύχημα φαίνεσθαι. Καὶ κατὰ τὸν, ὥς ἔφην,
 ἅμα ὑποδείξας ὅτι τὸ μηδὲν ἡμαρτηκέναι, καὶ πα-
 ράδειγμα, ὅρκων πίσις, ἐγκώμιον, περὶ τῆς
 Κῆπεισιν ὡς ὑπὲρ τῶν ῥήτοι, "Λέγεις ἡττη-
 " πολυτευσάμεν, ἔτα νίκας ὁμνύεις," διὰ
 τῶν ἐξῆς κανονίζει, καὶ δι' ἀσφαλείας ἄγει καὶ
 ὑπόμνησιν· διδάσκων, ὅτι καὶ βακχεύμασι νήφειν
 ἀναγκαῖον· "τὰς περικινδυνεύσαντας, φησὶν, ἐν
 " Μαργαδῶνι τῷ περγόνων, καὶ τὰς ἐν Σαλαμῖνι
 " ναυμαχήσαντας, καὶ τὰς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, καὶ τὰς
 " ἐν Πλαταιαῖς ὠδραζαμένους" ἔδαμῃ "νι-
 " κήσαντας" εἶπεν, ἀλλὰ πάντῃ τὸ τὸ τέλος
 διακέκλονεν ὄνομα, ἐπειδήπερ ὧν εὐτυχῆς, καὶ
 τοῖς κατὰ Χαυρώνειαν ὑπεναντίον· διόπερ καὶ τὸ ἀκρο-
 ατὴν φθάνων εὐθὺς ὑποφέρει, "ἐς ἀπαντας ἐ-
 " θαψέ

“ θαψὲ δημοσίᾳ, φησὶν, ἡ πόλις, Λιχίνῃ, ἔ-
 “ τὲς καλορθώσας μόνες.”

Τ Μ Η Μ Α ιζ'.

Ὅτι τῷ Ὑψὲ συμμαχεῖ τὰ χήματα· πῆ, καὶ
 πῶς;

Οὐκ ἄξιον δ' ἐπὶ τέττε τῆ τότῃ ᾠδῇ περὶ
 ἐν τῇ τῇ ἡμῖν τεθεωρημένων, φίλτατε· ἔ-
 σαι δὲ πάνυ σωτόμον, ὅτι φύσῃ πως συμμαχεῖ
 πρὸ ὕψους τὰ χήματα, καὶ πάλιν ἀντισυμμαχεῖται
 θαυμαστῶς ὑπὸ αὐτῆς. Πῆ δὲ καὶ πῶς, ἐγὼ φερέ-
 σω. Ὑποπλόν ἔστιν ἰδίως τὸ διὰ χημάτων παν-
 ὡργῆν καὶ περσβάλλον ὑπόνοιαν ἐνέδρας, ἐπιβ-
 λῆς, ᾠδολογισμῶ· καὶ λαῦδ', ὅταν ἡ πρὸς κει-
 τλὴν κύειον ὁ λόγος, μάλιστα δὲ πρὸς τυραννί-
 βασιλείας, ἡγεμόνας ἐν ὑπερρχαῖς. Αἰγανактῆ
 εὐδύς, εἰ, ὡς παῖς ἄφρων, ὑπὸ τεχνίτῃ ρήτο-
 ρος χηματίοις καλασοφίζεται· καὶ εἰς καλαφρένη-
 σιν ἑαυτὴ λαμβάνων τὸ ᾠδολογισμὸν, ἐνίοτε μὲν
 παρρησιάζεται τὸ σωόλον, καὶ ἐπικρατήσῃ δὲ τῇ
 θυμῷ, πρὸς τλὴν περὶ τῇ λόγων πάντως ἀντίδι-
 ατίδῃ· διόπερ καὶ τότε αἰετον δοκεῖ τὸ χῆμα, ὅ-
 ταν

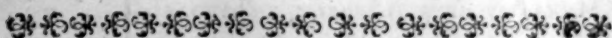
ταν αὐτὸ τὸτο διαλανθάνη, ὅτι χῆμά ἐστι. Τὸ
 ποίνω ὕψος καὶ πάθος τ' ἐπὶ τῷ χηματίζεν ὑπο-
 νοίας ἀλέξημα, καὶ θαυμασὴ τις ἐπικρεία καθί-
 σαταὶ καὶ πως ᾧ ἀληθεύσα τῷ πανεργεῖν τέ-
 χνη τοῖς κάλλεσι καὶ μεγέθεσι τὸ λοιπὸν ὑποδέ-
 δυκε, καὶ πᾶσαν ὑποψίαν ἐκπέφλογεν. Ἰκανὸν
 δὲ τεκμήριον τὸ προειρημένον, “ ἐμὰ τὲς ἐν Μα-
 “ ραθῶνι.” Τίνι γὰρ ἐνλαῦθ' ὁ ῥήτωρ ἀπέκρυψε
 τὸ χῆμα; δῆλον, ὅτι τῷ φωτὶ αὐτῷ. Σχεδὸν
 γὰρ, ὥσπερ καὶ τὰ μυδρὰ φέγγη ἐναφανίζεται τῷ ἡ-
 λίῳ περιαυγέμενα, ἔτω τὰ τῆς ῥητορικῆς σοφί-
 μαλα θαυμαστοῖ περικυθὲν πάντοθεν τὸ μέγε-
 θος. Οὐ πόρρω δ' ἴσως τέτα καὶ ἐπὶ τ' ζωνεραφί-
 ας τι τοῖστο συμβαίνει· ἐπὶ γὰρ τῷ αὐτῷ κειμένων
 ἐπιπέδου ᾧ ἀλλήλων ἐν χρώμασι τ' σκιάς τε,
 καὶ τῷ φωτὶ, ὅμως περὶ παντὰ τε τὸ φῶς ταῖς ὀ-
 φεσι καὶ ὁμοῦν ἐξοχόν, καὶ ἐγγυτέρω παρὰ πολὺ
 φαίνεται. Οὐκ ἂν καὶ τ' λόγων τὰ πάθη καὶ τὰ
 ὕψη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐγγυτέρω κείμενα, διὰ
 τε φυσικῶς τινα συγγένειαν καὶ διὰ λαμπρότη-
 τα ἀεὶ τ' χημάτων παρεμφανίζεται, καὶ τῷ τέ-
 χνῳ αὐτῷ ὑποσκιάζει καὶ οἷον ἐν κατακαλύφει
 τηρεῖ.

Τ Μ Η Μ Α ιη'.

Περὶ πεύσεως καὶ ἐρωτήσεως.

ΤΙ δ' ἐκείνα φῶμεν, τὰς πεύσεως τε καὶ ἐρωτή-
 σεις; ἄρα ἐκ αὐταῖς ταῖς τ' χρημάτων εἰδο-
 ποιῆταις ἄρα πολὺ ἐμπρακτιότερα καὶ σοβαρώτερα
 σωτεῖναι τὰ λεγόμενα; “ Ἡ βέλεεθε, εἰπέ μοι,
 “ πειθόντες ἀλλήλων συνθάνεσθαι, λέγεται τι
 “ καινόν; τί γὰρ ἂν γένοιτο τέτε καινότερον, ἢ
 “ Μακεδῶν ἀνὴρ Ἀθηναῖος καταπολεμῶν, καὶ τὰ
 “ σφ' Ἑλλήνων διοικῶν; τέθνηκε Φίλιππος; ἔ
 “ μέλει δέ, ἀλλ' ἀθροεῖ· τί δ' ὑμῖν διαφέρει; καὶ
 “ γὰρ ἂν ἔτος τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φί-
 “ λιππον ποιήσετε.” Καὶ πάλιν, “ Πλέωμεν
 “ ἐπὶ Μακεδονίαν, ἐπὶ τοῖς δὴ προσορμίσμε-
 “ θα; ἤρετό τις· εὐρήσῃ τὰ σάραθ' τ' Φιλίππου
 “ πραγμάτων αὐτοῦ πόλεμος.” Ἦν δὲ ἀπλῶς
 ρηθὲν τὸ πρᾶγμα τῷ παντὶ καταδείξεσθαι· νυνὶ
 δὲ τὸ ἐνδοῦν καὶ ὀξυρότροπον τ' πεύσεως καὶ ἀποκρί-
 σεις, καὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸν ὡς πρὸς ἕτερον ἀνδυπαγ-
 τᾶν, ἔ μόνον ὑψηλότερον ἐποίησε πρὸ χρηματισ-
 μῶ τὸ ρηθὲν, ἀλλὰ καὶ πισιότερον. Ἀγχι γὰρ τὰ

παθητικὰ τότε μᾶλλον, ὅταν αὐτὰ φαίνηται μὴ
ἐπιτηδεύειν αὐτὸς ὁ λέγων, ἀλλὰ γεννᾶν ὁ καίρος·
ἢ δ' ἐρώτησις ἢ εἰς ἑαυτὸν, καὶ ὑποκείσεις, μιμῶ-
νται τῷ πάθους τὸ ἐπίκαιρον. Σχεδὸν γὰρ, ὥς οἱ
ὑφ' ἐτέρων ἐρωτώμενοι παροξύνονται, ἐκ τῷ παρ-
αχρήμα πρὸς τὸ λεχθὲν ἐναγωνίως καὶ ἀπ' αὐτῆς
τῇ ἀληθείας ἀνθυπαντῶσιν· ἔτω τὸ χῆμα τὸ πεύ-
σεως καὶ ὑποκείσεως, εἰς τὸ δοκεῖν ἕκαστον τῷ ἐσκεμ-
μένων ἢ ὑπογίγει κενινῆσθαι τε καὶ λέγεσθαι, τῷ
ἀκρεατικῷ ἀπάγει καὶ παραλογίζει. Ἐτι τοί-
νυν, ἐν γάρ τι τῷ ὑψηλοτάτων τὸ Ηερδότηον πε-
πίσεται, εἰ ἔτως * * * *



Τ Μ Η Μ Α ιθ'

Πεὶ ἀσωδέτων.

* * * *

* * ἀπλοκα ἐκπίπῃ, καὶ οἷον ἐπέρχεται
τὰ λεγόμενα, ὀλίγη δὲ φθάνοντα καὶ αὐτὸν τῷ
λέγοντα. “ Καὶ συμβαλόντες, φησὶν ὁ Ξενο-
“ φων, τὰς ἀσπίδας, ἐωδύντο, ἐμάχοντο, ἀπέκ-
“ τεινον, ἀπέθνησκον.” Καὶ τὰ τῷ Εὐρυλόχῃ·
“ Ἄνδρες, ὡς ἐκέλευε, ἀνὰ δρυμὰ, φαίδιμ’ Ὀ-
δυσσεύ, ”

Εὐ-

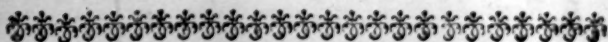
Εὐρομένον ἐν βήῃησι τετυγμένα δώματα Κήρυκας,
 Τὰ γὰρ ἀλλήλων διακεκομμένα, καὶ ἐδὲν ἥττον
 κατεσπασμένα, φέρει τὴν ἀγωνίας ἐμφασιν, ἅμα
 καὶ ἐμποδιζέσης τι καὶ σωδωκέσης. Τοιαῦτα δὲ
 Ποιητὴς ἐξέλεγε διὰ τὴν ἀσωδέτην.

Τ Μ Η Μ Α κ'.

Σύνοδος τῶν χημάτων.

Α Κρως δὲ καὶ ἡ ἐπὶ ταυτὸ σύνοδος τῶν χημάτων
 εἶπε κινεῖν· ὅταν δύο ἢ τρία, οἷον καὶ συμ-
 μορίαν ἀνακρινάμενα, ἀλλήλοις ἐρανίζῃ τὴν ἰσχυρίαν
 τὴν πενθῶν, τὸ κάλλος. Οποῖα καὶ τὰ εἰς τὴν Μελί-
 αν, ταῖς ἀναφοραῖς ὁμοῦ καὶ τῇ διατυπώσει σπωανα-
 πεπλεγμένα τὰ ἀσύνδετα. “ Πολλὰ γὰρ ἂν ποι-
 ῶν ἴσεν ὁ τύπων, ὧν ὁ παθὼν ἔνια ἐδὲ ἂν ἀ-
 παγγεῖλαι δύναιτο ἑτέρω, πρὸ χήματι, πρὸ
 βλέμματι, τῇ φωνῇ.” Εἶθ', ἵνα μὴ ἐπὶ τῇ
 αὐτῇ ὁ λόγος ἰὼν εἴη· ἐν τάξει γὰρ τὸ ἡρεμῶν, ἐν
 ἀταξίᾳ δὲ τὸ πάθος, ἐπεὶ φορεῖ ψυχῆς καὶ συγκί-
 ησὶς ὅστις· εὐθύς ἐπ' ἄλλα μεθιήλαστο ἀσύνδετα,
 καὶ ἐπαναφορὰς, “ ὅταν ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς
 ἐχθρὸς, ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κύρῃς.” Οὐ-

Διὲν ἄλλο διὰ τῶν ὁ ρήτωρ, ἢ ὅπερ ὁ τύπλων,
 ἐργάζεται, τὴν διάνοιαν τῇ δικαστῶν τῇ ἐπαλ-
 λήλῳ πλήττων φορᾷ. Εἴτ' ἐντεῦθεν πάλιν, ὡς
 αἱ καταγίδες, ἄλλῳ ποιέμεν ἐμβολῶν,
 “ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἔξισησιν ἀνθρώπους, αἰήθεις
 “ὄντας τὰς περὶ πηλακίζεσθαι· ἐδεῖς, ταῦτα α-
 “παγγέλλων, δωσίαις τὸ δεινὸν ᾤχεσθαι.”
 Οὐκ ἔν τῶν μὲν φύσιν τῇ ἐπαναφορῶν καὶ ἀσωδέτων
 πάντῃ φυλάττει τῇ σωεχῇ μελαβολῇ· ἔτις αὐτῶν
 καὶ ἡ τάξις ἀτακτον, καὶ ἑμπαλιν ἡ ἀταξία ποιοῦν
 πελαμβάνει τάξιν.



Τ Μ Η Μ Α κα'.

Οτι οἱ σωδέσμοι ἀκέντερον ποιῶσι τὸ λόγον.

Φερε ὅτι περὶ τὰς σωδέσμους, εἰ θέλοις,
 ὡς ποιῶσιν οἱ Ἰσοκράτες, “Καὶ μὴ ἐδῆ
 “τὸτο χρεὶ ᾤχεσθαι, ὡς πολλὰ ἀν ποιήσεν ὁ
 “τύπλων, πρῶτον μὲν τῇ γήματι, εἶτα διὰ τῇ
 “βλέμματι, εἶτά γε μὴ αὐτῇ τῇ φωνῇ” καὶ
 εἴη, καὶ τὸ ἐξῆς ἔτις ᾤχεσθαι, ὡς τὰ πάθεις
 τὸ συνδεδιωσμένον καὶ ὑπερταχυόμενον, εἰς τοῖς
 συνδέσμοις ἔξομαλίσσης εἰς λεξιότητα, ἀκέντερον

τε περισπίπτει καὶ εὐθύς ἔσβησαι. Ὡς γὰρ, εἴ
τις συνδήσῃ τὸ θεόντων τὰ σώματα, τὴν φορὰν
αὐτῆς ἀρήρηθῇ, ἔτι καὶ τὸ πάθος ὑπὸ τῆς συνδέσ-
μων καὶ τῶν ἄλλων περιθεμένων ἐμποδίζόμενον ἀ-
γανακτεῖ· τὴν γὰρ ἐλευθερίαν ὑπολύει τῷ δούλῳ,
καὶ τὸ ὥς ἀπ' ὀργάνου τινὸς ἀφίεσθαι.

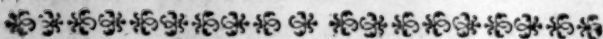
Τ Μ Η Μ Α κβ'.

Περὶ ὑπερβατῶν.

ΤΗΣ δὲ αὐτῆς ιδέας καὶ τὰ ὑπερβατὰ θετέ-
ον· ἐστὶ δὲ λέξεων, ἢ νοήσεων, ἐκ τῶν κατ'
ἀκολουθίαν κεκινημένη τάξις, καὶ οἷον χαλαρὴ
ἐναγωνίως πάθος ἀλεθέστατος. Ὡς γὰρ οἱ πρὸ ὄντι
ὀργιζόμενοι, ἢ φοβούμενοι, ἢ ἀγανακτῶντες, ἢ
ὑπὸ ζήλοτυπίας, ἢ ὑπὸ ἄλλου τινός· πολλὰ γὰρ
καὶ ἀναείθμια πάθη, καὶ εἰδὴ ἂν εἶπεν τις ὅποσα
δύναιτο· ἐκάστοτε ᾤσπιντες, ἄλλα περιθε-
μένοι πολλάκις ἐπ' ἄλλα μελαπηδῶσι, μέσα
τινὰ παρεμβάλλοντες ἀλόγως, εἴτ' αὖθις ἐπὶ τὰ
πρῶτα ἀνακυκλῶντες, καὶ πάντα πρὸς τὴν ἀγωνίαν,
ὥς ὅτε ἀσάτε πνύματος, τῇδε καὶ κείσε ἀσχιστό-
ως ἀντισπώμενοι, τὰς λέξεις, τὰς νόησεις, τὴν
ἐκ

ἐκ τῆς χτὶ φύσιν εἰρμῆ παντοίως πρὸς μυσία
 πρῶτος ἀναλλάτῃσι τάξιν, ἔτω τῶν τοῖς ἀείροι
 συγγραφεῦσι διὰ τῶν ὑφιστατῶν ἢ μίμησις ἐπὶ το
 τὴ φύσεως ἔργα φέρεται· τότε γὰρ ἢ τέχνη τέλῃς
 ἢνίκα ἂν φύσις ἐστὶ δοκῇ, ἢ δ' αὖ φύσις ἐπιτυχῆς
 ὅταν λανθάνουσα φέρεται τῇ τέχνῃ· ὥστε λέγει
 ὁ Φωκαδὺς Διονύσιος τῶν τῶν Ἡροδότῳ, “ Ἐπὶ
 “ ξυρῆ γὰρ τῇ ἀκμῇ ἔχεται ὑμῖν τὰ παράμαλα,
 “ ἄνδρες Ἴωνες, ἢ ἐστὶ ἐλευθέρισσι, ἢ δέλοισι,
 “ καὶ τέτοις, ὡς δρηπέτησι. Νυνὶ ὦν ὑμεῖς, ὡς
 “ μὲ βέληθε ταλαιπωρίας ἐνδέχεσθαι, τὸ τῶν
 “ χρῆμα μὲ πόνος ὑμῖν ἔσται· οἷόι τε δὲ ἔσεσθαι,
 “ ὑφισταλλόμενοι τὸς ἐναντίους, ἐστὶ ἐλευθέρις.”
 Ἐνταῦθα ὡς τὸ χτὶ τάξιν, “ Ὁ ἄνδρες Ἴωνες, νυνὶ
 “ καὶ ὅτι ὑμῖν πόνος ἐνδέχεται· ἐπὶ ξυρῆ γὰρ
 “ ἀκμῇ ἔχεται ὑμῖν τὰ παράμαλα.” Ὁ δὲ
 τὸ μὲ, “ ἄνδρες Ἴωνες,” ὑπεβίβασεν· προσέβα
 λε γὰρ εὐθύς ὑπὸ τῆς φύσεως φθάνων, ὡς μηδ' ἀρχὴν
 πρὸς τὸ ἐφεσὺς δέος προσαγορεῦσαι τὸς ἀκρόντας·
 ἔπειτα δὲ τῶν τῶν νοημάτων ἀπέσρεψε τάξιν·
 πρὸ γὰρ τῆς φῆσαι, ὅτι αὐτὸς δὲ πονεῖν, τῆς γὰρ
 ὅτι οὐκ ἀπαρκαλεῖται, ἐμπροσθεν ὑποδίδωσι τῶν
 αἰτίαν, δι' ὧς πονεῖν δὲ, “ ἐπὶ ξυρῆ ἀκμῇ,
 φήσας, ἔχεται ὑμῖν τὰ παράμαλα” ὡς μὴ δο
 κῆν ἐσκεμμένα λέγειν, ἀλλ' ἠναγκασμένα. Ἐπὶ

δὲ μᾶλλον ὁ Θεοκυδίδης, καὶ τὰ φύσιν πάντως ἡ-
 νουμένα καὶ ἀδιανέμητα ὅμως ταῖς ὑπερβάσεσιν
 ἀπ' ἀλλήλων ἄγειν δεινότατος. Ο δὲ Δημοθέ-
 νης ἔχ' ἔτι μὲν αὐθάδης, ὥσπερ ἔτος, πάντων δ'
 ἐν τῷ γένει τέτρω κατὰ κορέσματος καὶ πολὺ τὸ ἀγω-
 νιστικὸν ἐκ τῆς ὑπερβιάζειν καὶ ἔτι νῆ δία τὸ εἶ-
 νου γὰρ λέγειν σωμαφαίνων, καὶ πρὸς τέτοις εἰς
 τὴν κίνδυνον ἢ μακρῶν ὑπερβάσιν τὴν ἀκρότητα
 συνεπιπαύμενος. Πολλάκις γὰρ τὸν νῦν, ὃν ὥρμη-
 σεν εἰπεῖν, ἀνακρεμάσας, καὶ μετὰ τοῦ, ὡς εἰς ἀλ-
 λοφυλον καὶ ἀπεοικῆαν τάξιν, ἀλλ' ἐπ' ἄλλοις
 διὰ μέσου καὶ ἔξωθεν ποδὲν ἐπεσφυκλῶν, εἰς
 φόβον ἐμβαλὼν τὴν ἀκροατικὴν, ὡς ἐπὶ παντελεῖ τῆς
 λόγου διαπλώσεως, καὶ σωμαποκινδυνεύειν ὑπὸ ἀγω-
 νίας τῷ λέγοντι σωμαναγκάσας, ἔτα τοῦτο ἀλό-
 γως διὰ μαρκεῖ τὸ πάλας ζητέμενον εὐκαίρως
 ἐπὶ τέλει που περσάποδός, αὐτῷ τῷ καὶ τὰς ὑπερ-
 βάσεις παρὰ βόλῃ καὶ ἀκροσφαλεῖ πολὺ μᾶλλον
 ἐκπλήττει. Φηδὼ δὲ τὴν παρὰ δεισμμάτων ἔστω
 διὰ τὸ πληῖστον.



Τ Μ Η Μ Α κγ'.

Περὶ πολυπλώτων, καὶ ἄλλων τοιούτων χρημάτων.
 περὶ ἐνικῶν τε καὶ πληθυντικῶν.

ΤΑ' γε μὴν πολυπλώτα λεγόμενα, ἀθροισ-
 μοί, καὶ ἀντιμεταβολαί, καὶ κλίμακες, πά-
 νυ ἀγωνιστικά, ὡς οἶδα, κόσμῳ τε, καὶ παντὶς ὕ-
 ψους, καὶ πάθους συνεργά. Τί δὲ αἱ τ' πλώσεων,
 χρέων, πρὸς ὧπων, ἀειθμῶν, γενῶν ἐναλλάξεις,
 πῶς ποτὲ καλὰ ποικίλλουσι, καὶ ἐπεγέρουσι τὰ ἐρ-
 μηνευτικά; Φημὶ δὴ τῶν καὶ τὰς ἀειθμὰς ἢ μόνον
 ταῦτα κοσμεῖν, ὅποσα τοῖς τύποις ἐνεκὰ ὄντα τῇ
 δυνάμει καὶ πῶς ἀναθεώρησιν πληθυντικά εὐείσ-
 κε. "Αὐτίκα, φησὶ, λαὸς ἀπέρων θύνων ἐπ'
 "ἠΐονεσι διῖσάμενοι κελεύθουσιν" ἀλλ' ἐκείνην
 μᾶλλον παρατηρήσεως ἀξία, ὅτι ἔσθ' ὅπερ πρὸς
 πίπτει τὰ πληθυντικά μεγαλοῤῥημονέστερα, καὶ
 αὐτῷ δοξοκομπένην τῷ ὅχλῳ τῆ ἀειθμῆς. Τοιαῦ-
 τα περὶ τῷ Σοφοκλεῖ τὰ ἐπὶ τῆ Οἰδипεύου

ὦ γάμοι, γάμοι,

Εφύσαθ' ἡμᾶς, καὶ φυτεύσαντες, πάλιν

Λαῖγε ταύτην σπέρμα, καὶ πεδύξασθε

Πατέρας, ἀδελφούς, παῖδας, αἶμα' ἐμφύλιον,
 Νύμφας, γυναικας, μητέρας τε, καὶ ὅποσα
 Αἵχης' ἐν ἀνδράποισιν ἔργα γίνεται.

Πάντα γὰρ ταῦτα ἐν ὀνομάῳ ὄσιν, Οἰδίπους, ἐπὶ δὲ
 πατέρη Ιοκάστη. Ἀλλ' ὅμως χυθὲς εἰς τὰ πλη-
 θυντικά ὁ αἰεθμὸς συνεπλήθυνε καὶ τὰς ἀτυχίας,
 καὶ ὡς ἐκῆνα πεπλεόνασαι,

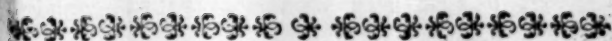
Ἐξήλθον Ἐκπρές τε καὶ Σαρπηδόνας·
 καὶ τὸ Πλατωνικόν, ὃ καὶ ἐτέρωδι παρὰ τεδείμεθα,
 ἐπὶ τῇ Αθηναίων, “ Οὐ γὰρ Πέλοπες, εἰδὲ Κῆρ-
 “ μοι, εἰδὲ Αἴγυπιοί τε, καὶ Δαναοί, εἰδὲ ἄλλοι
 “ πολλοὶ φύσιν βάρβαροι συνοικῶσιν ἡμῖν, ἀλλ' αὐ-
 “ τοὶ Ἕλληες, εἰ μιξοβάρβαροι, οἰκῶμεν,” καὶ τὰ
 ἐξῆς. Φύσιν γὰρ ἔξακέσται τὰ πρὸς γυμνασία κομπω-
 δέσεσσι, ἀγγελιδὸν ὅτως τῇ ὀνομάτων ὀπισσωτι-
 δεμένων. Οὐ μὲν τοι δεῖ ποιεῖν αὐτὸ ἐπ' ἄλλων,
 εἰ μὴ ἐφ' ὧν δέχεσθαι τὰ ὑποκείμενα αὐξήσιν, ἢ
 πληθύν, ἢ ὑπερβολῶς, ἢ πάθος, ἐν τι τέτων, ἢ
 τὰ πλείονα· ἐπεὶ τοι τὸ πανταχὲ κώδωνας ἔξῃρ-
 θαι, λίαν σοφιστικόν.

Τ Μ Η Μ Α κδ'.

Οτι ἐνίοτε τὰ ἐνικὰ ὑψηλοφανή ἐσιν.

ΑΛΛΑ μὲν καὶ τὸναντίον, τὰ ἐκ τῆ πληθωτι-
κῶν εἰς τὰ ἐνικὰ ἐπισυναγόμενα ἐνίοτε
ὑψηλοφανέσθαι, “ Ἐπειδ’ ἡ Πελοπόννησος ἀπα-
“ σα διεσκήκε,” φησί. “ Καὶ δὴ Φρωίχῳ δῖα μιν
“ ΜΙΛΗΤΟΥ ΑΛΩΣΙΝ διδάξαντι, ἐς δ’ αὖ
“ κρυά τε ἔπεσαν τὸ θέτηρον.” Τὸ γὰρ ἐκ τῆ
διηρημύρων εἰς τὰ ἠνωμένα ἐπισυρέψαι τὸ ἀειθ-
μὸν, σωματοειδέσειν. Αἴτιον δ’ ἐπ’ ἀμφοῖν
τῶν κόσμων τὸν οἶμαι· ὅπου τε γὰρ ἐνικὰ ὑπάρ-
χει τὰ ὀνόματα, τὸ πολλὰ ποιεῖν αὐτὰ, ὥστε
δόξαν, ἐμπαθεῖς· ὅπου τε πληθωτικά, τὸ εἰς ἐν
τι εὐήχον συσκορυφῆν τὰ πλείονα, διὰ τὸ εἰς τὸ
ναντίον μεταμόρφωσιν τῶν πραγμάτων, ἐν τῇ πα-
ραλόγῳ.

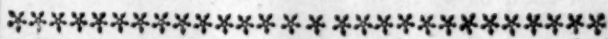
Τ Μ Η.



Τ Μ Η Μ Α κε'.

Οτι παρεληλυθότα διηγητέον ὡς παρόντα, ἢ
γιγνόμενα.

ΟΤΑΝ γε μὴν τὰ παρεληλυθότα τοῖς χερ-
νοῖς εἰσαγάγῃς ὡς γενόμενα καὶ παρόντα, καὶ
διήγησιν τὸ λόγον, ἀλλ' ἐναγώνιον πρῶτον ποί-
ησεις. “Πεπρωκὼς δὲ τις, φησὶν ὁ Ξενοφῶν,
“Ὑπὸ τῷ Κύρῳ ἴστω, καὶ πατέμενος, παῖς εἰς
“τὸ γαστέρα τῇ μαχαίρᾳ τὸ ἵππον αὐτῷ· ὁ δὲ
“σφαδάζων ὑποσέεται τὸ Κύρον, ὁ δὲ πίπῃ.”
Τοιοῦτος ἐν τοῖς πλείστοις ὁ Θεκυδίδης.



Τ Μ Η Μ Α κς'

Περὶ προσώπων ἀντιμεταθέσεως.

ΕΝαγώνιος δὲ ὁμοίως καὶ ἡ τῶν προσώπων ἀντι-
μετάθεσις, καὶ πολλάκις ἐν μέσοις τοῖς κιν-
δύνοις ποιῶσα τὸ ἀκροατικῶς δοκεῖν εὐερεσθαι.

Φαίης καὶ κμηΐας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν

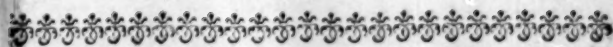
ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

Αντεῶδ' ἐν πολέμῳ ὥς ἐαυμένως ἐμάχοντο.
Καὶ ὁ Αἰχτός,

Μὴ κείνῳ ἐνὶ μίλῳ φεικλύζοιο θαλάσῃ.

Ὡδέ πε καὶ ὁ Ἡρόδοτος, “ Ἀπὸ δὲ Ελεφαντίνης
“ πόλιος ἀνω ἰόντι, --- καὶ ἐπέλα ἀπίξεαι ἐς πε-
“ δίον λεῖον --- διεξελθὼν δὲ τὸ τοῦ χερσίου,
“ αὐτίς ἐς ἕτερον πλοῖον ἐμβὰς, διώδεκα ἡ-
μέρας πλεύσας καὶ ἐπέλα ἵξεαι ἐς πόλιν με-
“ γάλῳ, ἣ ἔνομα Μερόη.” Οἶσ, ὦ ἐταῖρε, ὡς
ὄραλαβὼν σου τὴν ψυχὴν, διὰ τῆς πίπῃς ἀγῆ,
καὶ ἀκούῃ ὅτι ποιῶν; πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα πρὸς
αὐτὰ ἀπεκιδόμῃς τὰ πρόσωπα, ἐπ' αὐτῶν ἴσῃ-
σι καὶ ἀκρατῶς καὶ ἐπεργυμένῳ. Καὶ ὅταν ὡς
ἐπρὸς ἀπανίας, ἀλλ' ὡς ἐπρὸς μόνον τινὰ λα-
λῆς,

Τυδείδην δ' ἐκ αὐτῆς γνοίης, ποτέρῃσι μετεῖη,
ἐμπαθέσειν τε αὐτὸν ἄμα, καὶ περσεκτικώτερον,
καὶ ἀγῶνός ἐμπλεῶν ἀποτελέσῃς, ταῖς εἰς αὐτὸν
περσφονήσεσιν ἔξεγερσέμενον.



Τ Μ Η Μ Α κζ'

Περὶ ἀντιμέλας άσεως ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον.

ΕΤΙ γε μὴν ἔσθ' ὅτι πρὸς προσώπου διηγύ-
μῃος ὁ συγγραφεὺς, Ἰθαίωνης παρενεχθεὶς
εἰς τὸ αὐτοπροσώπον ἀντιμεθίσταται· καὶ ἔστι τὸ
ταῦτον εἶδος ἐμβολή τις πάσης,

Ἐκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὖσας,
Νηυσὶν ὀπασεύεσθαι, ἔσθ' δ' ἑναρὰ βροτάεντα·
Ὀν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνδρε νεῶν ἐτέρῳδε νοήσω,
Αὐτὰρ οἱ θάνατον μητίσσομαι. —————

Οὐκ ἂν τὼ μὲν διήγησιν, ἅτε πρέπασαν, ὁ Ποι-
ητὴς προσῆψεν ἑαυτῷ· καὶ δ' ἀπότομον ἀπελλώ-
πῳ θυμῷ τῷ ἡγεμόνος Ἰθαπίνης, ἐδὲν προδηλώ-
σας, πειρίσθηκεν. Εὔχεται γὰρ, εἰ παρενετίθη,
“ Ἐλεγε δὲ τοῖά τινα καὶ τοῖα ὁ Ἐκτωρ·” νυνὶ
δ' ἐφθακεν ἄφνω καὶ μελαβαίνοντα ἢ τῷ λόγῳ με-
τάβασις. Αἰὶδὸν καὶ ἡ πρόσχησις τῷ ῥήματι τότε,
ἡνίκα ὁξὺς ὁ καιρὸς ὧν διαμέλλειν τῷ γράφοντι
μὴ διδῶν, ἀλλ' εὐθύς ἐπαναγκάζῃ μεταβαίνειν
ἐκ προσώπων εἰς πρόσωπα· ὥς καὶ πρὸς τὸ Ἐκα-
ταίω, “ Κῆρυξ δὲ ταῦτα διενεῖ ποικίλῃ μῆκος, αὐτί-

“ κα

“ κα ἐκέλευε τὸς Ἡρακλεΐδων ὑπογόνους ἐκχω-
 “ ρεῖν· ἐγὰρ ὑμῖν δωματός ἐμι ἀρήγειν. ὧς
 “ μὴ ὦν αὐτοὶ τε σπύλησθε, καὶ μὲ ἔξώσητε, ἐς ἄλ-
 “ λον τινὰ δῆμον ὑποίχεσθε.” Ο ἤ γδ Δημο-
 φθένης κατ’ ἄλλον, τινὰ τρέπον ἐπὶ τῷ Αἰετογεί-
 τονος ἐμπαδὲς τὸ πολυπρόσωπον καὶ ἀσχίστονον
 παρέστησεν· “ Καὶ εἰς ὑμῶν χολῶ, φησὶν, εἰδ’
 “ ὀργῶν ἔχων εὐρεθήσεσθαι, ἐφ’ οἷς ὁ βδελυρὸς ἔ-
 “ τος καὶ ἀναιδὴς βιάζεται; ὅς, ὦ μιαρῶτατε ἀ-
 “ πάντων, κεκλεισμένης σοι τῇ παρρησίας, καὶ
 “ κηγλίσιν, εἰδὲ θυραῖς, ἀ καὶ ᾤονόζειεν ἄν τις.”
 ἐν ἀτελεῖ τῷ νῶ ταχὺ διαλλάξας, καὶ μονονὲ
 μίαν λέξιν, διὰ τῇ θυμὸν εἰς δύο διασπάσας
 πρόσσωπα, “ ὅς, ὦ μιαρῶτατε,” εἶτα τῇ πρὸς Α-
 ειτογείτονα λόγον ὑποσρέψας, καὶ ὑπολιπῶν δοκῶν,
 ὅμως διὰ τῷ πάθους πολὺ πλεον ἐπέσρεψεν.
 Οὐκ ἄλλως ἢ Πηνελόπη,

Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρέσσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
 Ἡ ἐπέμλμαι δμῶῃσιν Οδυσῆος θεῖοιο
 Ἐργῶν παύσασθαι, σφίσι δ’ αὐτοῖς δαῖτα πέ-
 νεσθαι;

Μὴ μνησεύσαντες, μνητ’ ἄλλοδ’ ὁμιλήσαντες,
 Τσατα καὶ πύματα νῶν ἐνθάδε δειπνήσειαν.
 Οἱ δ’ ἀμ’ ἀγειρόμενοι βίοτον κατακέρτετε πολ-
 λόν,

Κτῆσιν

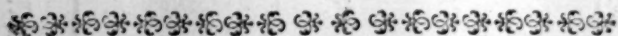
Κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρον· ἐδέ τι πα-
 τρῶν
 Ὑμετέρων ἤϊ' ἀλάστορα παῖδες ἐόντες,
 Οἷο' Ὀδυσσεὺς ἔσκε.

Τ Μ Η Μ Α κη'.

Πεὶ περὶ φειδωλίας.

ΚΑΙ μὲντοι καὶ ἡ φειδωλία ὡς ὑψηλοποιῶν, ἐ-
 δὲ αὖ οἶμαι, διασφέν. Ὡς γὰρ ἐν Μυσι-
 κῇ διὰ τῆς ἀφρονῶν καλεμῶν ὁ κύριος φθύ-
 γος ἡδίων ἀποτελεῖται, ἕτως ἡ φειδωλία πολ-
 λάκις συμφέρειται τῇ κυριολογίᾳ, καὶ εἰς
 κόσμον ἐπὶ πολὺ σωτηρίᾳ καὶ μάλιστα, ἂν μὴ
 ἔχη φουσῶσθαι τι καὶ ἄμυστον, ἀλλ' ἡδέως κε-
 κρυμμένον. Ἰκανὸς δὲ τῆτο τεκμηριῶσαι καὶ Πλά-
 τωνα καὶ τὴν εἰσοχλὴν τῶν ἐπιλαφίᾳ, “ Εργῶ μὲν ἡ,
 “ μὲν οἶδ' ἔχουσι τὰ περὶ σφίσινα σφίσινα σωτῆρας,
 “ ὅν τυχόντες πορεύονται τὴν εἰμαρμένην πορείαν,
 “ περὶ μεμνημένοι κοινῇ μὲν ὑπὸ τῇ πόλει, ἰδίᾳ
 “ δὲ ἕκαστος ὑπὸ τῇ περὶ σφίσινα πορείαν,” Οὐκ ἔν τ' ἀ-
 νατον ἔστιν “ εἰμαρμένην πορείαν,” τό δὲ τετυ-
 χηκέναι ἤϊ' νομιζομένων, “ περὶ σφίσινα πορείαν
 “ διη-

“ δημοσίαν ὑπὸ τῷ πατείδος.” Ἀρα δὴ τέτοις μετείως ὤγκωσε τὸ νόησιν, ἢ φιλῶ λαβὼν τὴν λέξιν ἐμελοποίησε καθάπερ ἀρμονίαν τινὰ, τὴν ἐκ τῷ περὶ φράσεως περὶ χεῖρας εὐμέλειαν; Καὶ Ξενοφῶν, “ Πόνον δὲ τῷ ζῆν ἡδέως ἡγεμόνα νομίζετε· κάλλιστον δὲ πάντων καὶ πολεμικώτατον κτῆμα εἰς τὰς ψυχὰς συσκευόμιθε. ἐπαίνετο· νέμενοι γὰρ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν χαίρετε.” ἀντὶ τῷ “ πορῶν θέλετε,” “ πόνον ἡγεμόνα τῷ ζῆν ἡδέως ποιῶτε,” εἰπὼν, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐπεκλείνας, μεγάλην τινὰ ἔννοιαν τοῦ ἐπαίνου περισπειώσας. Καὶ τὸ ἀμίμητον ἐκείνο τῷ Ηρόδοτῃ, “ τὸ δὲ Σκυθῶν τοῖς συλήσασιν τὸ ἱερὸν ἐνέβαλεν ἢ θεὸς θήλειαν νεστον.

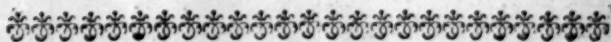


Τ Μ Η Μ Α κθ'

Ὅτι ἀσυμμέτρως ὥσθλαμβανομένην περὶ φράσεις κερὸν τι καὶ παχύ.

Ἐπίκαιρον μὲν τοι τὸ πρᾶγμα ἢ περὶ φράσεις τῶν ἄλλων πλέον, εἰ μὴ ἀσυμμέτρως τινὲ λαμβάνοιτο· εὐθύς γὰρ ἀβλεμὲς περὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀσυντακτικῶς τε ὅσον καὶ παχύτητος. Ὅθεν καὶ τὸ Πλάτωνα, Δεινός

δεινὸς γὰρ αἰὲν ὡς χῆμα εἰ καὶ τισὶν ἀκαίρως δο-
κῆν, ἐν τοῖς νόμοις λέγοντα, “ὥς ἔτε ἀργυρῶν
εἰ δὲ πλεον, ἔτε χρυσῶν ἐν πόλει ἰδρῦμενον
ἐάν οἰκῆν,” διαχλαδάζουσιν· καὶ εἰ πρόβατα, φα-
σὶν, ἐκώλυε κεκτῆσθαι, δῆλον, ὅτι πρεβάτειον αὖ
καὶ βόειον πλεον ἔλεγεν. Ἀλλὰ γὰρ ἄλλος ὑπὲρ τῶν
εἰς τὰ ὑψηλὰ τῶν χρημάτων χρήσεως ἐν παρενθή-
κης τοσαῦτα πεφιλολόγηται· πάντα γὰρ ταῦτα πα-
θητικωτέρως καὶ συγκεκινημένως ἀποτελεῖ τὸς λό-
γους. Πάθος δὲ ὑψὺς μετέχει τοσούτον, ὅπόσον
ἥθος ἡδονῆς.



Τ Μ Η Μ Α λ'

Περὶ ἐκλογῆς τῶν ὀνομάτων.

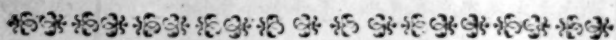
Επειδὴ μὲν τοιή τοῦ λόγου νόησις, ἢ τε φράσις,
τὰ πλείω δι' ἑκατέρωθι ἐπέπληκται, ἴδι δὲ,
ὡς τὰ φραστικῆς μέρες, εἰ τινα λοιπὰ ἔτι, προ-
σεπιθεασώμεθα. Ὅτι μὲν τοίνυν ἡ τῶν κυρίων καὶ
μεγαλοπρεπῶν ὀνομάτων ἐκλογὴ θαυμαστῶς ἀ-
γέ, καὶ κατακρηστὴς τὸς ἀκρόντας καὶ ὡς πᾶσι τοῖς
ρήτορσι καὶ συγγραφεῦσι κατ' ἀκρον ἐπιτήδεμα,
μέγεθος αἶμα, κάλλος, σαφήνεια, ἢ βάρβαρος, ἰ-

Η

χυνὸς

58 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

γῶν, κράτος, ἔτι δὲ τᾶλλα, ἂν ὥσὶ τίνα, τοῖς
 λόγοις, ὥσπερ ἀγάλμασι καλλίσοις, δι' αὐτῆς
 ἐπανθῆν ᾧδασκευάζεσθαι, καὶ οἷονε ψυχὴν τίνα
 τοῖς πρᾶγμασι φωνητικῶς ἐντιθεῖσθαι, μὴ καὶ πε-
 ριτὸν ἢ πρὸς εἰλότα σε διεξιέναι. Φῶς γὰρ τὰ
 ὄντι ἴδιον τῷ νῦν τὰ καλὰ ὀνόματα. Ο μέντοι
 γε ὄγκος αὐτῶν ἐπ' ἀντὶν χρεώδης· ἐπεὶ τοῖς μι-
 κροῖς πρᾶγματιοῖς περὶτιθέναι μεγάλα καὶ σεμνὰ
 ὀνόματα ταυτὸν ἂν φαίνοιτο, ὥς εἴ τις τραγικὸν
 περὶ σωπῆον μέγα παιδὶ περὶ δέμῃ νηπίῳ. Πάλιν
 ἐν μὲν ποιήσας καὶ * * * * *



Τ Μ Η Μ Α λα'

Περὶ ἰδιωτισμῶν.

* * * * *
 * * ὑπὸ κτώτατον, καὶ γόνιμον τόδ' Ανακρέον-
 τος· “ ἐκέτι Θρηϊκίης ἐπερρέφομαι.” Ταύτη καὶ
 τῷ Θεοπόμπῃ ἐκείνῳ τὸ ἐπαινετὸν, διὰ τὸ ἀνάλο-
 γον, ἔμοιγε σημαντικώτατα ἔχειν δοκεῖ· ὥσπερ
 ὁ Κακίλιος ἐκ οἷδ' ὅπως καταμέμφεται. “ Δει-
 “ νὸς ὦν, φησὶν, ὁ Φίλιππος ἀναξιοφραγῆσαι
 “ πρᾶγματα.” Ἔστιν ἄρ' ὁ ἰδιωτισμὸς ἐνίοτε τὰ
 κόσμῳ

κόσμου ὡς πολὺ ἐμφανισικώτερον· ἐπιγινώσκει
 γὰρ αὐτόθεν ἐκ τῆς κοινῆς βίης. Τὸ δὲ σύννηδες ἦδη
 πισιότερον. Οὐκ ἔν ἐπὶ τῆς τὰ αἰχρῆς καὶ ῥυπαρῆς
 τλημόνως καὶ μὴ ἡδονῆς ἐνεκα πλεονεξίας καρτε-
 ράντος, τὸ “ἀναγκοθαγεῖν τὰ πρᾶγματα” ἐν-
 αργέσασθαι παρέληπται. Ὡς πῶς ἔχει καὶ τὰ
 Ηερδύτητα· “ὁ Κλεομένης, φησὶ, μαρεῖς τὰς
 “ἐαυτῆς σάρκας ξιφιδίῳ κατέταμεν εἰς λεπτά,
 “ἕως ὅλον κατὰ χορδῶν ἐαυτὸν διέφθερεν.”
 Καὶ, “ὁ Πύθης ἕως τῆδε ἐπὶ τῇ νεῶς ἐμάχετο,
 “ἕως ἅπας κατεκρεουργήθη.” Ταῦτα γὰρ ἐγ-
 γύς ὡς αὐτῶν τὸν ἰδιώτῳ, ἀλλ’ ἐκ ἰδιωτεύει
 τῷ σημαντικῷ.

Τ Μ Η Μ Α λβ’.

Περὶ πλήθους μεταφορῶν.

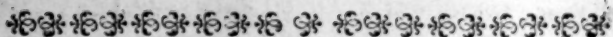
Περὶ δὲ πλήθους μεταφορῶν, ὁ μὲν Κακίλιος
 ἔοικε συγκατατίθεσθαι τοῖς δύο, ἢ, τὸ
 πλεῖστον, τρεῖς ἐπὶ ταῦτα νομοθετῆσαι τάττεσθαι.
 Ὁ γὰρ Δημοθένης ὅρος καὶ τῶν τοιούτων· ὁ δὲ χρεῖας
 δὲ καιρὸς, ἐνθα τὰ πάθη χαμάρρην δίκῃ ἐλαύ-
 νεται, καὶ τῇ πολυπλήθειαν αὐτῆς ὡς ἀναγκαῖαν

ἐνλαῦθα συνεφέλκετο. “ Ἄνθρωποι, φησὶ, μια-
 “ ροὶ, καὶ ἀλάστορες, καὶ κόλακες, ἠκρωτηριασμέ-
 “ νοι τὰς ἐαυτῶν ἑκάστοι πατερίδας, τῷ ἐλδθεεί-
 “ αν περπεπωκότες, πρύτερον Φιλίππῳ, νυνὶ
 “ δ’ Ἀλεξάνδρῳ, τῇ γασεὶ μετρῶντες καὶ τοῖς αἰ-
 “ ρίσοις τῷ εὐδαιμονίαν· τῷ δ’ ἐλδθερίαν καὶ τὸ
 “ μηδένα ἔχειν δεσπότην αὐτῶν, ἀ τοῖς περ-
 “ τέροις Ἑλλησιν ὅροι τῷ ἀγαθῶν ἦσαν καὶ κανό-
 “ νες, ἀνατετραφότες.” Ἐνλαῦθα τὰ πλήθει τῷ
 τερπικῶν ὁ καὶ τῷ περδοτῶν ἐππερεθεῖ τῷ Ρήτο-
 ρος θυμός. Διόπερ ὁ μὲν Αἰεστοτέλης καὶ ὁ Θεό-
 φραστος μελίγματον φασὶ τίνα τῷ θρασυῶν ἐπὶ
 ταῦτα μεταφορῶν, τὰ, “ ὥσπερὶ θάνατον,” καὶ,
 “ οἶονα,” καὶ, “ ἐκρή τῷτον ἐπὶ τῷ τέρπον,”
 καὶ, “ ἐκ δὲ τῷ θρασυεινδωευτικώτερον λέξαι.” Ἡ
 γὰρ ὑποτίμησις, φασὶν, ἰαται τὰ τολμηρά. Ἐ-
 γὼ δὲ καὶ ταῦτα μὲν ἀποδέχομαι, ὅμως δὲ πλή-
 ρους καὶ τόλμης μεταφορῶν, ὅπερ ἐφω, καὶ περὶ
 τῷ ρημάτων τὰ εὐκαίρα· καὶ τὰ σφοδρὰ πάθη, καὶ
 τὸ γενναῖον ὕψος εἶναί σῃμι ἰδιά τίνα ἀλεξιφάρ-
 μακα· ὅτι τῷ ροδίῳ τῷ φορᾷ ταυτὶ πέφυκεν ἀ-
 παντα τ’ ἄλλα τῷ θρασύειν καὶ περθεῖν, μᾶλλον
 δὲ καὶ ὡς ἀναγκᾷ πάντως ἐσπράττεσθαι τὰ πα-
 ρέβολα, καὶ ἐκ ἐκ τὸν ἀκρατικὸν χολάζειν περὶ τῷ
 τῷ πλήθους ἐλεγχον, διὰ τὸ σωενδουσιᾶν τῷ λέ-
 γοντι·

γοντι. Ἀλλὰ μὲν, ἔν γε ταῖς τοπηγοίαις καὶ
 διαγραφαῖς ἐκ ἄλλο τι ἕτως κατασημαντικόν,
 ὡς οἱ σωεχεῖς καὶ ἐπάλληλοι τέροι. Δι' ὧν καὶ
 ᾧδ' αὖ Ξενοφῶντι ἢ τὰνδρωτίνε σκλῆρες ἀνατομή
 πομπικῶς, καὶ ἔτι μᾶλλον ἀναζωγραφῆται θείως
 ᾧδ' αὖ πρὸ Πλάτωνι. “ Τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτῆς φη-
 “ σιν ἀκρόπολιν· ἰσθμὸν δὲ μέσον διακοδομῆσθαι
 “ μεταξὺ τῆς σήθους τὸν αὐχένα, σφονδύλης τε
 “ ὑπεσπείχθαι φησὶν οἷς σφριγῆσας καὶ τὴν μὲν
 “ ἡδονὴν ἀνθρώποις ἔχει κακῶν δέλεαρ, γλῶσσαν
 “ δὲ γεύσεως δοκίμιον· ἀναμμο δὲ τῇ φλεβῶν
 “ τῇ καρδίαν, καὶ πηγὴν τῆς περὶ σφονδύλης καὶ πάν-
 “ τα τὰ μέλη σφοδρῶς αἵματος, εἰς τῇ σφονδύρει-
 “ κήν οἴκησιν κατατεταγμένῳ· τὰς δὲ δια-
 “ δεσμάς τῇ πόρων ὀνομάζει σενωπές, τῇ δὲ πη-
 “ δήσῃ τῇ καρδίας ἐν τῇ τῇ δεινῶν προσδοκίᾳ καὶ
 “ τῇ τῆς θυμῆς ἐγέρσει, ἐπειδὴ διάπυρρον ὡς ἐπι-
 “ κρείαν μηχανώμενοι, φησὶ τὴν τῆς πλάγιονος
 “ ἰδέαν ἐνεφύτευσαν, μαλακὴν καὶ ἀναιμον καὶ
 “ σήραγδας ἐντὶς ἔχουσιν, οἷον ἄλμα μαλακόν, ἵν',
 “ ὁ θυμὸς ὁπότ' ἐν αὐτῇ ἀκμάζη, πηδῶσα εἰς
 “ ὑπῆκον μὴ λυμάνηται· καὶ τῇ μὲν τῇ ἐπιθυμι-
 “ ῶν οἴκησιν περσῆσθαι ὡς γυναικωνίτιν, τῇ τῆς
 “ θυμῆς δὲ ὡς ἀνδρωνίτιν· τὴν γε μὲν σπλην-
 “ να τῇ ἐντὸς ἐκμαγεῖον, ὅθεν πληρέμερος τῇ ἐπο-
 “ κα-

“ καθαιρομένων μέγας κὶ ὕπελος αὐξεται με-
 “ τὰ δὲ ταῦτα σαρκὶ πάντα αὐτὰ, φησὶ, κα-
 “ τεσκίασαν ἀνῶθεν, τὴν δὲ σάρκα προβολῶν
 “ μὲ καυμάτων, πείβλημα δὲ χειμάτων, ἔτι
 “ δὲ πλωμάτων, οἷς τὰ πικρὰ, ἔσειδεν, σώμα-
 “ σι μαλακῶς κὶ πρῶς ὑπέκκυσαν· νομῶν δὲ
 “ σαρκῶν ἔφη τὸ αἶμα, τῆς δὲ τροφῆς ἕνεκα, φη-
 “ σὶ, διωχετεύσαντο τὸ σῶμα, τέμνοντες ὥσπερ
 “ ἐν κήποις ὀχετὺς, ὡς ἔκ τινος νάμαλος ἐπὶ
 “ Ἰος, ἀραῖα ὄντος ὡς αὐλῶνος τῆς σῶμαλος, τὰ
 “ τῷ φλεβῶν ῥέει νάμαλα· ἡνίκα δὲ ἡ τελευτὴ
 “ ᾤδραται, λύεσθαι φησὶ τὰ τῷ ψυχῆς, οἷονεὶ νεῶς
 “ πείσματα, μεθεῖσθαι τε αὐτῶν ἐλδοθέραν.”
 Ταῦτα κὶ τὰ ᾤδραπλήσια μυρὶ ἄτλα ὅτιν ἐξῆς.
 Ὑπόχρη δὲ τὰ δεδνηλωμένα, ὥς δὲ ξαι, ὡς με-
 γάλαι τε τῷ φύσιν εἰσὶν αἱ τρωπαὶ, κὶ ὡς ὑψηλο-
 ποιὸν αἱ μεταφοραὶ, κὶ ὅτι οἱ παθητικοὶ κὶ ἐκ-
 φραστικοὶ καὶ τὸ πλεῖστον αὐταῖς χαίρουσι τίποι.
 Οτι μὲν τοι κὶ ἡ χρῆσις τῷ τρώπων, ὥσπερ τὰλλα
 πάντα κατὰ ἐν λόγοις, παραγωγὴν ἀπὸ πρὸς τὸ
 ἀμετρον, δῆλον ἦδη, καὶ ἐγὼ μὴ λέγω. Επὶ
 γὰρ τέτοις κὶ τῷ Πλάτωνα ἔχῃ ἡκιστα διασύρσει,
 πολλάκις, ὥσπερ ὑπὸ βακχείας τινὸς τῷ λόγων,
 εἰς ἀκράτους κὶ ἀπηνεῖς μεταφορὰς κὶ εἰς ἀλληγο-
 ρικὸν σύμφορον ἐκφρεσμένον. “ Οὐ γὰρ ῥάδιον ἐν-
 “ νοεῖν

εἰ νοῦν, φησὶν, ὅτι πόλιν εἶη Διὶ δίκλῳ κρατῆρες
 κεκράμην· ἔμαινόμενθ' ἤ οἶνος ἐγκέχυ-
 μένθ' ἤ ζῆ, κολαζόμενθ' δὲ ὑπὸ νήφοντος ἐτέ-
 ρε θεῷ, καλλῶ κοινωνίαν λαβὼν, ἀγαθὸν πό-
 μα καὶ μέτειον ἀπεργάζεσθαι. ΝΗΦΟΝΤΑ
 γὰρ φασὶ, ΘΕΟΝ τὸ ὕδωρ λέγειν, ΚΟΛΑΣΙΝ
 δὲ τὴν κρῆσιν, ποιητὴ τινθ' τῷ ὄντι ἐχὶ νή-
 φοντός ἐστι τοῖς ποιήτοις ἐλαττώμασιν ἐπιχερεῖν.
 Οὕτως αὐτὸν δὲ Κακίλιος, ἐν τοῖς ὑπὲρ Λυσίου
 συγγραμμάσιν, ἀπεθάρρῃσε τῷ παντὶ Λυσίαν
 ἀμείνω Πλάτωνθ' ἀπορήνασαι, δυσὶ πάθεσι
 χρυσάμενθ' ἀκείτοις. Φιλῶν γὰρ ἡ Λυσίαν, ὡς
 ἐδ' αὐτὸς αὐτὸν, ὅμως μᾶλλον μισεῖ τῷ παντὶ
 Πλάτωνα, ἢ Λυσίαν φιλεῖ. Πλὴν ἔτος ἤ ὑπὸ
 φιλονεικίας, ἐδὲ τὰ θεάματα ὁμολογέμενα, κα-
 θάπερ ὥηθη. Ως γὰρ ἀναμάρτητον καὶ καθαρὸν ἢ
 ῥήτορα προσφέρει πολλαχῇ διημαρτημένους τῷ
 Πλάτωνθ'· τὸ δ' ὡς ἄρα ἐχὶ τοῦτον, ἐδὲ ἐλέ-
 γει δεινόν.



Τ Μ Η Μ Α λγ'.

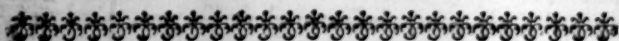
Πότερον κρεῖττον ἢ τὸ ἀδιάπλωτον ἐν κατορθώμα-
σιν ἀνδ' Ὑψους, ἢ τὸ διημαρτημένον Ὑψους;

Φ Ερε δὴ λάβωμεν τῶν ὄντι καθαρόν τινα συγ-
γραφέα καὶ ἀνέγκλητον. Ἀρ' ἐκ αἷσιον ἐστὶ
διαπορῆσαι ὡς αὐτὸ τέτε καθολικῶς· πότε-
ρον ποτε κρεῖττον, ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις, μέ-
γεθος ἐν ἐνίοις διημαρτημένον, ἢ τὸ σύμμετρον
μὲν ἐν τοῖς κατορθώμασιν, ὑγιὲς δὲ πάντῃ καὶ ἀ-
διάπλωτον. Καὶ ἐστὶ, νῆ δία, πότερον ποτε αἱ
πλείους ἀρεταὶ τὸ πρωτεῖον ἐν λόγοις, ἢ αἱ μείζους
δικαίως ἀν' ἐξέρω. Εἰσι γὰρ ταῦτ' οἰκεία τοῖς
ὡς ὕψους σκέμμασι, καὶ ἐπικείσεως ἔξ' ἁπαντος
δεόμενα. Εγὼ δ' οἶδα μὲν, ὡς αἱ ὑπερβολαὶ με-
γέθους φύσεσ' ἤκιστα καθαραί. Τὸ γὰρ ἐν παντὶ ἀ-
κρεῖες, κίνδυνος σμικρότητος· ἐν δὲ τοῖς μεγέ-
θεσιν, ὥστε ἐν τοῖς ἀγαν πλέτοις, εἶναι τι χρη-
ρὸν καὶ παρρηγιωρέμενον. Μὴ ποτε δὲ τέτο καὶ ἀναλ-
κῶν ἢ, τὸ τὰς μὲν ταπεινὰς καὶ μέσας φύσεσ', διὰ
τὸ μηδαμῇ ὡρακινδυνεύειν, μηδὲ ἐφίεσθαι τῷ
ἄκρων, ἀναμαρτίτης ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἀσφαλε-
στερος

εἴρας διαμένειν· τὰ δὲ μεγάλα ἐπισηαλῇ δι'
 αὐτὸ γίνεσθαι τὸ μέγεθος. Ἀλλὰ μὴν ἐπεὶ ἐκείνους
 ἀγνοῶ τὸ δεύτερον, ὅτι φύσει πάντα τὰ ἀνθρώπινα
 ὑπὸ τῆς χείρως αἰεὶ μᾶλλον ἐπιγινώσκειται, καὶ τῇ
 μὲν ἀμαρτημάτων ἀνεξάλειπτος ἡ μνήμη παρ-
 μένει, τῇ καλῶν δὲ ταχέως ἀπορρεῖ. Παρεστει-
 μένος δ' ἐκ ὀλίγων καὶ αὐτὸς ἀμαρτήματα, καὶ Ομή-
 ρου καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι μέγιστοι, καὶ ἥκιστα τοῖς
 πλείοσι ἀρεσκόμενοι, ὅμως δὲ ἐχ' ἀμαρτή-
 ματα μᾶλλον αὐτὰ ἐκείναι καλῶν, ἢ παρεστέμα-
 τα δι' ἀμέλειαν, εἰκὴν ποῦ καὶ ὡς ἔβουλεν, ὑπὸ με-
 γαλοφύας ἀνεπιστάτως παρενλυεμένα· ἐπεὶ ἡτ-
 τον οἶμαι τὰς μέζονας ἀρετάς, εἰ καὶ μὴ ἐν πᾶσι
 διομαλίζοιεν, τῇ τῶν πρωτέρων μᾶλλον αἰεὶ
 φέρεσθαι, καὶ εἰ μὴ δι' ἐνὸς ἑτέρου, τῇ μεγαλοφρο-
 συνῆς αὐτῆς ἕνεκα. Ἐπεὶ οὖν καὶ ἁπλοῦς ὁ Ἀ-
 πολλώνιος ὁ τῇ Ἀργοναυτικῶν ποιητής, καὶ τοῖς
 βυκολικοῖς, πλεονέκων τῇ ἔξωθεν, ὁ Θεόκρι-
 τος ἐπιτυχέστατος· ἅρ' ἐν Ομηρῷ ἂν μᾶλλον, ἢ
 Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; Τί δὲ Εὐρατοδένης
 ἐν τῇ Μειγόνῃ, διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποι-
 ημάτιον, Ἀρχιλόχου, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα πα-
 ρεσύροντο, καὶ κείναι τῇ ἐκβολῇ τῆς δαιμονίης
 πνεύματος ὁρμῇ, ἣν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον,
 ἅρα δὴ μείζων ποιητής; Τί δ' ἐν μέλεσι μᾶλ-

66 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

λον ἀν' ἧ Βακχυλίδης ἔλοιο, ἢ Πίνδαρος· καὶ ἐν
τραγωδίᾳ Ἴων ὁ Χῖος, ἢ νῆ δια Σοφοκλῆς; ἐπέ-
ται οἱ μὲν ἀδιάπτωτοι, καὶ ἐν τῇ γλαφυρῷ πάντῃ
κεκαλλιγραφημένοι· ὁ δὲ Πίνδαρος καὶ ὁ Σοφο-
κλῆς ὅτι μὲν οἷον πάντα ἐπφλέγουσι τῇ φορᾷ, σβέν-
νυν· δ' ἀλόγως πολλάκις, καὶ πίπτουσιν ἀτυχέ-
σαια. Ἡ ἐδείξ ἀν' εὖ φρονῶν ἐνδὸς δράματος τῷ
Οἰδίποδος εἰς ἑαυτὸ σιωθεὶς τὰ Ἴων· ἀντι-
τιμήσαιτο ἐξῆς;



Τ Μ Η Μ Α λδ'

Περί τῶ αὐτοῦ· ἢ τῷ Δημοθένης καὶ Γαρίδης σύγ-
χεισις.

Εἰ δ' αἰετμῷ μὴ τῷ ἀληθεῖ, κείνοιτο τὰ κα-
τορθώματα, ἔτις ἀν' καὶ Γαρίδης τῷ παντὶ
προέχοι Δημοθένης. Ἐστὶ γὰρ αὐτοῦ πολυφωνότε-
ρος, καὶ πλείους ἀρετὰς ἔχων, καὶ σχεδὸν ὑπακρος ἐν
πᾶσιν, ὡς ὁ πένηθλος, ὅς γε τῷ μὲν πρωτείων ἐν
ᾧ πασι τῷ ἄλλων ἀγωνιστῶν λείπει, πρωτεύει δὲ
τῷ ἰδιωτῇ. Ὁ μὲν γὰρ Γαρίδης πρὸς τῷ πάντῃ,
ἔξω γε τῇ σιωθέσεως, μιμῆσθαι τὰ Δημοθένηα
κατορθώματα, καὶ τὰς Λυσιακὰς ἐν πεντῇ πε-
ρίληψιν

εἰληφεν ἀρείδας τε καὶ χαείλας. Καὶ γὰρ μαλακίζε-
 ται, ἀφελείας ἐνθα χρῆ, καὶ ἐ πάντα καὶ ἐξῆς μο-
 νοτόνως, ὡς ὁ Δημοθένης, λέγει, τό τε ἡθικὸν
 ἔχει μὲν γλυκύτητος ἡδὺ, λιτῶς ἐφιδωόμενον·
 ἀφαιροί τε παρὰ αὐτόν εἰσιν ἀσεισμοί, μυκτὴρ πα-
 λιτικώτατος, εὐγένεια, τὸ καὶ τὰς εἰρωνείας εὐ-
 πάλαισεν, σκώμματα ἐκ ἄμεσσα, ἐδ' ἀνάγωγα
 καὶ τὰς Αἰγίικας ἐκείνας, ἀλλ' ἐπικείμενα, διασυρ-
 μός τε ἐπιδέξιθ, καὶ πολὺ τὸ κωμικόν, καὶ μὲν
 παιδιας εὐτόχε κέντρον, ἀμίμητον δὲ εἶπεν τὸ
 ἐν πᾶσι τέτοις ἐπαφρόδιτον· οἰκτίσαθαί ποτε
 περσφύεσσι, ἔτι δὲ μυθολογήσαι κεχυμένος,
 καὶ ἐν ὑγρῷ πνώματι διεξοδεῦσαι ἔτι εὐκαμπῆς
 ἄκρως, ὥστερ ἀμέλει τὰ μὲν παρὰ τὴν Λητῶ ποιητι-
 κώτερα, καὶ δ' ἐπιλάφιον ἐπιδεικτικῶς, ὡς ἐκ οἷδ'
 εἰ τις ἄλλος, διέθετο. Ο δὲ Δημοθένης ἀ-
 νηθοποίητος, ἀδιάχυτος, ἥκιστα ὑγρὸς, ἢ ἐπι-
 δεικλικὸς, ἀπάντων ἐξῆς τῶν περὶ τῶν κινήσεων καὶ
 τὸ πλέον ἄμοιρος. Ἐνθα μέντοι γελοῖθ (ἔν)
 βιάζεται καὶ ἀσῆθ, ἐ γέλῳα κινῆ μᾶλλον,
 ἢ καλαγελαῖται· ὅταν δὲ ἐγγίξῃ δέλη πρὸς ἐπι-
 χαρῆς (ἔν), τότε πλέον ἀρίστα. Ἀλλ' ἐπειδή-
 περ, οἶμαι, τὰ μὲν θατέρω καλὰ, καὶ ἐ πολλὰ,
 ὅμως ἀμεγέδῃ καὶ καρδίῃ νήφοντος, ἀργὰ καὶ τὴν
 ἀκρατικῶς ἡρεμεῖν ἐῶντα· ἐδὲ γὰρ ὅσον ὕψος

ἀναγινώσκων φοβῆται. Ο δὲ ἔνθεν λαβὼν τὸ τῷ
 μεγαλοφροσύνης καὶ ἐπ' ἄκρον ἀρετῆς συνητετελε-
 σμένας ὑψηλοφροσύνης τόνον, ἐμφυχα πάθη, φεικ-
 σίαν, ἀγχινοίαν, τάχος, ἔνθεν δ', ὁ κύριον, τὸ
 ἅπασιν ἀπερσίλον δεινότηθα καὶ δυνάμιν· ἐπειδὴ
 ἴστωτα, φημί, ὡς θεόπεμπλά τινα δωρήματα, καὶ
 γὰρ ἐπεὶν θεμιτὸν ἀνθρώπινον, ἀθρόα ἐς ἑαυτὸν
 ἔσπασε, διὰ τοῦτο οἷς ἔχει καλοῖς ἅπαντας ἀεὶ
 νικᾷ, καὶ, ὑπὲρ ὧν ἕκ ἑκαί, ὡς περὶ καλαβερντῆ
 καὶ καλαφύγῃ τὰς ἀπ' αἰῶνος ῥήτορας· καὶ θᾶτ-
 τον ἂν τις κεραυνοῖς φερόμενοις ἀνιανοῖξαι τὰ ὁμ-
 μαῖα δυνάμει, ἢ ἀντοφθαλμῆσαι τοῖς ἐπαλλή-
 λους ἐκείναις πάθεσιν,

Τ Μ Η Μ Α λέ'.

Περὶ Πλάτωνος καὶ Λυσίας.

ΕΠΙ μέντοι τῷ Πλάτωνος καὶ ἄλλῃ τίς ὅστις, ὡς
 ἔφην, διαφορὰ. Οὐ γὰρ μεγέθη τῇ ἀρετῇ,
 ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει πολὺ λεπτόμενος ὁ Λυσίας·
 καὶ, ὁ πλεῖον ἔτι, τοῖς ἀμαρτήμασι φειτῆται, ἢ
 ταῖς ἀρεταῖς λείπει. Τί ποτ' ὅσω εἶδον οἱ ἰσά-
 θεοι

θεοὶ ἐκείνοι, καὶ τῇ μεγίστῃ ἐπορεζόμενοι τῇ συ-
 γγραφῇ, τῇ δ' ἐν ἅπασιν ἀκείβητας ὑπερβλήσαν-
 τες; Πρὸς πολλοῖς ἄλλοις ἐκεῖνο· ὅτι ἡ φύσις
 καὶ ταπεινὸν ἡμᾶς ζῶον, ἐδ' ἀγεννὲς ἔκριε τῷ ἄν-
 θρωπον, ἀλλ' ὡς εἰς μέγαλυν τινὰ πανήγυειν,
 εἰς τὴν βίον καὶ εἰς τὴν σύμπαντα κόσμον ἐπάγυσσα,
 θεατάς τινας τῷ ὅλῳ αὐτῆς ἐσομένους, καὶ φιλο-
 τιμωτάτους ἀγωνιστάς, εὐθὺς ἄμαχον ἔρωτα ἐπέ-
 φουσεν ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς παντὶς ἀπὸ τῆς μεγάλης,
 καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς δαμονιωτέρευ. Διούπερ τῇ θε-
 ωείᾳ καὶ διανοίᾳ τῇ ἀνθρωπίνῃ ἐπιβολῇ ἐδ' ὁ σύμ-
 πας κόσμος ἀρκεῖ, ἀλλὰ καὶ τὰς τῆς περὶ χόλης πολ-
 λάκις ὅρας ἐκβαίνουσιν αἱ ἐπινοιαί· καὶ ἢ τις περὶ ἐλέ-
 φαντος ἐν κύκλῳ τὴν βίον, ὅσον πλέον ἔχει τὸ πε-
 ριτλὸν ἐν πᾶσι καὶ τὸ μέγα τὸ καλὸν, ταχέως ἔσε-
 ται πρὸς αὐτὸ γεγονάμεν. Ενθεν φυσικῶς πῶς ἀ-
 γόμενοι μάλιστα· καὶ τὰ μικρὰ ῥᾶθρα θαυμάζομεν,
 εἰ καὶ διαυγῇ καὶ χρήσιμα· ἀλλὰ τὸ Νεῖλον, καὶ
 Ἰστρον, ἢ Ρῆνον, πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον τὸ Ωκεανόν.
 Οὐδέ γε τὸ ὕψος ἡμῶν τὰτ' ἐλογίον ἀνακατόμενον,
 ἐπεὶ καθαρόν σώζει τὸ φέγγος, ἐκπληττόμεθα
 τῷ ἑρμηνείᾳ μᾶλλον, καίτοι πολλάκις ἐπισκοτε-
 μῶν· ἐδὲ τῷ Αἵτνῃς κρατήρων ἀξιοθαυμα-
 σότερον νομίζομεν, ἢς αἱ ἀναχοαὶ πέτραι τε ἐν
 βυθῷ

ειώτατον, ὥς ἔτι τις ἐκλέξας τὰ Ομήρου, τὰ Δημοσθένους, τὰ Πλάτωνος, τὰ τῶν ἄλλων, ὅσοι δὴ μέγιστοι, ᾧ ἀπώμαλα πάντα, ὁμοσε σωμαθροίσφεν, ἐλάχισον ἂν τι, μᾶλλον δ' ἐδὲ πολυσημόειον ἂν εὐρεθείη τῶν ἐκείνοις τοῖς ἥρωσι πάντῃ κατορθυμένων. Διὰ ταῦτα ὁ πᾶς αὐτοῖς αἰὼν καὶ βίῃ, καὶ δυνάμεναι ὑπὸ τῆς φθόνου ᾧ ἀνοίας ἀλῶναι, φέρων ἀπέδωκε τὰ νικητήρια, καὶ ἄχει νῦν ἀναφαίρετα φυλάττει, καὶ ἔοικε τηρήσεν.

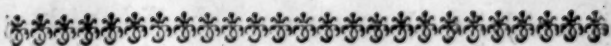
Εἰς τὸ ὕδωρ τε ῥέη, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλη. Πρὸς μέντοι γε καὶ γαστρονία, ὥς ὁ Κολοσσὸς ἡμαρτημένῃ καὶ κρείττων ἢ ὁ Πολυκλείτης Δορυφόρος, ᾧ ἀρκέει πρὸς πολλοῖς εἰπεῖν· ὅτι ἐπὶ μὲν τέχνης θαυμάζεται τὸ ἀκρίβεστατον, ἐπὶ δὲ τῶν φυσικῶν ἔργων τὸ μέγεθος. Φύσιν δὲ λογικὸν ὁ ἄνθρωπος· κατὰ μὲν ἀνδριάντων ζητεῖται τὸ ὅμοιον ἀνθρώπῳ, ἐπὶ δὲ λόγῳ τὸ ὑπερβαῖνον, ὥς ἐφύω, τὰ ἀνθρώπινα. Περσέκει δ' ὅμως· ἀνακάμπει γὰρ ἐπὶ τῇ ἀρχῇ ἡμῖν τῆς ὑπομνήματος ἢ παραίνεσις, ἐπεὶ δὴ τὸ μὲν ἀδιάπλωτον ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ τέχνης ὁρᾷ κατόρθωμα, τὸ δ' ἐν ὑπεροχῇ πολλῇ καὶ ὁμόπουνον μεγαλοφυΐας, βοήθημα τῇ φύσιν πάντῃ ποιεῖσθαι καὶ τέχνῳ. Τῇ γὰρ ἀλληλεσχίᾳ τῶν ἴσως γένοιτο ἂν τὸ τέλειον. Τοσαῦτα ἡ ἀναγ.

γέν' Ἰσοκράτης, ἐκ οἷο' ὅπως, παιδὸς παῖγμα
 ἔπαθεν, διὰ τ' τὰ πάντα αὐξητικῶς ἐδέλεον λέ-
 γειν φιλοτιμίαν. Ἐστὶ μὲν γὰρ ὑπόθεσις αὐτῇ τῇ
 Πανηγυρικῷ λόγῳ, ὡς ἡ Ἀθηναίων πόλις ταῖς
 εἰς τὰς Ἑλλήνας εὐεργεσίαις ὑπεράλλετ' ἢ Λακε-
 δαιμονίων. Οὗτο' εὐθύς ἐν τῇ ἐισβολῇ ταῦτα τί-
 θησιν. "Ἐπειδ' οἱ λόγοι τοσαύτῳ ἔχουσι
 " δυνάμιν, ὥστ' οἷόν τ' εἶναι καὶ τὰ μεγάλα τα-
 " πενὰ ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς περὶθεῖναι μέ-
 " γεθον, καὶ τὰ παλαιὰ καινῶς εἰπεῖν, καὶ περὶ τ'
 " νεωστὶ γεγεννημένων ἀρχαίως διελεῖν." Οὐ-
 κῶν, φησὶ τις, Ἰσοκράτης, ἔτι μὲλλον καὶ τὰ
 περὶ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων ἀναλλάττειν ἢ
 Σχεδὸν γὰρ τὸ τῆς λόγων ἐγκώμιον ἀπιστίας τ'
 καθ' αὐτὰ τοῖς ἀκῶσι περὶ γένημα καὶ περὶ μίον
 ἔξεθηκε. Μὴ ποτ' ὅμως αἰεταὶ τῆς ὑπερβολῆς, ὡς
 καὶ ἐπὶ τῆς ὀχημάτων περιέπομεν, αἱ αὐτὰ τῷτο
 διαλανθάνουσι, ὅτι εἰσὶν ὑπερβολαί. Γίνετο δὲ
 ταύτης, ἐπειδὴ ὑπὸ ὀκπαθείας μεγέθει τιγὲ
 σιωπεφωνῶν περὶ ἀσέως· ὅπερ ὁ Θεκυδίδης ἐπὶ
 τῆς ἐν Σικελίᾳ φθιερμένων παιῶ. "Οἳ τε γὰρ
 " Συρακούσιοι, φησὶν, ἐπικαλασάντες τὰς ἐν τῷ
 " ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον. Καὶ τὸ ὕδωρ εὐθύς
 " διέφθαρτο· ἀλλ' ἐδὲν ἥσαν ἐπίνετο ὁμῶς τῷ πη-
 λῷ ἡμαλωμένον, καὶ περὶ μάχην ἦν τοῖς πολλοῖς."

74 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

Αἷμα καὶ πηλὸν πινόμενα ὁμῶς ἐν^η φεμμάχησιν,
 ἔτι ποιεῖ πίσιον ἢ τὰ πάσας ὑπεροχὴ καὶ φείσασιν.
 Καὶ τὸ Ηεροδότουν ἐπὶ τῆς ἐν Θερμοπύλαις ὁμοιον,
 “ Ἐν τούτῳ σφείας πῶς χώρῳ, ἀλεξόμενες μαχαί-
 “ ρησι τῆσιν αὐτέων, ταὶ ἐτύλχανον ἔτι φειεῖ-
 “ σαι, καὶ χερσὶ καὶ σόμασι, κατέχωσαν οἱ βάρβα-
 “ ροι βάλλοντες.” Ἐνλαῦς οἶον ἔστι τὸ “ καὶ
 “ σομασι μάχεσθαι” πρὸς ὀπλισμένους, καὶ ὁποῖ-
 ὄν τι τὸ “ καὶ ἀκεχῶσθαι βέλεσιν,” ἑρῆς; πλὴν
 ὁμοίως ἔχει πίσιον. Οὐ γὰρ τὸ πρᾶγμα ἕνεκα τῆς
 ὑπεροχῆς φεμμάχων ἀνέσθαι δοκεῖ, ἢ ὑπεροχὴ δ’
 εὐλόγως γεννᾶσθαι πρὸς τὰ πρᾶγματα. Ἐστὶ
 γὰρ, ὡς ἐ διαλέπω λέγων, πάντες τόλμηματ’
 λεκτικῶς λύσις καὶ πανάκεια τις, τὰ ἐγγύς ἔξε-
 τάσεως ἔργα καὶ πάθη. Οὐδὲν καὶ τὰ κωμικά, καί
 τοι δ’ εἰς ἀπιστίαν ἐκπίπτοντα, πιθανὰ διὰ τὸ
 γελοῖον [ὡς τὸ,]

Αγρὸν ἔσθ’ ἐλάττω ὀπισθοῦς Λακωνικῆς.
 Καὶ γὰρ ὁ γέλως πάθος ἐν ἡδονῇ. Αἱ δ’ ὑπερ-
 βολαὶ καθάπερ ἐπὶ τὸ μᾶζον ἔτω καὶ ἐπὶ τέλατ-
 τον, ἐπειδὴ κοινὸν ἀμφοῖν ἢ ἐπίτασις· καὶ πῶς
 ὁ διασυρμὸς ταπεινότητος ὄσιν αὐξήσις.



Τ Μ Η Μ Α λθ'.

Περὶ σωθέσεως.

Η Πέμπτη μοῖρα τῆ σωτελεσῶν εἰς τὸ Ὑψος, ὧν γε ἐν ἀρχῇ πρεθέμεθα, ἔθ' ἡμῖν λέπεθ, ὧ κρείτισε, ἢ διὰ τῆς λόγων αὐτῇ ποιεῖ σωθεσις, ὑπὲρ ἧς ἐν δυσὶν ἀποχρώντως ἀποδεδωκότες σωτάγμασιν, ὅσα γε τῇ θεωρίας ὡς ἡμῖν ἐφικτὰ τοσῶτον ἤ ἀνάγκης περθεῖνμεν ἀν εἰς τῇ παρῶσαν ὑπόθεσιν· ὡς ἔ μόνον ὅτι πειθεῖς καὶ ἡδονῆς ἢ ἀρμονία φυσικὸν ἀνθρώποις ἐνέργημα, ἀλλὰ καὶ μετ' ἐλευθερίας καὶ πάθους θαυμασὸν τι ὄργανον. Οὐ γὰρ αὐλὸς μόνον ἐντίθησιν τινα πάθη τοῖς ἀκρωμόμοις, καὶ οἷς ἐκφρονας καὶ κορυβαντιασμῷ πλήρεις ἀποτελεῖ, καὶ βάσιν ἐνδύς τινα ῥυθμῷ πρὸς ταύτῃ ἀναγκάζει βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ συνεξομοιῶν τῶν μέλῳ τῇ ἀκρωτιῷ· καὶ ἄλλοις ὅσοι παντάπασιν καὶ, τῇ δία, φθόγγοι κιθάρας, ἔθ' ἐν ἀπλῶς σημαίνοντες, ταῖς τῇ ἡχων μελαβολαῖς καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους κρέσας καὶ μίξει τῇ συμφωνίας, θαυμασὸν ἐπάγασιν πολλάκις, ὡς ἐπίσασαι, θέλγητρον. Καὶ τοι τὰ τοιαῦτα

αὐτὰ εἶδωλα καὶ μιμήματα νόθα ὅτι πεθεῖς,
 ἔχει τὴν ἀνδρωπείας φύσεως, ὡς ἔφην, ἐνεργήματα
 γνήσια. Οὐκ οἰόμεθα δ' ἄρα τὴν σωθεσιν, ἀρ-
 μονίαν τινὰ ἔσαν λόγων ἀνθρώποις ἐμφύτων, καὶ
 τὴν ψυχῆς αὐτῆς, ἔχει τὴν ἀκοῆς μύνης ἐφαπτομένων,
 ποικίλας κινῆσαν ἰδέας ὀνομάτων, νοήσεων,
 περσμάτων, κάλλους, εὐμελείας, πάντων ἡμῖν
 ἐντέρφων καὶ συγγενῶν, καὶ ἅμα τῇ μίξει καὶ πο-
 λυμορφία τὴν αὐτῆς φθόγῳ τὸ παρεσὺς τῷ λέ-
 γοντι πάθος εἰς τὰς ψυχὰς τὴν πέλας παρεσά-
 γχσαν, καὶ εἰς μετεσσίαν αὐτῆς τὰς ἀκρότητας αἰ κα-
 δισαῖσαν, τῇ τε τὴν λέξεων ἐποικοδομήσει τὰ με-
 γέθη σωμαριούζσαν, δι' αὐτῶν τῶν κηλεῖν τε
 ὁμῶς, καὶ πρὸς ὄγκον τε, καὶ ἀξίωμα, καὶ ὕψος, καὶ
 πᾶν, ὃ ἐν αὐτῇ περιλαμβάνει, ἡμᾶς ἐκάστοτε
 σωμαδιατιθέναι, παντοίως ἡμῶν τὴν διανοίας ἐπι-
 κρατεῖσαν; Ἀλλ' ἔοικε μανία τὸ πρὸς τὴν ἔτις ἐμο-
 λογευμένων διαπορεῖν· ἀποχρῶσα γὰρ ἡ πῆρα πί-
 σις. Ὑψηλὸν γὰρ τὸ δοκεῖν νόημα, καὶ ἔστι τῷ ὄν-
 τι θαυμάσιον, ὃ τῷ ψήφισματι ὁ Δημοθένης
 ἐπιφέρει· “Τῷ τὸ ψήφισμα τὸ τότε τῇ πόλει
 “περιστάντα κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥστε
 “νέφος.” Ἀλλ' αὐτῆς τὴν διανοίας ἐκ ἑλαττον
 τῇ ἀρμονίᾳ πεφάνη. Ὅλον τε γὰρ ἐπὶ τὴν δακτυ-
 λικῶν εἶρη) ῥυθμῶν· εὐγενέσαιοι δ' ἔστωι, καὶ με-
 γέ.

μεγεθοποιοί· διὸ καὶ τὸ ἥρῳον, ὧν ἴσμεν κάλλιστον, μέτερον σωισάσιν. Ἐπεὶ τοί γε ἐκ τῆς ἰδίας αὐτὸ χάρας μετάδεις, ὅποι δὴ ἐθέλεις, “Τῆτο τὸ ψήφισμα ὥσπερ νέφθ’ ἐποίησε· τότε κίνδυνον παρελθεῖν,” ἢ νῆ δία μίαν ἀποκοφὸν συλλαβὴν μόνον, “ἐποίησεν παρελθεῖν ὡς νέφθ’.” καὶ εἴη, πόσον ἡ ἀρμονία τῷ Ὑψὶ σωτηριᾷ. Αὐτὸ γὰρ τὸ, “ὥσπερ νέφθ’,” ἐπὶ μακρῷ τῷ πρώτῳ ῥυθμῷ βέβηκε, τέλεσσι καλαμετρύμῳ χεῖνοις· ἡκαίρεθης δὲ τῆς μιᾶς συλλαβῆς, “ὡς νέφθ’,” εὐθύς ἀκρωτηριάζει τῇ συγκοπῇ τὸ μέγεθθ’. Ως ἔμπαν, ἐὰν ἐπεκλείνης, “παρελθεῖν ἐποίησεν ὡς ὥσπερ νέφθ’,” τὸ αὐτὸ σημαίνει, ὅτι τὸ αὐτὸ δὲ ἔτι περσπίπῃ· ὅτι τῷ μήκει τῶν ἀκρων χεῖνων σωεκλύει καὶ διαχαλαῖται τὸ τῷ ὕψει ἀπότομον.

Τ Μ Η Μ Α μ’.

Περὶ μελῶν ἐπισωθέσεως.

ΕΝ δὲ τοῖς μάλιστα μεγεθοποιοῖ τὰ λεγόμενα, καθάπερ τὰ σώματα, ἢ τῶν μελῶν ἐπισωθέσεις· ὧν ἐν μὲν ἐδενὶ τμηθὲν ἀφ’ ἐτέρου, καθ’ ἑαυτὸ τί ἀξιόλογον ἔχει, πάντα δὲ μετ’ ἀλλήλων

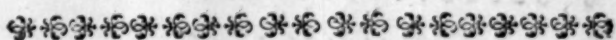
λων ἐκπληροῖ τέλειον σύστημα. Οὕτως τὰ με-
γάλα σκεδ' αὐθέντα μὴ ἀπ' ἀλλήλων ἄλλο ἄλλῃ,
ἅμα ἑαυτοῖς σιωδιαφορῇ καὶ τὸ ΥΨΘ· σωμαλο-
ποιέμενα δὲ τῇ κοινωσίᾳ, καὶ ἔτι τῷ δεσμῷ τ' ἀρ-
μονίας περικλειόμενα, αὐτῷ τῷ κύκλῳ φωνήεντα
γίνεσθ'. καὶ σχεδὸν ἐν ταῖς πεντέχοις ἑξαχθὺς ὄντι
πλήθους τὰ μεγέθη. Ἀλλὰ μὲν ὅτι τε πολ-
λοὶ καὶ συγχεσθέντες καὶ ποιητῶν, ἐκ ὄντες ὑψηλοὶ
φύσει, μή ποτε δὲ καὶ ἀμεγέθεις, ὅμως κοινοῖς καὶ
δημῶδεςι τοῖς ὀνόμασι, καὶ ἐν ἐπαγομένους
πειτλόν, ὡς τὰ πολλὰ συγχρώμενοι, διὰ μόνον τὸ
σιωθεῖναι καὶ ἀρμόσαι ταῦτα, ὅμως ὄγκον, καὶ διά-
σημα, καὶ τὸ μὴ ταπεινοὶ δοκεῖν εἶναι, πεντέχοις
καθάπερ ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ Φίλιππος, Αἰσιοφά-
νης τε ἐν τισιν, ἐν τὲ τοῖς πλείοσι Εὐειπίδης·
ἱκανῶς ἡμῖν διεδήλωσεν. Μετὰ γε τοῖς τεκ-
νοκλονίαν Ηρακλῆος φησι,

Γέμω κακῶν δὴ, κακέτ' ἔσθ' ὅππῃ τεθῇ,
σφόδρα δημῶδες τὸ λεγόμενον, ἀλλὰ γέγανεν
ὑψηλὸν τῇ πλάσει ἀναλογεῖν. Εἰ δ' ἄλλως αὐτὸ
σιωαρμόσεις, φανήσεται σοι δῆλον· ὅτι τ' σιωθε-
σεως ποιητῆς ὁ Εὐειπίδης μᾶλλον ὄντι, ἢ τῷ
γῆ. Ἐπὶ δὲ τῆς συρραμῆς, ὑπὸ τῷ ταύρῳ Δίρκῃς,

————— εἰ δέ πε
Τύχοι φέειξ ἐλίξας, εἰλχ' ὁμῶς λαβῶν

Γωαῖκα,

Γυναικᾶ, πέτεσθαι, δριῶ, μελαλάσων αἰή.
 Ἐστὶ μὲν γενναῖον τὸ λῆμμα, ἀδρότερον δὲ γέγο-
 νέναι τῷ τῶ ἀρμονίαν μὴ κατεσπεῦδαι, μηδ'
 οὐδ' ἀπεκύλισμά τι φέρεσθαι· ἀλλὰ σπειγμὴς τε ἔ-
 χειν πρὸς ἀλλήλα τὰ ὀνόματα, καὶ ἑκρείσματα
 τῷ χρέων, πρὸς ἐδραῖον διαβεβηκότες μέγεθος.



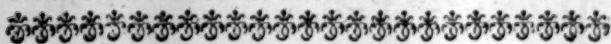
Τ Μ Η Μ Α μα'.

Τίνα ἀντιμάχεται τῷ Ὑψί;

Μικροποιὸν δ' ἑδὲν ἔτις ἐν τοῖς ὑψηλοῖς,
 ὡς ῥυθμὸς κεκλασμένῳ λόγῳ, καὶ σεσοβη-
 μῶ· οὐδ' ἡ πυρρίχιοι, καὶ τερχαῖοι, καὶ διχό-
 ροι τέλειον εἰς ὀρχηστῶν συνεκπίπτοντες. Εὐ-
 θὺς γὰρ πάντα φαίνει τὰ κατάρυθμα κομψὰ, καὶ
 μικροχαρῆ, καὶ ἀπαθέσσια, διὰ τὴν ὁμοειδίαν ἐπι-
 πολάζοντα. Καὶ ἔτι τέτων τὸ χεῖρον, ὅτι,
 ὥσπερ τὰ φθόγεια τὴν ἀκροατὰς ἀπὸ τῆς πρῶτου
 ἁφελκεῖ, καὶ ἐφ' αὐτὰ βιάζει· ὅπως καὶ τὰ κα-
 τεῖρρυθμισμένα τῷ λεγομένων ἐν τῷ τῶ λόγῳ πάθος
 ἐνδίδωσι τοῖς ἀκροῶσι, τὸ δὲ τῶ ῥυθμῷ, ὡς ἐνί-
 τε πρὸς ὁδοῦ τὰς ὑφειλομένας καταλήξεις αὐ-
 τὰς ὑποκρίνει τοῖς λέγουσι, καὶ φθάνοντας ὡς ἐν χο-
 ρῷ

80 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

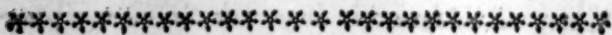
ρῶ τινι παραποδιδόναι τῇ βάσει. Ομοίως δὲ ἀ-
μεγέθη καὶ τὰ λίαν συγκεϊμένα, καὶ εἰς μικρὰ καὶ
βραχυσύλλαβα συγκεκομμένα, καὶ ὥσανεὶ γόμ-
φοις τισὶν ἐπαλλήλοις κατ' ἐγκοπὰς καὶ σκληρώ-
τητας ἐπισωδεδεμένα.



Τ Μ Η Μ Α μδ'

Πεὶ φράσεως συγκοπῆς.

ΕΤΙ γε μὴν Τφες μειωτικόν καὶ ἡ ἄγαν τὴ φρά-
σεως συγκοπή. Πηρεῖ γὰρ τὸ μέγεθος, ὅ-
ταν εἰς λίαν συνάγῃ βραχύ. Ακκέτω δὲ νῦν
μὴ γὰρ δέοντως συνεθεμμένα, ἀλλ' ὅσα ἀντικρὺς
μικρὰ καὶ καλακεκερματισμένα. Συγκοπή μὲν
γὰρ κωλύει τὴ νῦν, συντομία δ' ἀγὰρ ἐπ' εὐθύ. Δι-
λον δ', ὥς ἔμπαλιν τὰ ἐκτάδῳ ἀψυχὰ, διὰ
μῆκος ἀκαίρην ἀναχαλῶμεθα.



Τ Μ Η Μ Α μυ'

Πεὶ μικρότητος ὀνομάτων, καὶ αὐξήσεως.

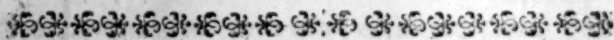
ΔΕΙΝΗ δ' αἰχμῶσι τὰ μεγέθη καὶ ἡ μικρότης
τῶν ὀνομάτων. Παρὰ γὰρ τῷ Ηερδότη καὶ
μὲν

μὲν τὰ λήμματα δαιμονίως ὁ χιμῶν πέφρασαι,
 τινὰ δὲ ἢ Δία φερέει τῇ ὕλης ἀδοξότερα· καὶ
 τοῦτο μὲν ἴσως, “ ζεσάσης δὲ καὶ θαλάσσης.” Ὡς
 τὸ “ ζεσάσης” πολὺ τὸ Τύχῃ φειπαῖ, διὰ τὸ
 κακόσομον. Καὶ, “ ὁ ἀνέμου, φησὶν, ἐκοπία
 “ σε” καὶ, “ τὸς περὶ τὸ ναυάγιον βεβαιομένους ἔξε-
 “ δέχετο τέλος ἄχαι.” Ἀσεμνὸν γὰρ τὸ “ κο-
 “ πιάσαι” καὶ ἰδιωτικόν· τὸ δ’ “ ἄχαι” τηλι-
 κῆτε πάθους ἀνοίκειον. Ομοίως καὶ ὁ Θεόπομπος
 ὑπερφύως σκευάσας τῇ τῷ Πέρσῃ καλῶσιν ἐπ’
 Αἰγυπτον, ὀνοματίοις τισὶ τὰ ὅλα διέβαλε·
 “ Ποῖα γὰρ πόλεις, ἢ ποῖόν τι ἐστὶ τῇ Ἀσίᾳ,
 “ ἐκ ἐπρεσβεύετο πρὸς βασιλέα; τί δὲ τῇ ἐκ τῇ
 “ γῆς γεννωμένων, ἢ τῇ ἑστὶ τέχνῃ ἐπιτελεμέ-
 “ νων καλῶν, ἢ τιμίων, ἐκ ἐκομίσθη δῶρον ὡς
 “ αὐτῶν; Οὐπολλὰ μὲν καὶ πολυτελεῖς σφωμναί,
 “ καὶ χλανίδες, τὰ μὲν ἀλεργεῖς, τὰ δὲ ποικιλ-
 “ ταί, τὰ δὲ λαοκαί; Πολλὰ δὲ σκηνὰ χρυ-
 “ σαῖ, κατεσκευασμένα πᾶσι τοῖς χρησίμοις,
 “ πολλὰ δὲ καὶ ξυσίδες, καὶ κλῖναι πολυτελεῖς,
 “ ἔτι δὲ καὶ κοῖλος ἄργυρος καὶ χρυσὸς ἀπηργα-
 “ σμένος, καὶ ἐκπώματα, καὶ κρατῆρες, ὧν τὸς μὲν
 “ λιθοκολλήτες, τὸς δ’ ἄλλους ἀκείως καὶ πολὺ
 “ τελεῖς εἶδες ἂν ἐκπεπονημένους. Πρὸς δὲ τὰ
 “ τοῖς ἀναείδμητοι μὲν ὅπλων μυριάδες, καὶ μὲν
 L “ ἑλλήνων καὶ

82 ΔΙΟΝ. ΛΟΓΓΙΝΟΣ

“ Ελλώϊκῶν, τῷ δὲ βαρβαρικῶν ὑπερβάλλοντάς
 “ δὲ τὸ πλῆθος ὑποζύγια, καὶ πρὸς καλικοπὴν
 “ ἱερεῖα σιτευτά· καὶ πολλοὶ μὲν ἀρτυμάτων μέ-
 “ διμνοι, πολλοὶ δὲ οἱ θυλάκοι, καὶ σάκκοι, καὶ
 “ χάρι βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων χρησίμων. Τοσαῦ-
 “ τα δὲ κρέα τέλει χειρὸς παντοδαπῶν ἱερεί-
 “ ων, ὡς σωρὸς αὐτῶν γενέσθαι τηλικύτους, ὥστε τὰς
 “ περισιόντας πόρρωθεν ὑπολαμβάνειν ὄχθους
 “ εἶναι καὶ λόφος ἀνωθεμένους.” Εἰς τὴν ὑψηλοτέρων
 ἐπὶ τὰ ταπεινότερα ἀποδιδράσκει, δέον ποιή-
 σαθαι τὴν αὐξήσιν ἑμπαλιν· καὶ τῇ θαυμαστῇ τῇ ὁ-
 λης ᾤφθησιν ἀγγελίᾳ ᾤφθησιν τὰς θυλά-
 κους, καὶ τὰ ἀρτύματα, καὶ τὰ σακκία, μαγερεῖς
 τινὰ φαντασίαν ἐποίησεν. Ὡς περ γὰρ, εἰ τις ἐπ’
 αὐτῶν ἐκείνων τῶν περικοσμημάτων, μέλας καὶ χρυ-
 σίων καὶ λιθοκολλήτων κροτήρων, καὶ ἀργύρε-
 κοίλων, σκηνῶν τε ὀλοχρύσων, καὶ ἐκπωμάτων
 φέρων μέσα ἔθηκε θυλάκια, καὶ σακκία, ἀπὸ
 πρὸς ἂν ἦν τῇ περσοφίᾳ τὸ ἔργον· ἔτω καὶ τὴν ἑρμη-
 νείας τὰ τοιαῦτα ὀνόματα αἰχρῆ, καὶ οἷον εἰς γμα-
 ῖα καθίσταται, ᾧ καὶ καὶ ἐγκαταταττόμεθα.
 Παρέκειο δ’ ὡς ὀλοχερῶς ἐπελθεῖν καὶ ὡς ὄχθους
 λέγει συμβεβλήσθαι, καὶ πρὸς τὴν ἄλλης ᾤφθησιν
 ἔτις ἀλλάξας εἰπεῖν· “ Καμήλους, καὶ πλῆθος
 “ ὑποζυγίων φορταγωγόντων πάντα τὰ πρὸς
 “ τερφὴν

“ τερφύλῃ καὶ ὑπλάουσιν τραπεζῶν χορηγήματα.”
 καὶ “ σὺρὸς ὀνομάσαι παντοίων σπερμάτων, καὶ τὴν
 “ ἅπασαν διαφέρει πρὸς ὁμοιοποιίας καὶ ἡδυσπαθείας,”
 μᾶλλον, ἢ πάντα, ὡς ἐβέλετο, αὐτάρκη ἔτι
 θῆναι, “ καὶ ὅσα τραπεζοκόμων καὶ ὁμοιοποιῶν
 “ ἡδύσματα.” Οὐ γὰρ δεῖ καλὰντᾶν ἐν τοῖς Ὑψέ-
 σιν εἰς ῥυπαρὰ καὶ ἡυβρισμῶνα, ἀν μὴ σφόδρα
 ὑπὸ τινος ἀνάγκης σωδιωκώμεθα· ἀλλὰ τὴν
 τραγμάτων πρέποι ἀν καὶ τὰς φωνὰς ἔχειν ἀξίας,
 καὶ μιμῶνται τὴν δημιουργήσασαν φύσιν τὴν ἀνθρώπων,
 ἢ τις ἐν ἡμῖν τὰ μέρη τὰ σπέρματα ἐκ ἔθηκεν ἐν
 περσώπῳ, ἐλὲ τὰ τῶν πάντων ὅγκον περὶ τῶν μαλῶν,
 ἀπεκρύφατο δὲ, ὡς ἐνῆν, καὶ, καὶ τὴν ξυνοφῶντα,
 “ τὸς τέτων ὅτι πορρωτάτω ὀχετοὺς ἀπέσρεψε,
 “ ἐδαμῇ καταχωρίασα τὸ τῶν ὅλων ζῶν κάλλος.”
 Ἀλλὰ γὰρ ἐκ ἐπανάγκης ἔστι τὰ μικροποιὰ διαειθ-
 μεῖν. Περὶ ποδεδιγμῶν γὰρ τὴν ὅσα εὐγενῆς καὶ
 ὑψηλὰς ἐργάζεται τὸς λόγους, δῆλον ὡς τὰ ἐναν-
 τία τέτων ταπεινὰ ποιήσῃ καὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἀ-
 ρήμονας.



Τ Μ Η Μ Α μδ'.

Ζήτημα λαμπρόν· διὰ τί πσάυτη ἀφορεία τ̃ δει-
νῶν καὶ γενναίων συγγραφέων;

ΕΚαὶνο μάρτυρι λοιπὸν, ἕνεκα τ̃ σῆς χρησιμο-
θείας, ἐκ ὀκνήσομεν ἐπιπερθεῖναι, καὶ δια-
σαφῆσαι, Τερεντιανὲ φίλτατε, ὅπερ ἐζήτησέ τις
ἥδ' φιλοσόφων προσέναρχος, “Θαῦμά μ' ἔχει,
“λέγων, ὡς ἀμέλει καὶ ἑτέρας πολλὰς, πῶς ποτε
“ἤτι τ̃ ἡμέτερον αἰῶνα πιθανὰ μ' ἐπ' ἄκρον καὶ
“πολιτικά, δειμυαί τε καὶ ἐναργεῖς, καὶ μάστιγα
“πρὸς ἡδονὰς λόγων εὐφορεῖ, ὑψηλὰ δὲ λίσαν
“καὶ ὑψηλὰ γέδει, πλὴν εἰ μή τι σπάνιον, ἐκείτι
“γίνοντο φύσει; πσάυτη λόγων κοσμητικὴ τις
“ἐπέχει τ̃ βίον ἀφορεία. Ἡ νῆ Δί', ἔφη, πισευ-
“τέον ἐκείνῳ τῷ θρυλλεμένῳ, “ὡς ἡ δημοκρα-
“τία τ̃ μεγάλων ἀγαθῶν τιθηνὸς, ἢ μόνῃ σχε-
“δὸν καὶ σωτήριαν οἱ πλεῖστοι λόγους δεινοὶ καὶ
“σωσπείσαντες; Θρέψαι τε γὰρ, φασὶν, ἱκανὴ
“τὰ φρονήματα ἥδ' μεγαλοφρονῶν ἢ ἐλευθερία
“καὶ ἐφελκύσαι καὶ ἅμα διωθεῖν τὸ πρὸς θυμὸν τ̃
“πρὸς ἀλλήλους εἰδος καὶ τ̃ πρὸς τὰ πρῶτα φιλο-

“τι·

τιμίας. Ἐτι γὰρ μὴν διὰ τὰ περὶ κέρματα ἐν
 ταῖς πολιτείαις ἔπαθλα, ἐκάστοτε τὰ ψυχικὰ
 περτερήματα τῶν ῥητόρων μελετώμενα ἀκούα-
 ται, καὶ οὕτως ἐκτείνεται, καὶ τοῖς πρῶτοις χῆ-
 τὸ εἶκος ἐλεύθερα συνεκλάμπει. Οἱ δὲ νῦν
 εὐοίκαμεν, ἔφη, παιδομαθεῖς ἔτι δουλείας δι-
 καίας, τοῖς αὐτῆς ἔδεσι καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἔξ
 ἀπαλῶν ἔτι φρονημάτων μονονόκ ἐνσπαραγα-
 νοωμένοι, καὶ ἄγευσοι καλλίσου καὶ γονιμωτά-
 τε λόγων νάμαρος, τὴν ἐλευθερίαν, ἔφη, λέ-
 γω, διόπερ ἔδεν ὅτι μὴ κόλακες ἐκβαίνομεν
 μεγαλοφυεῖς. Διὰ τὸ τοιαύτας μὴ ἄλλας ἔξεις καὶ
 εἰς οἰκέτῳ πίπτειν, ἔφασκεν, δούλον δὲ μηδέ-
 να γίνεσθαι ῥήτορα. Εὐθὺς γὰρ ἀναζεῖ τὸ ἀ-
 παρρησίας, καὶ οὕτως ἐμφρυσσεν, ὑπὸ σωπείας
 ἀεὶ κεκονδυλισμένον.

Ἡμισυ γὰρ τ' ἀρετῆς, καὶ τ' Ὀμηρον, ἔποα-
 νυ

Δέλιον ἡμᾶρ

Ὡς περ οὖν ἔφη, φησὶ, τὸ τοιαύτον ὅστις ἀκέρω
 τὰ γλωττόκομα, ἐν οἷς οἱ Πυγμαῖοι καλέ-
 μωροι γάνοι τρέφοντο, καὶ μόνον κωλύειν τὴν ἐγχε-
 κλισμένων τὰς αὐξήσεις, ἀλλὰ καὶ σωάγειν
 διὰ τὴν περικείμενον τοῖς σώμασι δεσμόν· ἔτι
 ἀπασαν δουλείαν, καὶ ἢ δικαιοσύνην, ψυχῆς
 γλωτ-

“ γλωττόκομον, καὶ κρινὸν δὴ τις ὑποφύηται το δεσ-
 “ μωτήειον.” Εγὼ μέντοι γε ὑπολαμβάνων,
 “ Ράδιον, ἔφην, ὧ βέλτισε, καὶ ἴδιον ἀνδρώπῃ,
 “ τὸ καλαμέμφειδς αἰεὶ τὰ παρόντα. Οὐα δέ,
 “ μὴ ποτ’ ἄρα ἢ τ’ οἰκεμένης εἰρήνῃ διαφθείρει
 “ τὰς μεγάλας φύσεις· πολὺ δὲ μᾶλλον ὁ κατέ-
 “ χων ἡμῶς ἰὰς ἐπιθυμίας ἀπειρίετος ἐπὶ
 “ πόλεμῳ. Καὶ νῦν Δία πρὸς τέτοις, τὰ φρε-
 “ ρῆτα τ’ νυνὶ βίον, καὶ κατάκρας ἄγοντα καὶ φέ-
 “ ροντα ἱερυτὶ πάθῃ. Ἡ γὰρ φιλοχρημαλία, πρὸς
 “ ἣν ἅπαντες ἀπλήσως ἥδη νοσῶμεν, καὶ ἡ φιλη-
 “ δονία διαλαγωγῶσι, μᾶλλον δὲ, ὥς ἂν εἴποι
 “ τις, καλαβυθίζουσιν αὐτάνδρες ἥδη τὸς βίους,
 “ φιλαργυρία μὲν νόσημα μικροποιὸν, φιληδονία
 “ δ’ ἀγεννέσατον. Οὐ δὴ ἔχω λογιζόμενος εὐ-
 “ ρεῖν, ὥς οἷόν τε πλεῖτον ἀόειςον ἐκτιμήσαντας,
 “ τὸ δ’ ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἐκθράσαντας, τὰ
 “ συμφυῇ τέτρω κακὰ εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐπι-
 “ σιόντα μὴ ᾤραδέχεσθαι. Ακολουθεῖ γὰρ πρὸ
 “ ἀμέτρῳ πλέτῳ καὶ ἀκολάστῳ σωματικῇ, καὶ ἴσα,
 “ φασὶ, βλίνεσσα, πολυτέλεια, καὶ μαλακία ἀνοί-
 “ γοντος ἐκείνῃ τ’ πόλεων καὶ οἰκῶν τὰς εἰσόδους
 “ εἰς αὐτὰς ἐμβάινει, καὶ συνοικίξει. Χερνίσαντα δὲ
 “ ἴαυτα ἐν ταῖς βίοις, νεοτλοποιῆται, καὶ τὸς
 “ σοφῆς, καὶ ταχέως γεγόμενα πρὸς τεχνολογίαν,
 “ ὧ-

“ ἀλαζόνειαν τε γεννώσι, καὶ τύφον, καὶ τρυφλῶν,
 “ ἢ νόθα ἑαυτῶν γεννήματα, ἀλλὰ καὶ πάνυ γνή-
 “ σια. Εἰδὼν δὲ καὶ τέτρες τις τῶ πλείτε τῶς ἐκ-
 “ γόνες εἰς ἡλικίαν ἐλθὼν ἐάσῃ, ταχέως δεσπό-
 “ τας ταῖς ψυχαῖς ἐντίκλῃσιν ἀπαραιτήτως,
 “ ὕβριν, καὶ ᾠδαιομίαν, καὶ ἀναισχυντίαν. Ταῦτα
 “ γὰρ ἔτι ἀνάγκη γίνεσθαι, καὶ μηκέτι τοὺς ἀν-
 “ θρώπους ἀναβλέπειν, μηδὲ πέρα φήμης εἶναι
 “ τινὰ λόγον· ἀλλὰ τοιαύτῳ ἐν κύκλῳ τελεσι-
 “ κρηθεὶς κατ’ ὀλίγον ἢ ἢ βίων διαφθορῶν,
 “ φθίνειν δὲ καὶ καταμαραίνειν τὰ ψυχικὰ
 “ μεγέθη καὶ ἄξια γίνεσθαι, ἥνικα τὰ θνητὰ
 “ ἑαυτῶν μέρη κακόννητα ἐκθαυμάζουσιν, παρέντες
 “ αὐξάνειν τὰς ἀρετάς. Οὐ γὰρ ἐπὶ κείῳ μὲν τις
 “ δεκασθεὶς, ἐκ αὖ ἐπὶ ἢ δικάων καὶ καλῶν ἐλευ-
 “ θερῶ καὶ ὑγιῆς αὖ κειτῆς γένοιτο· ἀνάγκη γὰρ
 “ πρὸ δωροδόκῳ τὰ δίκαια μὴ φαίνεσθαι καλὰ καὶ
 “ δίκαια. Οπερ δὲ ἡμῶν ἐκάστου τῶς ὅλης ἡδὴ
 “ βίης δεκασμοὶ βεβηλεύουσιν, καὶ ἀλλοτείων θῆραι
 “ θανάτων καὶ ἐνεσθαι διαθήκων, τὸ δ’ ἐκ τῶ
 “ παντὸς κερδαίνειν ὠνέμεθα ἢ ψυχῆς, ἐκαστος
 “ πρὸς ἑαυτῷ [φιλοχρηματίας] ἡνδεσποδισμέ-
 “ νοι· ἄρα δὴ, ἐν τῇ ποσούτῃ λοιμικῇ τῶ βίῃ
 “ διαφθορᾷ, δοκῶμεν ἔτι ἐλδόμεν τινὰ κειτῶν
 “ ἢ μεγάλων, ἢ δεικύντων πρὸς ἢ αἰῶνα, κα-
 “ δέ.

“δέκατον ἀπολεῖσθαι, καὶ μὴ καθαραιεσθῆναι.
 “ζεῶς πρὸς τὸ τῷ πλεονεκεῖν ἐπιθυμίας; Αλλ-
 “λὰ μή ποτε τοῖς τοιούτοις, οἰοί περ ἐσμὲν ἡμεῖς,
 “ἀμεινον ἄρχεω ἢ ἐλαθέροισι εἶ). ἐπεὶ τοι γε
 “ἀρεθῆσαι τὸ σωῖσθαι, ὥς ἔξ ἐρκλῆς ἀφελῶι, καὶ
 “τὸ πλησίον αἰ πλεονεξίαι, καὶ ἐπικαύσαν τοῖς
 “κακοῖς τὸ οἰκονομεῖν; Οὕτως δὲ δάπανον ἔφω
 “εἶ). τὸ νῦν γεννώμενων φύσεων τὸ βραθυμίαν, ἢ
 “πάλιν ὀλίγων, πάντες ἐγκαταδίδωμεν, καὶ ἄλ-
 “λως πάντες, ἢ ἀναλαμβάνοντες, εἰ μὴ ἐπαί-
 “νε καὶ ἡδονῆς ἕνεκα, ἀλλὰ μὴ τὸ ζῆλον καὶ τιμῆς
 “ἀξίας ποτὲ ὠφελείας.” Κεῖται δ’ εἰς ταῦτα
 εἶναι, ἐπὶ δὲ τὰ σωεχὴ χωρεῖν. Ἦν δὲ ταῦτα
 τὰ Πάθη, περὶ ὧν ἐν ἰσθμῷ περιγεμένως ὑπερχό-
 μεθα γράφειν ὑπομνήματι, τὴν τε τῷ ἄλλῳ
 λόγῳ καὶ αὐτῷ τῷ ἑαυτοῦ μοῖραν ἐπεχόρων, ὥς ἡ-
 μῖν δοκεῖ, [ἐκ ἐλαχίστην.]

DIONYSII LONGINI FRAGMENTA:

I. Ex Codicibus Manuscriptis.

ΤΑ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

εἰς τὸ τῷ Ηφαιστίωνος Εὐχαιρίδιον.

α'. **Α**ΛΛ' εἴτε νέα ᾗς μέτρων ἢ θεωρία, εἴτε
Μέσης εὖρεμα παλαιᾶς, ἐκάτερον ἔξει
καλῶς. ἀρχαία μὲ γὰρ ἔστα, ἐκ τῆ παλαιότητος
ἔξει τὴν σεμνότητά· νέα δὲ ἔστα, ποθεινοτέρῳ
καθ' Ομηρον,

Τὴν γὰρ δοιδὺν πάντες ἐπικλέουσ' ἄνθρωποι,

Ἡ τις ἀκρόντεσι νεωτάτῃ ἀμφιπέλη).

μέτρε δὲ πατήρ ῥυθμὸς καὶ θεός. ἀπὸ ῥυθμοῦ γὰρ
ἔχον τὴν ἀρχήν. θεὸς δὲ τὸ μέτρον ἀπεφθέγγετο.

β'. Τῷ δὲ πρὸς μέτρων λόγῳ πολλοὶ πολλαχῶς
ἤρξαντο. οἱ μὲν ἀπὸ σοιχείων, ὡς Φιλόξενος· οἱ δὲ
ἀπὸ τῶν μέτρων ὅρε, ὡς Ἡλιόδωρος. ἡμεῖς δὲ Ηφαι-
στίωνι καί ακολουθήσομεν, ἀπὸ συλλαβῆς ἀρξάμενοι.
πρῶτον δὲ ὀλίγα περὶ πᾶν δικάσιον.

γ'. Τεκμήριον μέτρε ἀκοή. ἔνιοι γὰρ ἔτι ὥς
εἰσαντο· μέτρον ὅτι ποδῶν ἢ βάσεων σῶταξις,
αἰσθῆσις τῇ δι' ἀκοῆς ᾧ ῥυθμῷ λαμβανομένη. εἰ δὲ τὸ

κείνον ὅτιν ἀκοή, τὸ κοσμῶν ὅτι φωνή. ὥς γὰρ ἢ ἡ-
χον ἢ εὐρυθμίας ἐκτείνεσά τε καὶ συσέλλασσα φω-
νὴ ἀηματίζει τὰς συλλαβὰς, ὥτως εἰς δεξιὰ μέν τις
κείναι ἢ ἀκοή.

Δ'. Διὰ τῆτο πολλά τ' μέτρων συμβέβηκεν ἀπο-
κρύπτεσθαι σιωπῶμενα ἐν τῇ κατὰ πεζὸν ῥήσει· καὶ
αὖ πάλιν πολλὰς πλώσεις ἔχει πρὸς ἄλλα μέτρα.
εὖρε γὰρ ἂν τις πῶς Δημοσθένης πρὸ ῥήτορι σί-
χον ἡρωϊκὸν κεκρυμμένον, ὃς ἡδωήθη λαθεῖν,
διὰ τὸ πεζῶ ἔσαν τιλὶ πρὸφορᾶν σιωπαρπάσαι
τὰ λόγῳ ἢ ἀκοῶ. φησὶ γὰρ·

Τὸν γὰρ ἐν Ἀμφιάσῃ πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ἐλάτειαν
ἦλθε Φίλιππος.

σίχος ὅτιν ἡρώος. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰωνικόν, ὅταν λέγῃ,
Πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου γιγνομένου παρ'
ὑμῖν.

τῆτο γὰρ ἀντικρυς Ἰωνικόν ὅτιν ἀπὸ μείζονος, ὅμοι-
ον τῷ,

Εὐμοφοτέρῃ Μνασιδίκα τὰς ἀπαλὰς Γυεῖννω.
τὰς δὲ τ' μέτρων σωμαπλώσεις ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπι-
δείξομεν.

ε'. Διαφέρει δὲ μέτρον ῥυθμῶ. ὕλη μὲν γὰρ
τοῖς μέτροις ἢ συλλαβῇ, καὶ χρεῖς συλλαβῆς ἐκ
ἂν γένοιτο μέτρον. ὁ γὰρ ῥυθμὸς γίνετ' ἢ καὶ ἐν συλ-
λαβαῖς, γίνετ' ἢ καὶ χρεῖς συλλαβῆς· καὶ γὰρ ἐν κρέ-
τῳ·

FRAGMENTA. 91

τω. ὅταν μὲν γὰρ τὰς χαλκείας ἴδωμεν τὰς σφύρας
καταφέροντας, ἅμα τινὰ καὶ ῥυθμὸν ἀκούομεν. καὶ
ἵππων δὲ πορεία ῥυθμὸς ἐνομιάζεται, καὶ κίνησις
δακτύλων, καὶ μελῶν σχήματα, καὶ χορδῶν κινή-
ματα, καὶ τῶν ὀρνίθων τὰ πτερίσματα· μέτρον δὲ
ἐκ αὐτῶν γένοιτο χωρὶς λέξεως ποιᾶς καὶ ποσῆς. ἔτι
τοίνυν διαφέρει ῥυθμὸς τὸ μέτρον. ἢ τὸ μὲν μέτρον
πεπηγυότα ἔχει τὰς χεῖρας, μακρὸν τε καὶ βρα-
χύν, καὶ τὸ μὲν τῶτον, τὸ κοινὸν καλέμενον, ὅς καὶ
αὐτὸς πάντως μακρὸς ὅτι καὶ βραχύς. ὁ δὲ ῥυθ-
μὸς ὡς βέλεθ' ἔλκει τὰς χεῖρας· πολλάκις γὰρ
καὶ τὸ βραχύν χεῖρον ποιεῖ μακρὸν. ὅτι διὰ τῶτο
ἥτως ἔχει, καὶ τὸ διαφορὰν ἴσασιν οἱ ποιηταί.
λάβωμεν πρῶτα δειγμάτων παιζέσης κομωδίας ἐν
σπερδαζέσῃ φιλοσοφία. ὁ γὰρ Αἰσοφάνης ἐν ταῖς
Νεφέλαις· φησὶ Σωκράτης, εἰ καὶ τω δάξει Αἰσο-
φάνης· πότερον περὶ μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ περὶ
ῥυθμῶν; ἀντιδίδεσθαι γὰρ ἐκείνῳ ἀπὸ ῥυθμῶν τὰ
μέτρα. εἰς ἐκότερον γὰρ τὸ πρῶτον δειγμα σημειω-
τέον, ὅτι τε ῥυθμὸς μέτρα διαφέρει, καὶ ὅτι ἴσα-
σιν ἐν διδασκαλία οἱ παλαιοὶ καὶ τὰ μέτρων θεω-
εῖαν.

ς'. Τὸ δὲ μέτρον λέγεται πολλαχῶς. καὶ γὰρ
καὶ εὐμετεῖαν μέτρον περσαγορεύομεν, ὡς ὁ εἰπὼν,
ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ· ἔτι σοφὸν ἀπόφθεγμα,

92 DION. LONGINI

ἢτε θεῖον ἀνάθημα, Απόλλωνι μὲν γὰρ ἀρμοδιώτατον, ἐπεὶ καὶ μέτρων εὐρετής. λέγει δὲ μέτρον καὶ αὐτὸ τὸ μετρεῖν, καὶ τὸ μετρήμενον· ὥς ὅταν εἰπωμεν ἢ μέδιμνον μέτρον, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ μετρηθὲν μέτρον, ἀμφοτέρωθεν καλεῖται μέδιμνος. καὶ αὖ πάλιν εἰ εἴποι χάρα τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ μετρεῖται ποσότητά τινα. καὶ αὖ πάλιν αὐτῷ ἢ ποσότητι χάρα περσαγορεύομεν. [καὶ αὖ πάλιν αὐτὸ τὸ ξύλον, ὁ μόνον ἔχει πῆχυν, πῆχυν περσαγορεύομεν.]

ζ'. Οὕτω μὲν οὖν καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς θεωρίας πολλαχόθεν λέγεται μέτρον. μέτρον τε γὰρ καλοῦμεν πᾶν τὸ μὴ πεζόν· ὅταν εἰπω, τὰ μὲν Πλάτωνος, πεζά, τὰ δὲ Ομήρου, μέτρα. μέτρον καλεῖται καὶ εἰδὼς ἐκάστου· ὥς ὅταν εἰπω, μέτρον Ἰωνικόν, καὶ μέτρον Ἰαμβικόν, καὶ μέτρον Τροχαϊκόν. μέτρον καλεῖται καὶ εἰς ἑκάστου· ὥς ὅταν εἰπω ἢ πρώτη Ομήρου βαρυσφύλια μέτρα ἔχει. τὸ δὲ Οδυσσεὺς ὁ μείλειος ἐσημειώσατο. εἰ ποῖνον μέτρον καλεῖται ἢ συζυγίαν, τετέστι ἢ διποδίαν, ὅταν τὸ Ἰαμβικόν, τὸ ἀπὸ ἑξ ποδῶν συσχεόμενον, τείμετρον καλεῖται. μέτρον καλεῖται καὶ ἢ χερόν· ὃν τινες ἢ ῥυθμικῶν σημεῖον περσαγορεύουσιν. ὅτι δὲ τὸ ἔτι ἔχει, ὡς δὲ εἰς ματεθήσει, ὁ τινες μὲν Ορφείως, τινες δὲ ἢ Πυθίας ὡς γλαμβάνεσι. ὡς γὰρ ἢ ἐπὶ λέγων, ἢ λέξασα,

FRAGMENTA. 93

Ορθιον, ἑξαμερές, τετόρων καὶ ἑκοσι μέτρων·
καὶ ταῦτα ἕτως ἔχει, ὥσπερ ἔρηκα. μέτρων δὲ καὶ
τὸ μέϊρυν καὶ τὸ μέϊρέμενον. ἔγω καὶ ὑπὸ τῆ περιηρη-
μῶν αὐτὸ τὸ μέτρων, τατέσι τὸ ποίημα, μέτρων
πρῶταγορῶς, [καὶ ἑκασον ἥ μετρίων τῶ ὁμοί-
ας τετύχηκεν ὀνομασίας. χρόνος γὰρ συλλαβῶν
ποιῆ, συλλαβῇ δὲ πόδα, πᾶς δὲ συζυγίαν,
συζυγία δὲ σίχον, σίχος δὲ ποίημα. πάντα
ὅσω εἰκότως μέτρα πρῶταγορῶς.]

η'. Γέγονε δὲ ὑπὸ τῆ μείρῳ ῥήματι, ὃ ὅτι
μερίζω· ἀφ' ἧ ὡς τὰ ποιητῇ,

Ἰσον ἐμοὶ βασιλῶς, καὶ ἡμισυ μείρο τιμῆς.
ὡς δὲ ὡς τὸ σείω σῆσεν γίνεσθαι, καὶ ὡς τὸ δέρω
δέρτερον, καὶ ὡς τὸ φέρω φέρτερον, ἔγω καὶ ὡς
τὸ μείρῳ μέτρων. ὄνομα γὰρ ὅτι, καὶ ἐκ τῆ ἐτυμο-
λογίας, τῶ μείρισμῳ.

θ'. Περὶ δὲ ὅρων μέτρα νῦν εἰπεῖν ἐκ ἀγαθαῶν.
αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡφαιτίων αἰτιᾶται τὸν Ἡλιόδωρον, ὅτι
τοῖς ἐπαρχομένοις γράφει· τοῖς γὰρ ἀπείροις, καὶ
τοῖς μήπω τῆ μετροποιίας γεγευμένοις, ἀδωδιᾶσθαι
νοῆσαι τὸ ὅρον.

ι'. Επιγέγραπται δὲ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ, ἐκ' ὧς
τινὲς ῥήθησαν διὰ τὸ ξίφος, ἀλλὰ διὰ τὸ ὀξύειν
τῆ μετρίων τὰς ψυχὰς, καὶ τὸ ἐν χερσὶν ἔχειν
τὰς βελομένους τὰ κεφάλαια τῆ μετρικῶν ὡς γ-
βελ-

Γελμάτων· ὅτι δὲ ταῦτα ἕτως ἔχει, Ηλίοδωρος
τῷ Εὐχαιρίδῃ ἀρχόμενος, ἕτω λέγει· τοῖς βελό-
μυθοῖς ἐν χερσὶν ἔχεν τὰ κεφαλαιωδέεσσι τὴ με-
τεικῆς γέγραπται τὸ βιβλίον τῆτο.

ια'. Ηρξάντο δὲ αὐτῷ ὁ Ηῠαίσιων, ὡς ἔφην, ἀπὸ
συλλαβῆς, ὕλη γὰρ τοῖς μέτεσι ἢ συλλαβῇ· καὶ
ἀνευ ταύτης ἐκ ἀν συσάμῃ τὸ μέτερον, τὸ παῖν παρ
τῷ ποιηθέντος, ὅθεν ἄρξασθαι δίκαιον. καὶ ἀπὸ τῆ
γένεος δὲ ἡρξάντο, ἀλλ' ἀπὸ τῆ εἰδός. διαφέρει
δὲ εἶδος καὶ γένος, ἢ γένος μὲν ἐστὶ τὸ πρωτίτυ-
πον, εἰς εἶδη διαρεθῆναι διωκόμενον· εἶδος δὲ τὸ
ἀπὸ τῆ γένεος διηρημένον, οἷον εἰ τις λέγοι ζῶον
γένος, εἶδη δὲ αὐτῶ, ἄνθρωπον, ἵππον, καὶ τὰ
λοιπά, ἕκαστον γένος μὲν ἐστὶν ἢ συλλαβῇ· εἶδη δὲ
αὐτῆς, βραχέα, καὶ μακρά, καὶ κοινὴ καλεσθῆναι.
ἐκ ἑδοξεν ὅτι αὐτὰ ἀπὸ τῆ γένεος ποιήσασθαι τὴ ἀρ-
χήν· τεχνικὸς γὰρ ἕτος ὁ λόγος, καὶ ἐπὶ πάντι τοῖς
μέτεσι συμβάλλει, ἕτε ὅρα τὴ συλλαβὴν πει-
λαθεῖν, ἕτε τὴ πρὸ αὐτῆς εἰπεῖν λόγον τὴ ἐτυμο-
λογίας. καὶ τοι ἐν τοῖς τεχνικοῖς ἔλεγχον ἔσται
ὁ ὅρος.

ιβ'. Ἐστὶν ἢ συλλαβῇ

ιγ'. Ἐστὶ ἢ συλλαβῇ πρὸ τῆτο ὀνόμασαι, πα-
ρα

εἰς τὸ ποσότητα σοιχείων εἰς ταυτὴν συλλαμβά-
νειν, ὧν ἕξουσιν ὑφ' ἑνα φθόγγον ἀξιογραφῆν, ἀν-
μὴ ἔποι τις τὰς μονογραμμάτας. ἀλλὰ ταῦ-
τα μὲν ζητεῖτωσαν οἱ τεχνικοί.

ιδ'. Ἐν δὲ τοῖς μετεικοῖς εἰδέναι δεῖ, ὅτι πᾶ-
σα βραχεῖα ἴση, καὶ πᾶσα μακρὰ ἴση. καθόλου
γὰρ αἱ μὲν εἰσι δίχρονοι, αἱ δὲ μονόχρονοι ἐν-
τεῦθεν τῇ μὲν Δάκτυλον καλεῖμεν τετράχρονον, τῇ
δὲ Πυρρίχιον δίχρονον, ἐπολυπραγμονεῖντες τῆς
ποιητικῆς λέξεως ἢ συλλαβῆς τὰ σοιχεῖα, ἐδὲ
ἐν ποσότητι καλῶς μετρίοντες τὰς χρένους, ἀλλὰ ἐν
διωάμει τῇ ποσότητος.

II. E Cod. MS.

Αρκτέον δὲ ἀπὸ βραχείας. ἔτω ποίνυν ὁ Ηφαι-
σίων αὐτῷ δειξέτω. “Βραχεῖα οὖν συλλα-
“βὴ ἢ ἔχουσα βραχὺ φωνῆεν, ἢ βραχυνόμηον,
“μὴ ὅπῃ τέλος λέξεως, ἔτος ὡς μεταξὺ αὐτῆς
“καὶ τῆ ἐν τῇ ἐξῆς συλλαβῇ φωνήεντος μὴ ὑπάρ-
“χεν σύμφωνα πλείονα ἐνὸς ἀπλῶ, ἀλλ' ἢτοι
“ἐν, ἢ μηδὲ ἐν.

Πάνυ δὲ ἐπαίνε αἷσιος ὁ ὅρος, ὡς πάντα ἔχων
ὅσα δεῖ ὑγιῆ ὅσον ἔχειν. ὅρος καὶ τοῖς φιλοσόφοις
ἔστι, ὁ μὴ δὲ ἐξωθεν τῇ ὀριζομένων συμφειλαμβά-
ναν, ἢ ὁ μὴ δὲ τῇ ὀριζομένων καλῶς μετρίων, ὅς αν-
τιγράφει

τις ῥέφει πρὸς τὸ κεφαλαῖωδες· τετέστιν ἐὰν ἀλ-
 λήλων ὑπάρχουσιν οἱ ὅροι αὐτὸς τε ὁ ὅρθος καὶ τὸ
 δεξιόμενον, ἕτως ὡς ἐπὶ τοῖςδε παλαιόγραμμασι·
 ἀνδρωπὸς ὅστις ζῶον λογικόν, θνητὸν, νῦ καὶ ἐπι-
 σήμης δεκτικόν. εἴ τι ὅστις ζῶον λογικόν, θνη-
 τὸν, νῦ καὶ ἐπισήμης δεκτικόν, τῆτό ὅστις ἀνδρωπὸς
 πάντως. καὶ αὖ πάλιν φωνή ὅστις ἀὴρ πεπληγμένος.
 εἴ τι ὅστις ἀὴρ πεπληγμένος, τῆτο φωνή πάντως.
 Οὕτως ὅστις καὶ ἐπὶ τῷ περκειμένῳ ὅρου, εἰδωμεν τὸ
 ἀντιστρέφον. εἴ τι ὅστις βραχὺ φωνήεν, μὴ ἐπὶ τέ-
 λους λέξεως κείμενον, μὴ δ' ἄλλης συλλαβῆς ἔκ-
 ῃχον σύμφωνα ἐνδὲς πλείονα, τῆτο πάντως ὅστις
 συλλαβὴ βραχεῖα. περιέρηται δὲ τὸ μὴ ἐπὶ τέ-
 λους λέξεως κείμενον, διὰ τὴν κοινὴν λεγομένην.
 [ἐάνπερ εἰς μέρος ἀπάρτίζη λόγος, πρὸ τῆ κοινῆς
 ὑποπίπτει λόγος· ὅς ὅταν συλλαβὴ βραχεῖα
 ὅστις ἐπὶ τέλους λέξεως κείμενη, ἐνομίῃται ποτὲ μα-
 κρὰ, ὡς ἡ παρὰ τῷ ποιητῇ, τὰ πρὸς καλὰ ῥέεθρα·
 καὶ αὖ πάλιν ἡ πρὸς συλλαβὴν βραχεῖα ὅστις, ἀλλ'
 ἐν τόπῳ κείται μακρᾷ, ὅταν Ομηρὸς εἴπῃ, πρὸς
 οἶκον Πηλεΐδος· ὠονδῆον γὰρ δαῖμα] καὶ πόδα.] καὶ
 διὲ φησὶ μὴ ἔχει σύμφωνον μεταξὺ ἐν, διὰ τὴν
 μακρὰν· εἰ γὰρ συμβαίη βραχεῖ καὶ ἡ βραχυωμένη
 φωνήεντι δύο σύμφωνα ἐπερχθῆναι, μακρὰν
 ποιήσει τὴν συλλαβὴν, ὅς ἡ μὲν συλλαβὴ ὅστις
 βρα-

βραχέα. ἀλλ' ἐὰν δύο σύμφωνα ἐπενεχθῇ, ὡς ἐν τῷ Ἐκτωρ, μακρὸν ποιήσῃ τὴν συλλαβὴν. διὰ τοῦτο προσέθηκε, μὴ δεῖν ὑπάρχειν σύμφωνά δύο, ἀλλ' ἐν ἀπλῶν, ἢ μηδὲ ἐν. καὶ γὰρ ἐὰν διπλοῦν περνευχθῇ, μακρὸν ποιήσῃ τὴν συλλαβὴν, ὡς ἐν τῷ, ἄζω ἐλῶν.

III. E Cod. MS.

Προήλθε δὲ τὸ μέτρον ἐκ Θεῶ, μέτρῳ τὰ τε οὐράνια καὶ ἐπίγεια κεκοσμηκότῃ. ἀρμονία γὰρ τίς ἐστι καὶ τοῖς ἐπεραινίοις καὶ ἐπιγείοις. ἢ πῶς ἂν ἄλλως σιωῇσι τόδε τὸ πᾶν, εἰ μὴ ῥυθμῷ τινι καὶ τάξει διεκεκόσμητο; καὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν δὲ καλὰσκευαζόμενα ὄργανα μέτρῳ πάντα γίνονται. εἰ δὲ πάντα, πολλῶν γε μᾶλλον ὁ λόγος, ἅτε καὶ περικτικὸς ἀπάντων ὢν. ἔστι μὲν γὰρ καὶ τῷ πεζῷ ἀρμονία τίς· καὶ δῆλον ἔστι ὢν τῷ ἄλῳ ὁ λόγος ὅτι ἐν εὐρυθμότεροις, τῷ δὲ ἄλῳ μᾶλλον δὲ πόρροισι τῷ ποιητικῷ, πόρροισι πλείοις χρωμάσιν καὶ λέξεσιν· καὶ διὰ καὶ μύθοις καὶ πλάσμασι, δι' ὧν ἀρμονία καλὰσκαδάζει. ταῦτ' ἄρα καὶ οἱ παλαιοὶ ἐμέτρους μᾶλλον τῶν οἰκείων ἐποίουν λόγους, ἢ πεζούς· καὶ μὴ τῷ μέτρῳ πόρροισιν ἀρμονία· ἢ δὲ ἀρμονία μεσικὴ τυγχάνει. τὴ μεσικῇ δὲ ὅσον κλέσθῃ, ἐφ' ἧς ἀγνοεῖ. ὥστε καὶ τὸ μέτρον, ἐν τῷ ἀείδων

ὑπὸ τῇ μουσικῇ ὅν, ἥς τὸ κλέος, ὡς Ομηροῦ ἔφη,
οἷς ἀκούμεν, ἔδὲ τι ἴδμεν.

IV. Ex Porphyrio de vita Plotini, p. 13.
Edit. Basil.

ΠΟλλῶν καὶ ἡμᾶς, ὦ Μάρκελλε, γεγεννη-
μένων Φιλοσόφων, ἔχ' ἡκιστα ὥρα τὰς πρώ-
της τῆς ἡλικίας ἡμῶν χρόνους· ὁ μὲν γὰρ νῦν
καιρὸς ἐδ' εἰπεῖν ὅσιν ὅσιν σπάνιν ἔχῃκε τὸ πρᾶγ-
ματ'· ἔτι δὲ μερακίων ὄντων ἡμῶν, ἐκ ὑλίγοι
τῶν ἐν Φιλοσοφίᾳ λόγων πρέσβησαν, ἕς ἅπαντας
μὲν ὑπῆρξεν ἰδεῖν ἡμῖν διὰ τὴν ἐκ παλίων ἐπὶ
πολλὰς τόπας ἅμα τοῖς γονεῦσιν ἐπιδημίαν·
συγγενέσθαι δὲ αὐτῶν τοῖς ἐπιβιώσασι κατὰ ἴαν-
τὸ, συχνοῖς ἐθνεσι καὶ πόλεσιν ἐπιμίξαντας, οἱ
μὲν καὶ διὰ γραφῆς ἐπεχέρησαν τὰ δοκῶντα σφί-
σι πραγματεύεσθαι, καταλιπόντες τοῖς ἐπιγι-
γνωμένοις τῆς παρ' αὐτῶν ὠφελείας μεταχεῖν, οἱ
δὲ ἀποχρῆναι σφίσιν ἠγάσαντο τοὺς σιωόντας
πρεσβιζάσθαι εἰς τὴν τῶν ἀρεσκόντων ἑαυτοῖς κα-
τάληψιν. Ὡν τὸ μὲν περὶ γεγόνασι τέρ-
που Πλατωνικοὶ μὲν, Εὐκλείδης, καὶ Δημόκριτος,
καὶ Περκλῆς, ὁ πρὶ τὴν Τρωάδα διατείφας·
οἱ τε μέχει νῦν ἐν τῇ Ρώμῃ δημοσιδύοντες, Πλα-
τῖν, καὶ Γεντιλίανος Αἰέλιος, ὁ τότε γνώει

μος. Στωϊκῶν δὲ Θεμισοκλῆς, καὶ Φοιβίων· οἷτε
μέχει πρῶτον ἀκμάσαντες, Ἀννίος τε καὶ Μήδιος
Περειπατητικῶν δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς Ἡλιόδωρος.
Τῷ δὲ δωτέρῳ Πλατωνικοὶ μὲν Ἀμμώνιος καὶ Ωει-
γένης, οἷς ἡμεῖς τὸ πλεῖστον τῷ χρένῳ περσεφοι-
τήσαμεν, ἀνδράσιν ἐκ ὀλίγω τῷ κατ' ἐαυτὸς εἰς
σωῖσιν διενεγκῶσιν· οἱ τε Ἀθήνησι διάδοχοι
Διόδοτος καὶ Εὐβελος. Καὶ γὰρ, εἴτι τέτων γέ-
γραπταί τιςιν, ὥσπερ Ωειγένῃ μὲν τὸ ΠΕΡΙ ΔΑΙ-
ΜΟΝΩΝ, Εὐβέλῳ δὲ τὸ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΦΙΛΗ-
ΒΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΤΟΥ ΓΟΡΓΙΟΥ, καὶ τῷ Λεισοτέλει
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ἀν-
τερηκῶν, ἔχῃ ἐχέγῃα πρὸς τὸ μὴ τῷ ἔργῳ
σμένῳ τῷ λόγον αὐτὸς ἀειδμῶν ἀν γένοιτο, πα-
ρέργῳ τῇ τοιαύτῃ χρησαμένων περὶ, καὶ μὴ
περηγμένην περὶ τῷ γράφῃ ὁρμῇ λαβόντων.
Τῶν δὲ Στωϊκῶν Ερμῖνθ καὶ Λυσίμαχος, οἷτε
ἐν αἷσι καλασιώσαντες Ἀθηναῖος καὶ Μυσῶνιθ.
Καὶ Περειπατητικῶν Ἀμμώνιθ καὶ Πτολεμαῖος,
φιλολογώτατοι μέντοι τῷ κατ' αὐτὸς ἀμφοτέρω
μῦθοι, καὶ μάλιστα ὁ Ἀμμώνιος. Οὐ γὰρ ὅστις,
ὅστις ἐκείνῳ γέγονεν εἰς πολυμαθεῖαν ἀπλή-
σιος. Οὐ μὲν καὶ γράφαντες γε τεχνικὸν ἔδῃ,
ἀλλὰ ποιήματα καὶ λόγους ἐπιδεδυκμένους· ὥσπερ ὅτι
καὶ σωθῆναι, τῷ ἀνδρῶν τέτων ἐκ ἐκόντων, οἶμαι.

Μὴ γὰρ ἂν αὐτὸς δόξααζ διὰ ποιῶτων βιβλίων ὕ-
 γερον γενέας γνωίμεας, ἀφέντας σπουδαιοτέροις
 συγγραμμάσι τ' ἑαυτῷ σπονησαμείσαι διάνοιαν.
 Τῶν δ' οὖν γραφάντων οἱ μὲν ἔδεν πλέον ἢ συνα-
 γωγῶν, καὶ μελαγραφῶν τῶν τοῖς πρεσβυτέροις
 σωτεθέντων ἐποίησαν, καθάπερ Εὐκλείδης, καὶ
 Δημόκειτος, καὶ Περικλῆνος· οἱ δὲ, μικρὰ κομιδῇ
 παραγμάλα τ' τ' παλαιῶν ἰσοείας σπομνημονόσαν-
 τες, εἰς τὰς αὐτὰς τύπας ἐκείνοις ἐπεχείρησαν
 σωτιθῆναι βιβλία, καθάπερ Αννίος τε καὶ Μήδι-
 ος, καὶ Φοιβίων· ὅτος μὲν ἀπὸ τ' ἐν τῇ λέξει καλα-
 σκώῃς γνωεῖζεας μᾶλλον, ἢ τ' ἐν τῇ διανοίᾳ
 σωιδέσεως ἀξίων. Οἷς καὶ τ' Ηλιόδωρον συγκα-
 τανέμει τις ἂν, ἐδ' ἐκείνον πρὸς τὰ τοῖς πρε-
 σβυτέροις ἐν ταῖς ἀκροάσεσιν ἐρημέα πλέον τι
 συμβαλλόμενον εἰς τ' τὸ λόγῳ διάρθρωσιν. Οἱ δὲ
 καὶ πλήθι προβλημάτων, ἃ μετεχέεισαντο, τ'
 σπουδὴν τῇ γράφειν σποδειξάμενοι, καὶ τρέπω θε-
 ωείας ἰδίῳ χρυσάμενοι, Πλωτῖνός εἰσι καὶ Γεντι-
 λισανὸς Αμέλιος· ὁ μὲν τὰς Πυθαγορείας ἀρχὰς
 καὶ Πλατωνικάς, ὡς ἐδόκει, πρὸς σαφετέραν τ'
 πρὸ αὐτῶ καλασπισάμενος ἔξηγησιν· ἐδὲ γὰρ ἐδὲν
 ἐργὸς τι τὰ Νεμηνίε, καὶ Κερνίε, καὶ Μοδεράτε, καὶ
 Θεασύλλα, τοῖς Πλωτίνε πρὶ τ' αὐτῷ συγγραμ-
 μάσιν εἰς ἀκείβειαν· ὁ δὲ Αμέλιος κατ' ἴχνη μ'
 τέτε

FRAGMENTA. 101

τέτε βαδίζεν περαιρέμενθ, κ' τὰ πολλὰ μ
 τ' αὐτῷ δοσμάτων ἐχόμενθ, τῇ δὲ ἔξεργασία
 πολὺς ὢν, κ' τῇ τ' ἐρμηνείας περὶ πρὸς τ' ἐν-
 αντιὸν ἐκείνῳ ζῆλον ὑπαγόμενθ. Ὡν κ' μόνων
 ἡμεῖς ἀξίον εἶν νομίζομεν ἐπισκοπεῖν τὰ συγ-
 γράμματα. Τὸ μ' γὰρ λοιπὸν τί τις ἂν κινεῖν
 οἶοιο δεῖν, ἀρεῖς ἔξετάζεν ἐκείνους, παρ' ὧν ταῦ-
 τα λαβόντες ἔτοι γεγράφασιν· ἐδὲν αὐτοὶ παρ'
 αὐτῶν περὶθέντες, ἐχ' ὅτι τ' κεφαλαίων, ἀλλ'
 ἐδὲ τ' ἐπιχειρημάτων, ἐδ' ὅσω ἢ σωμαγωγῆς τ'
 περὶ τοῖς πλείοσιν, ἢ κρείσσεως τῆ βελτίονος ἐπι-
 μεληθέντες. Ἡδὲ μ' ὅσω κ' δι' ἄλλων τῶν πε-
 ποιήκαμεν, ὥσπερ κ' τῷ μ' Γεντιλιανῷ ΠΕΡΙ
 ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΔΙΚΑΙΟΣΤΗΝΗΣ ἀν-
 τηπόντες, τὸ δὲ Πλωτίνου τὸ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΕ-
 ΩΝ ἐπισκεψάμενοι. Τὸν μ' γὰρ κοινὸν ἡμῶν τε
 καὶ ἐκείνων ἐταῖρον ὄντα Βασιλέα τ' Τύριον, ἐδ'
 αὐτὸν ὀλίγα περὶ ματευμένον χ' τ' τῷ Πλα-
 τίνῳ μίμησιν· ὃν ἀποδεξάμενθ μᾶλλον τ' παρ'
 ἡμῖν ἀγωγῆς, ἐπεχέρησε διὰ συγγραμμάτων
 ἀπεδείξαι, βελτίῳ δόξαν περὶ τ' ἰδεῶν τ' ἡμῖν ἀ-
 ρεσκείας ἔχοντα· μετεῖως ἀντιγραφῇ διελέγξαι
 δοκῶμεν, ἐκ εὖ παλινωδήσαντα, καὶ τούτοις ἐκ
 ὀλίγας τ' ἀνδρῶν τότε κεινηκότες δόξας,
 ὥσπερ κ' ἐν ΤΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΜΕΛΙΟΝ ΕΠΙ-
ΣΤΟΛΗ

ΣΤΟΛΗ, μέγεθος μὲν ἔχουσα συγγραμμάτων,
 υποκεινομένη δὲ πρὸς ἅτλα τῷ ὑπ' αὐτὴν πρὸς ἡ-
 μᾶς ἀπὸ τῆς Ρώμης ἀπεσταλμένων, ὑπὸ αὐτὸς μὲν
 ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΤΗΣ
 ΠΛΩΤΙΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ἔγραψεν. Ἡμεῖς
 δὲ αὐτὸ μόνον περσηρκεσθήμεν, τῇ κοινῇ τῆ συγ-
 γραμμάτων ἐπιγραφῇ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΜΕΛΙΟΝ
 ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ αὐτὸ περσαγορεύσαντες.

V. Ex Porphyrio in vita Plotini, p. 12.
Edit. Basil.

ΚΑΙ σὺ μὲν ταῦτά τε [βιβλία] πέμπειν, ὅταν
 σοι δοκῇ· μᾶλλον δὲ κομίζειν. Οὐ γὰρ ἂν
 ὑποσάινῃ τῷ πολλάκις δεῖσθαι σου ἢ πρὸς ἡμᾶς
 ὁδὸν ἢ ἐτέρωσε περκεῖναι, καὶ εἰ μὴδὲν δι' ἄλ-
 λο· τί γὰρ ἂν καὶ σοφὸν παρ' ἡμῶν περσοδοκῇ
 ἀρίκοιο; τί μὲν παλαιὰν σιωπῆσαν, καὶ ἢ ἀέρεα,
 μετεωρῶν ὄντα, πρὸς ὑμῶν λέγεις σώματος ἀφεί-
 νειαν. Καὶ ἄλλο τι τύχης οἰηθεὶς, παρ' ἐμὲ δὲ
 μὴδὲν περσοδοκῇ καινότερον, μὴδ' ὅσω τῷ πα-
 λαιῶν, ὅσα ᾧς ὑπολωλέκεναι. Τῶν γὰρ γραφάν-
 των ποσά μιν σπάνις ἐλησθῆναι κατέστηκεν, ὥστε, καὶ
 τὰς θεάς, πάντα ἢ χερόν τῶν τὰ λεγόμενα τῷ
 Πλωτίνῳ καλῶς κἀκείνων, μόλις αὐτῶν ἐπεκράτη-
 σα ἢ ὑπογράφει, καὶ μὲν εἰσδύτων ἀπὸ γυναικὸς
 γυν

γων, πρὸς ἐνὶ δὲ τῷ τάξας γενέσθαι. Καὶ
 κέκτημαι μὲν ὅσα δοκεῖν πάντα καὶ τὰ νῦν ὑπὸ σε
 πεμφθέντα. Κέκτημαι δὲ ἡμιτελῶς· ἔγδ' με-
 τεῖως ὡς διηκαρτημένα. Καίτοι τ' ἐταῖρον Ἀμέ-
 λιον ὅμῳ ἀναλήψας τὰ τῆς γραφῆων πλάσμα-
 τα· τὰ δ' ὡς ἄλλα πρὸς γαίτερα τ' τοιαύτης
 περσεδεῖς. Οὐκ οὖν ἔχω τίνα χρὴ τρόπον αὐ-
 τοῖς ὁμιλῆσαι· καὶ περὶ ὑπερπεριθυμῶν τὰτε ΠΕΡΙ
 ΨΥΧΗΣ καὶ τὰ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΤΟΣ ὁπισκέ-
 ψας. Ταῦτα γὰρ οὖν καὶ μάλιστα διηκαρτη-
 καὶ πάνυ βελοῖμυ ἀν' ἐλθεῖν μοι πρὸς σε τὰ
 μετ' ἀκείνης γεγενημένα, τὰ πρὸς γαίωνα
 μόνον, ἔτα ὑποπέμψαι πάλιν. Αὐτίς δὲ τ' αὐ-
 τὸν ἐρῶ λόγον. Οτι μὴ πέμπην, ἀλλ' αὐτὸν ἡ-
 κην ἔχοντα, μᾶλλον ἀξιῶ, ἰσχυρὰ τε, καὶ τῆς λοι-
 πῶν εἴτι διαπέφυγε τ' Ἀμέλιον· ἀ μὲν γὰρ ἡγα-
 γεν, ἡπαρτα διὰ σπουδῆς ἐκτενσάμην. Πᾶς δ'
 ἐκ ἑμελλον ἀνδρὸς ὑπομνήματα πάσης αἰσῆς
 ἀξια καὶ τιμῆς κλήσειας; Τέτο γὰρ οὖν καὶ παρόντι
 σοι, καὶ μακρὰν ὑπὸντι, καὶ πρὸς τ' Τύρον διατεί-
 λοντι, τυγχάνω δὴ περὶ ἐπεσαλκῶς, ὅτι τῆς
 μὲν ὑποθέσεων ἔάνυ με τὰς πολλὰς περσεδεῖς
 συμβέβηκε· τ' δὲ τύπον τ' γραφῆς, καὶ τῆς ἐννοιῶν
 πλάνης τ' πυκνότης, καὶ τὸ φιλόσοφον τ' τῶν ζη-
 τημάτων διαθέσεως, ὑπερβαλλόντως ἀγαμαι καὶ
 φιλῶ,

φιλω, καὶ μὲν ἥν' ἐλλογιμωμάτων ἄγειν τὰ τέτε
βιβλία φαίνῃ ἂν δεῖν τὰς ζητητικὰς.

VI. Ex Eusebii Præparatione Evangelica, lib. 15. p. 822. Edit. Paris.

Συνελόντι δ' εἰπὲν, πόρρω μοι δοκεῖσιν ἀρε-
σκήναι τῷ τὰ δέοντα λογίζεσθαι πάντες ἐ-
φελῆς, ὅπόσοι τ' ψυχῶν σώματα ἀπεφάναντο. Πῶς
γὰρ ὅλως ἐγχαρῆ ὡς ἀπλήσιον εἶναι τινὶ ἥν' σοι-
χείων τὸ κατ' αὐτὴν δεῖναι; πῦ δὲ ἐπὶ τὰς κρε-
στὲς καὶ μίξεις ἀνενεγκεῖν; καὶ κατὰ πολλὰς γιγνώ-
μηναι τέρας, ἄλλων μὲν ἀμυθήτων ιδέας σώμα-
των ἀπογενεῖαν πεφύκασιν· ἐν οἷς, καὶ καὶ μὴ σω-
χῶς, ἀλλ' ὅσω πόρρωθεν ιδεῖν ἐνὶ τ' ἥν' σοιχείων
αἰτίαν, καὶ τ' πρὸς τὰ δεύτερα καὶ τρίτα ἥν' πρῶ-
των ἀφορμήν. Τῶν δὲ περὶ ψυχῶν ἵχνος ἐδέν,
ἐδὲ τεκμήριον ἐν ταῖς σώμασιν εὐερίσκετο, καὶ ἐν
φιλοτιμοῖτό τις, ὡς Επίκουρος καὶ Χρύσιππος, ἀ-
παντα λίθον κινεῖν, καὶ πᾶσαν ἐρῶντῃ δυνάμει
σώματος, εἰς γένεσιν ἥν' περὶ ψυχῆς περὶ ξεων.
Τί γὰρ ἢ τῷ πνέματι ἡμῖν λεπτότης περὶ ἔργα
γένοιτ' ἂν εἰς φαντασίας, καὶ λογισμῶς; τί δὲ
ἥν' ἀτόμων χῆμα πσαύτῃ παρὰ τὰ ἄλλα ἔχει
δύναμιν, καὶ τρεπλῶ, ὥς φερίησιν γεννᾶν, ὅταν
εἰς ἑτέρῃ πλάσιν ἐγκαταμιχθῇ σώματος; Οἷμα
μ

FRAGMENTA. 105

ἢ ὡς ἐδ' εἰ ἥρ' Ἡραΐσου τις ἂν τύχοι τειπόδων
 καὶ θεραπαινῶν· ὧν φησὶν Ὀμηρος τὰς μὲν αὐτομά-
 τας εἰς τὸ ἀγῶνα χωρεῖν, τὰς δὲ σπυργάζεσθαι
 τῷ δεσπότη, καὶ μηδενὸς οἴων ζῶντες ἔχουσι πλε-
 ονεκλήματων ἀπολείπειν· μή τι γε δὴ τῶν ἐν
 αὐτομάτε φηγμάτων, καὶ αὖ τοῖς ἐπὶ ἥρ' αἰγι-
 κελῶν προσέοικε λίθοις εἰς τὸ δυνάσθαι τι περὶ
 ἰότερον ποιεῖν πρὸς αἰδησιν· Ζήνωνι μὲν γὰρ καὶ
 Κλεάνδρῳ νεμεσῆς τις ἂν δικάως, ἔγω σφόδρα
 ὑβριστικῶς περὶ αὐτῆς διαλεχθεῖσι, καὶ αὐτὸν ἄμ-
 φω τῷ σερεῦ σώματος ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἀναδυμί-
 ασι. Τί γὰρ, ὅ πρὸς θεῶν, κοινὸν ὅλως ἀνα-
 δυμιάς καὶ ψυχῆς; πᾶς δὲ ἐγχαρεῖ, νομίσαντας
 τέτρω προσεικέναι τινὶ· ἡμετέρων, καὶ τινὶ ἥρ'
 ἄλλων ζώων ἐσίαν, τὸτο μὲν φαντασίας καὶ μνήμας
 οἷος τε ἐπὶ σώζεν διαρκεῖς, τὸτο δὲ ὁρμαῖς καὶ βυ-
 λήσεως τῶν λυσιτελέων εἰς σωῆσιν πραγμάτων;
 ἢ τ' ἄρα καὶ τοὺς θεούς, καὶ τὴν διὰ πάντων πάρεχον-
 τα, ὁμοίως ἐπυγείων τε καὶ ὑβανίων, εἰς ἀναδυμί-
 ασιν καὶ καπνὸν καὶ τοιαύτῳ φλυαρίᾳ καταθήσο-
 μεν; Καὶ ἐπεὶ τὰς ποιητὰς ἀχιωμέμεθα, οἱ, καί-
 περ ἀκρεβῆς σωῆσιν ἥρ' θεῶν ἐκ ἔχοντες, ὅμως
 τὰ μὲν ἐν τῇ κοινῇ ἐπινοίᾳ τῶν ἀνθρώπων, τὰ δὲ
 ἐκ ἐπινοίας τῶν Μουσῶν, ἢ κινεῖν αὐτοὺς ἐπὶ ταῦ-
 τα πέφυκε, σεμνότερα ἐρήκασιν περὶ αὐτῶν, καὶ ἐκ

Ο

ἀνα-

εναθυμιάσεως, ἔδ' ἀέρος, ἔδ' ἐ πνεύματι, καὶ λη-
 ρος.

VII. Ex Anonymi Comment. in Her-
 mog. p. 380. Edit. Ald.

ΟΣΑ ῥήματα τῶ ἐννοιῶν ὠνόμασαι· οἷον περ-
 διόρθωσις, ἐπιδιόρθωσις, ἀποσιώπησις, πα-
 ράληψις, ἐρωνεία, ἠθοποιία, ἅπαντα ταῦτα ἔ-
 μοι δοκῶσι δικαίως ῥήματα καλεῖσθαι, ἀλλ' ἐν-
 νοιαί, καὶ ἐνθυμήματα, καὶ λογισμοὶ τῶ πιθανῶ
 χρεῖν, καὶ πίστεως εἶδη. Τὰ μὲν γὰρ περσιμίων ἐχθ-
 ρώαμιν, ἐπιδιόρθωσις τε καὶ περδιόρθωσις· ἡ
 δὲ παράληψις τὸ ἀξιόπιστον ἐνδείκνυσι, καὶ μέρη αὖ
 εἰν τῇ παιητικῇ τε καὶ ἠθικῇ ἀποδείξεως, τῇ τῇ
 ὑποκρίσεως ἀρετῇ πρέποντα.

Τ Ε Λ Ο Σ.



DIONYSII LONGINI

DE

SUBLIMITATE

LIBELLUS.

SECTIO I.

*Cæcili de Sublimitate libellum imperfectum esse
& quare?*

QUUM Cæcili de Sublimitate libellum paulo diligentius, ut tute scis, una perlegeremus, ea fuit utriusque nostrum existimatio, Postumi Terentiane dilectissime, nimis illum tenuiter atque perexiliter istud argumentum persecutum esse; & quod ea quæ præcipua erant, in primisque tractanda, ne quidem attigerit; & non multum utilitatis, quæ maximæ scribenti curæ esse deber, lectoribus attulerit. Deinde & illud nobis observatum, quum in omni artis alicujus tractatione duo soléant exigi, quorum alterum in ipsius argumenti consumatur

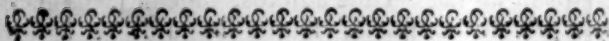
2 DION. LONGINUS

tur explicatione; alterum, ordine quidem posterius, at vi ac potestate certe prius, illius adipiscendi viam tradat atque rationem: Cæcilius nihilominus unum illud, quid sit Sublimitas, ac si res obscurior foret nec satis nota, sexcentis demonstrare conatum esse exemplis; ceterum illud alterum, quod utilius multo erat ac præstantius, quo nimirum modo ingenii nostri vim atque facultatem ad faciendos in Sublimitate progressus erigere potissimum atque excitare possimus, nescio quibus adductum rationibus, veluti minime necessarium præterisse. Veruntamen non tam culpandus ille mihi videtur, ob ea quæ defunt; quam, quod istam in se curam cogitationemque suscepit, magnopere laudandus. Quoniam igitur rogare me non cessas hortarique, ut ipse aliquid de Sublimitate tua de causa velim commentari; agendum experiamur, ecquid & ego in hoc argumento viris civilibus & in foro judiciisque versantibus profuturum animadvertisse videar. Quod dum aggredior, hoc te vehementer etiam atque etiam rogo, ut, quid de singulis iudicii tui sit, ingenue vereque, uti æquum est ac te decet, indicare digneris. Præclare enim ille, qui rogatus, quibus rebus quamproxime accederemus ad Deos, *Beneficentia*, inquit, *atque Veritate*. Quoniam vero disputatio hæc mea ad Te, mi Terentiane, instituitur, virum hisce literarum studiis apprimè eruditum, ea mihi videor laboris parte posse supersedere, qua pluribus præconstituam ponamque, *illud in oratione Sublime appellari, quod insigniter præ ceteris eminet & excellit*: maximosque cum in ligata

De Sublimitate.

gata tum in soluta oratione scriptores, non aliunde quam ab hac virtute adjutos, ingenii facundiæque primas obtinuisse, sui que nominis ac famæ celebritati immortalitatem prorogasse. Nam quæ ad summum illud altitudinis fastigium ascendere, jam non amplius ad persuasionem tantum comparata sunt; sed eos etiam, qui audiunt, veluti mente motos, rapiunt extra se: ac ubique & semper hoc, quod in oratione est admirabile, illud, quod persuadendi vim habet & quod delectationi compositum, non sine quadam animi consternatione longissime superat. Persuasio namque, atque eorum, quæ dicuntur, approbatio, maxima ex parte in nostra audientium voluntate & arbitrio posita est: at illa, quæ sublimia diximus & admirabilia, vim atque impetum admovent, quæ sustineri nullo pacto possit, omnemque adeo auditorem omni de mentis statu dejiciat. Ceterum inventionis peritiam, rerumque ordinem atque dispositionem non ex uno aliquo alterove orationis articulo deprehendas; sed ex toto vix ac ne vix quidem ejus corpore videas elucere: at opportune prolata Sublimitas cuncta jam penitus ad instar fulminis momento citius disjicit, & universam oratoris vim facultatemque dicendi unico velut ictu oculis subjicit. Sed hæc tibi, Terentiane jucundissime, & similia assiduo hujusce disciplinæ usu tam bene cognita sunt perceptaque, ut ea vel docere alios ipse possis.

DION. LONGINUS



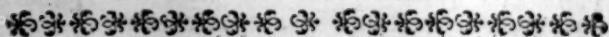
SECTIO II.

Num quæ Sublimitatis ars sit ?

SED in ipso ingressu ac velut limine disputatio-
nis nostræ hoc mihi primum disceptandum
videtur, ecquibus illa sive Sublimitas, sive Altitu-
do, artis præceptis contineatur: sunt enim non-
nulli qui eam ab omni doctrinæ elegantia separan-
dam putant, & aliter sentientes in erroris esse via
existimant. *Ingenii illud esse donum, dictitant,
atque natura, ita ut una hæc adsciscende sibi Sub-
limitatis ars sit, à natura ad eam factum esse at-
que institutum: adeoque & hoc natura bonum, non
secus ac cetera prorsus omnia, minutis illis & exili-
bus artium præceptiunculis corrumpi, imo penitus
concidi ac velut deossari. Ego vero longe secus
rem se habere ajo, & cuivis homini, modo is ani-
mum ad rem advoriterit, clarissime liquere posse
arbitror: naturam sc. in elato & affectibus ferven-
te dicendi genere sui quidem plerumque juris esse
& arbitrii; veruntamen non ita temere ferri, om-
nisque omnino rationis expertem esse, ut non qui-
busdam quasi frenis artis regi sese patiatur atque
coerceri: deinde, esse illam primum quidem illud
ac primigenium elementum, quod cuncta, quæ in
Sublimitatis censum referuntur, procreet ac pro-
gignat: attamen, quo modo, loco, tempore, &
ad*

ad quos & quatenus eam conveniat adhiberi, omnemque adeo rectum illius atque emendatum usum & exercitationem ab arte ac methodo definiri & proficisci. Et quemadmodum ista ex suo periculo quammaximè exposita sunt & obnoxia, absque scientia instabilia ac nullo pondere firmata relictæ, ita & illa, quæ Sublimia sunt, si solus ea verset regatque suus impetus ac rudis audacia, summo periclitari: nam ut calcaribus illa sæpe, ita nonnunquam & frenis indigent. Adeo ut, quod de communi vita Demosthenem pronuntiasse ferunt, *primum omnium bonorum esse Felicitatem: proximum vero huic ac tantum non par, Felicitate illa sapienter uti; quo deficiente, & illius hominibus fructus intereat atque evanescat*: id ipsum quoque in dicendi ratione commodè usurpari posse; *naturam quidem felicitatis vices sustinere, artem vero prudentiâ*. Quod autem & primarium est & de quo nunc agitur, esse scilicet quædam in oratione quæ solius naturæ sint assignanda felicitati, non aliunde nos quam ex artis haurire posse disciplina: adeo ut, si quis hoc animo secum reputaverit, qui nostram in artium ac disciplinarum studiis versantium sententiam reprehendet, non jam amplius, ut puto, velut superfluam & inutilem, hanc instituti argumenti tractationem existimaturus sit.

6 DION. LONGINUS



SECTIO III.

*De inani tumore, ac puerili dicendi genere, nec non
Parenthyrso.*

* * * * *

Flammam foci nec maximam represserint.

Si quem etenim modo patrem familias videro,

Unum rotando flammæ rapidum vorticem,

Ambusta prunis testâ operiam ardentibus.

At nunc genuinum necdum insonui canticum.

Hæc enim non jam Tragica sunt, verum tumore nimio ultra cothurnum Tragicum elata inflataque, nimirum flammarum vortices, & evomere in cœlum; nec non boream quasi tibicinem inducere, quæque id genus alia illic sequuntur plura. Nam & elocutio inquinata est, & visiones illæ non tam magnificæ sunt & excelsæ, quam turbulentæ & frivolo quodam inanum verborum strepitu exasperatæ. Quin &, si iudicium corruptis hisce acrius adhibueris, singulaque ad lumen suspexeris veritatis ac rationis, ea, quæ prima fronte terribilia videbantur, mox in contemptum vertent derisumque. Atqui si in Tragœdia, quod scriptionis genus natura turgidum est & grandiloquum, ita natura comparatum est, ut nimius in ea tumor ferri nequeat; multo minus in hoc illum dicendi genere locum obtinere posse arbitror, quod ad veritatem

ritatem pertinet. Itaque & illa Leontini Gorgia-
risum movent, quum *Xerxem Persarum Jovem*
vocat, & *vultures animata sepulchra*. Item Cal-
listhenis nonnulla, quæ non tam grandia sunt,
quam inaniter turgentia & sufflata. His autem
multo etiam putidior est Clitarchus: vere hordea-
ceus scriptor; de quo merito illud Sophoclis u-
surpaveris,

Parvis quidem non ille spirat tibiis,

Tumidum sed os nunquam capistro continet.

In idem licet album referas & Amphicratem, ut
& Hegesiam, ac Matridem; homines, qui, quum
maxime sibi concitati videntur, ac instar commo-
tæ Bacchi sacris feminarum turbæ lymphati, tan-
tum abest ut instinctu numinis ferantur, ut pueri-
libus sententiolis lasciviant. In summa, si quis in
oratione scopulus, qui difficulter & non nisi sum-
ma cum cura evitetur, is certe tumor est. Natu-
ra namque omnes illi, qui ad sublime dicendi ge-
nus adspirant, quod sicci videri nolint & exsan-
gues, in hoc ferme tumoris vitium imprudentes
delabuntur, magnanimum hoc dictum secuti,

Si cadendum est mihi, calo cecidisse velim.

Præterquam vero, quod omnis inanis tumor,
quique nihil in se habet solidi, non minus in ora-
tione quam in omni corpore vitiosus est; evenire
quoque non raro solet, ut efficiat id, quod scri-
ptoris proposito plane est adversissimum: *Hydropi-
co namque*, ut fert vetus dictum, *nil siccus*. Est
tamen eatenus laudandus tumor, quod magnitu-
dinem excedere studet atque infra se relinquere:
puerile vero dicendi genus sublimitati tam contra-
rium

rium est, quam quod maxime; quippe vitium animi omnino abjecti ac humilis, &, ut verbo dicam, pusilli. Quod si forte quæras, quidnam hic appellem *Puerile*? nil aliud esse dicam, quam scholasticum dicendi genus nimia concinnitatis consecratione frigidum. In quod vitium illi prolabi solent, qui, quod argutum est, & vibrantibus sententiolis pictum, ac prædulce affectantes, in figuratum, parvæque æmulationis dicendi genus deflectunt. Huic vicinum est tertium vitii genus, quod in inepta affectuum concitatione versatur, & a Theodoro *Parenthyrsi* nomen accepit: quum scilicet vel tragœdiæ aguntur in nugis, ac in rebus parvis illæ dicendi faces adhibentur, quibus auditor incendi solet atque inflammari; vel quum, ubi mediocribus opus est, modus omnis excéditur. Quod plerumque fieri amat, quum, veluti dulci declamatoriæ levitatis musto ebrius, non tam propriis ac negotio convenientibus, quam ineptis suis ipsius affectibus incitatus orator abripitur; unde accidit, ut, pro consternatione ac stupore, cachinnos iridentium commoveat: quippe qui furere apud sanos, & quasi inter sobrios bacchari vinolentus videatur. Sed de iis, quæ ad animi motus concitandos pertinent, aliis nobis infra dicendi locus erit.

SECTION

SECTIO IV.

De Frigido.

Porro illius vitii, cui sub *Frigidi* seu *Puerilis* appellatione secundum præcedenti sectione locum fecimus, plenus est Timæus, scriptor sane cetera egregius, & ad orationis granditatem non raro aflurgens, eruditus, rerumque copia & sententiarum varietate florentissimus: attamen ob hoc unum insigniter culpandus, quod, quum alienorum vitiorum insectator sit peracerbus, ad sua ipsius vitia prorsus cæcutiat. Hic igitur, dum novas subinde quærit atque aucupatur inventiunculas, inepta horum sensiculorum captatione multa sæpe putida dicit, frigida, arcessita, ac puerilem levitatem omnino redolentia. Sufficiet ex his unum alterumve exempli gratia in medium protulisse: siquidem pleraque jam ante me Cæcilius occupavit. Alexandrum M. alicubi laudaturus, *Asiam*, inquit, *ille universam paucioribus annis subegit, quam suum de bello Persis inferendo panegyricum Isocrates absolvit.* Egregia mehercle tanti regis cum sophista comparatio! Atqui, si tua hæc, Timæe, ratio valeret, Lacedæmonii certe, quod ad virtutis gloriam atque fortitudinem, nihil ad Isocratem: illi namque vicesimo demum anno Messenem expugnarunt; hic autem orationem illam suam uni-

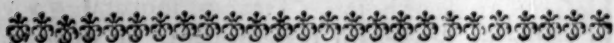
10 DION. LONGINUS

co absolvit decennio. Quin &, quibus idem ille modis Atheniensibus post acceptam in Sicilia cladem insultet, cognoscere operæ pretium est. *tam graves, inquit, ab Atheniensibus impietatis pœnas Mercurius exegit, violatasque Athenis statuas suas universi exercitus strage vindicavit. quæ numinis ira eo fuit notabilior, quod unius potissimum hominis opera tota res patrata est, Mercurialis Mercurionis filii, qui longa majorum serie ad ipsum Mercurium genus suum referebat.* Quæ quum lego, mirari subit, Terentiane suavissime, cur non & in tyrannum Dionysium tale quid fuerit commentus: *nam quod Jovis ille & Herculis numina violaverat, a Jovio & Herculo tyrannide exutus est.* Sed quid hæc in Timæo ego reprehendo, quum & Xenophon & Plato (qui viri!) ex ipsa nobis palæstra Socratis prodeuntes, dum minutos hosce corruptosque captant sensiculos, sui quandoque obliviscantur? Audi, quæso, quid ille in commentario dicat de rep. Lacedæmoniorum: *itaque nec saxum ullum tam mutum dixeris, nec simulacrorum tam rigidos vultus; atleo cum ad continendam vocem, tum ad coërcendos oculos obfirmati sunt: verecundia vero tanta, ut ipsis eos oculorum puellis fatearis antecellere.* Quis, amabo, Amphicratem ferat, ne dicam Xenophontem, oculorum pupillas *puellas* appellantem *verecundas*? Sed, ut hoc æquis & animis & auribus accipiamus, nonne prodigio simile est asseverare velle omnes omnium pupillas esse pudibundas, quum in nulla æque corporis parte ac in oculis impudentia stabuletur? unde & Homerus improbum & perfrictæ frontis

ita

ita facit compellari; *Temulente, caninos attollens oculos.* At meus homo, (Timæus, inquam) quasi in caducam & vacuam possessionem, sic quoque in frigidum hoc & ineptum Xenophontis commentum involavit. ita enim alicubi de Agathocle loquitur; *consobrinam vero, qua jam in manum convenerat mariti, postridie nuptiarum ab ipso modo non nuptiali lecto per vim abduxit: quod facinus nemo, nisi cui jam constuprata oculorum puella fuerint, admittere umquam ausit.* Nec minus aliquando putidus (pudet dicere, at dicendum tamen est) cætera divinus Plato, qui, de tabulis acturus, *quum scripserint, ait, in templis cupressæ deponent monumenta.* ac alibi, *quod ad muros attinget, Megille, Spartanorum equidem subscribam sententia, uti quiescere illos molliter humique jacere sinamus, neque eos rursus excitemus.* Nec procul abest illud Herodoti, *feminarum pulchritudinem morbum esse oculis virorum.* Quamquam id ipsum excusari quodammodo potest, & interpretatione benigna leniri: quod, qui ad hunc modum apud ipsum loquuntur, barbari sint, & vino pleni. Verumtamen ne sic quidem, quamvis intra spem veniæ, peccandum; neque tam parva voluptas, per ejusdem licet hominum speciem quæsitæ, censoria fuerat universæ posteritatis nota redimenda.

12 DION. LONGINUS



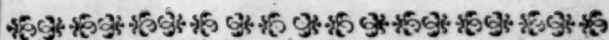
SECTIO V.

Unde ea fluant vitia, de quibus supra disputatum ?

HÆC autem, & quæ alia ad hunc modum gravitati dignitatique orationis adversantur, non aliunde provenire certum est, quam ab immodica novas excogitandi sententias libidine ; circa quas nunc homines diserti insaniunt. Etenim ex quo fonte virtutes oriuntur, ex eodem ferme & vitia scaturire solent. Itaque quæ ad magnificentiam splendoremque mirum in modum faciunt orationis, cujusmodi sunt exornationes elocutionis, tum vero maxime Sublimitas, & quæ his accedit suavitas ; ea quandoque ipsa causa sunt & origo diversissimorum a felici audacia vitiorum. Cernere id est in Commutationibus, ut & in Hyperbolis, atque Pluralibus : quam prope periculum sint, infra ostendetur. Quare per mihi necessarium videtur, ut certa jam quædam & perspicua ratio investigetur statuaturque, cujus ope atque indicio adjuncta ac vicina grandibus vitia queant evitari.

SECTIO

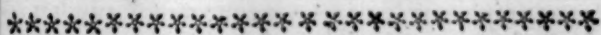
De Sublimitate.



SECTIO VI.

*Vera Sublimitatis scientiam & iudicium non esse
in proclivi.*

EA vero, Terentiane amicissime, hæc erit, si quam nobis in primis claram distinctamque veræ Sublimitatis perceptionem dijudicandique facultatem comparaverimus: sed hanc consequi nanciscique, nec parva res est, nec exigui laboris. Firmam enim & extra periculum positam de quibusvis scriptis iudicium multæ demum diffusæque lectionis, & assidui in iis ponderandis examinandisque usus atque exercitationis, ultimus quasi quidam fœtus est & accessio. Quæ quoniam via longior est, agedum dispiciamus, ecquo brevior flexu, per quandam veluti præcipiendi rationem, ad hanc iudicandi facultatem pervenire valeamus.



SECTIO VII.

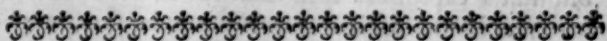
Quomodo id, quod Sublime est, intelligi cognoscique possit?

NON te fugit, mi Posthumi, quemadmodum nihil in hac vita magnum est, cujus despectus

14 DION. LONGINUS

Quis in rebus magnis numeretur, (quod genus divitiarum sunt, item honores, imperia, dignitates, quæque alia hujusmodi in speciem magnifica inani fulgore, ac velut scenico apparatu, oculos in se vulgi convertunt ac perstringunt) ita nec sapienti viro præclara ac præstantia videri, quorum contemptus non mediocriter celsioris animi decus habeatur. Adeoque illos, qui, quum ea adsciscere sibi possunt, animi adducti magnitudine respiciunt ac spernunt, majorem sui concitare admirationem, quam qui illa ipsa possident. Non secus & de his, quæ in Poematis ac Orationibus alta sublataque censentur, statuendum existimo: videndumque; ne quo inani, ut fit, ac tumido torrentis orationis strepitu falsam quandam imaginem ac speciem tantummodo offerant magnitudinis; qua vel excussa, vel remota, inflata & turgida deprehendantur: sic ut ea despicere, quam suspicere mirarique, generosius sit. Natura namque comparatum est, ut animus noster ab audita veræ solidæque Sublimitatis sententia quodammodo altior fiat & erectior. elatosque sumens spiritus non minore impleatur hilaritate, neque minus exsulet atque gloriatur, ac si ipse, quod audiit, invenerit. Si quando igitur ab homine prudente, & in hisce eloquentiæ studiis exercitato, sensum aliquem, qui magnificus videatur & excelsus, proferri audieris, neque tamen ille mentem tuam ad celsitatem composuerit, nec penitus in animo insederit, eique plura, quam dicta sint, contemplanda reliquerit; verum contra ea, quo diutius illum & attentius consideraveris, eo magis a prima illa, quam præ-

se tulerat, Sublimitate declinet atque delabatur: is tibi ex albo vere Sublimium sententiarum expungendus erit, quippe qui non ultra auditum placeat ac perduret. Ista enim vere grandis sententia est, quæ auditorem in longam sui rapit admirationem: cui non modo non difficulter, verum nulla omnino vi atque ratione resisti potest; quæque menti semel impressa perennatura deinceps eidem ac indelebili inhæret caractere. In summa, hanc esse demum veram, hanc genuinam & egregiam Sublimitatem existima, quæ & semper placeat, & ubique, & omnibus. Nam si quid aliquando in frequenti hominum cœtu, qui moribus, institutis, studiis, ætate, ac tota denique vitæ ratione dissentiant, unam omnibus admirationem acclamationemque expresserit; non est, ut quis dubitet, quin hoc ipsum, quod tanto tanquam unanimi omnium, variis alias ac inter se diversis sæpe sententiis dissidentium, consensu probatum fuerit laudatumque, in vere Sublimium censum, nomen, atque familiam referendum sit.



S E C T I O VIII.

Quinque esse Sublimitatis veluti fontes.

HUJUS in dicendo virtutis quinque potissimum sunt, ita ut dicam, fontes uberrimi: qui sicuti cognitu necessarii sunt, ita nisi dicendi facultas ad-

16 DION. LONGINUS

adfuerit, quæ tanquam commune quinque illis formis subternatur fundamentum, per se nihil profuerint. Prima eaque luculentissima præstantissimaque Sublimitatis scaturigo, est nobilis & felix in concipiendis grandibus ac excelsis sensibus animi magnitudo: quemadmodum etiam id ipsum in Commentario de scriptis Xenophontis uberius exposui. Altera est vehemens & ad concitandos perturbandosque animos efficax affectus: atque hæ quidem duæ Sublimitatis scaturigines maxima sui parte homini ingenitæ sunt & naturales; reliquæ jam artis habentur atque disciplinæ. Quarum illa, cui tertius debetur locus, in apta figurarum conformatione consistit; duplicique capite exsurgit: aliæ namque figuræ dicuntur sententiarum, aliæ verborum. His accedit quarta, gravis & splendida Elocutio: quæ vel in delectu verborum, vel in commutata factaque dictione consumitur. Quintus, isque ultimus, ac ceteros priores omnes velut obferans, magnitudinis fons est magnifica elataque Compositio. Enarratis igitur Sublimitatis capitibus, ipsa mihi res exigere videtur, ut, quæ in illis sigillatim considerata sint, explicemus: id unum præfati, unam harum partium sive formarum ab Cæcilio neglectam esse & omisam; affectus scilicet vehementiores, quibus hominum animos commoveri superius dicebamus. Qui si Sublimitatem & hanc animorum perturbationem rem unam esse censuit, & cum natura tum constitutione eandem, vehementer errat. nam & affectus aliquot inveniuntur a Sublimitate remotissimi, immo humiles plane & abjecti; quod ge-

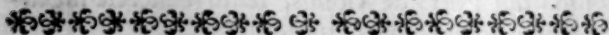
nus miseratio, tristitia, metus: & vice versa Sublimia multa omni omnino affectu destituta; veluti (arripiam enim quod e sexcentis occurrit primum) ubi Poeta de Aloidis, sensu mehercle ingentis animi ac peraudaci, ita loquitur,

*Ossam volvebant animis imponere Olympo,
Rursus & umbrosum superaddere Pelion Ossa,
Scandere quo cali fastigia celsa valerent.*

Ac velut cogitasse non sufficeret, statim, quod longe etiam grandius est, subjicit, *Quin quoque fecissent.* Præterea illud quoque orationis genus, quod ad laudationes pertinet, & ad solam pompam atque ostentationem componitur, quamquam ex omni parte magnificentia & Sublimitate vestitur, plerumque tamen affectibus caret: atque ea est ratio, sive causa, cur plerique oratorum, qui hæc movendorum affectuum facultate præter alios plurimum valent, minime ad laudationes facti sint & accommodati; illi contra, qui in laudativo genere excellunt, remissiores esse deprehendantur, & ad inflammandos eorum, qui audiunt, animos prorsus inepti. Cæterum si diversæ Cæcilius sententiæ fuit, affectusque nil omnino ad Sublimitatem facere existimavit, atque ideo ne commemoratione quidem dignos putavit, longe etiam majore in errore versatus est. Ego vero sine ulla dubitatione confirmaverim, nihil egregio nobilique affectu in oratione esse grandius, præsertim quum in loco adhibetur; nihilque majus asferre vim orandi posse: quippe qui mente oratoris, quasi sacro, ut ita loquar, ac cælesti spiritu afflata exæstuans, eodem divini impetus ardore orationem simul & inflammet,

18 DION. LONGINUS

mer, & in ipsam velut arcem Sublimitatis evehat
& attollat.



SECTIO IX.

De sensuum altitudine.

TAmetsi autem primum illud, quod in sensuum altitudine positum cæterisque omnibus præstantius esse diximus, non ab arte & disciplina est, sed naturæ donum : nihilominus hac quoque in parte elaborandum, quantum ejus fieri potest, ut animus noster ad Sublimitatem enutriatur, elatisque semper & celsis spiritus cogitationibus impleatur. Quæres fortasse, quomodo? memini me & alibi indicasse, Sublimitatis hocce genus veræ animi magnitudinis tanquam imaginem quandam esse, seu repercussum sonum. Unde nonnunquam accidere videmus, ut nudus ac sine voce sensus ob hanc erecti sublatique spiritus altitudinem per se admirationem habeat. Exemplo sit nobis Ajacis illud in Necyomantia silentium, grande, si quid usquam, & omnem orationis facultatem Sublimitate exsuperans. Ante omnia igitur, quoniam inde ortum trahit, illud statuendum est : animum humilem & abjectum ab eo, qui veri oratoris tueri nomen velit, abesse debere quam longissime. Et enim fieri nequit, ut, qui nil nisi demissum ac servile per omnem vitam sapiunt sataguntque, ex hoc animo

animo tam parvo ac tam degeneri quidquam proferant, quod universæ posteritatis plausum mereatur atque admirationem : at contra magnificam illorum orationem esse verisimile est, quorum generosa erectaque mens animi nil nisi grande cogitat & excelsum. Et hinc fit, ut quæ maxima sunt in eos potissimum cadant, quorum animi magnitudo est quam excellentissima altissimaque. Hinc ille vere magnus Macedonum rex Parmenioni dicenti, *Ego vero, tam bonas condiciones acciperem,*

* * * * * [*si Alexander essem; Et ego, respondit, si Parmenio essem :* atque ita, quid inter suam omnino regii ac universi terrarum orbis imperium agitantis animi celsitatem, & Parmenionis modo non servile & assuetum ministeriis regum, ideoque nec tantæ fortunæ capax ingenium, discriminis esset, ostendit : ita nec immensam illam Homeri ingenii altitudinem aliunde facilius quam ex hac Eridis descriptione cognoveris, *Ingrediturque solo, & caput inter nubila condit;*] cui quum tantum spatii tribuit quantum inter terram & cælum aeris est intervallum, non tam illius hanc monstri quam ipsius Poetæ mensuram esse merito dixeris. At vide sodes, quam dissimile sit illud ex Aspide Hesiodium de Tristitia, si tamen hoc Hesiodi poemation est,

Hujus ab humenti pondebat stiria naso.

non enim tam horribilem nobis ejus imaginem objecit, quam ingratham odiosamque. Quanta contra, Di boni ! in his, quæ ad Deos pertinent, amplificatione usus est Homerus ! ut,

20 DION. LONGINUS

*Quantum purpurei prospectans aquora ponti
Aeris insidens specula vir lumine lustrat,
Tantum animosa Deum spatii prosultat equum
vis.*

Saltum scilicet eorum ipso mundi spatio dimetitur. Quis igitur ad hanc tantam magnitudinis exaggerationem non e vestigio exclamet; si alterum istiusmodi saltum Deorum equi fecerint, locum iis dehinc in orbe defuturum? Sed nec minus grandes illas esse dixeris visiones, quibus Deorum pugnas exprimit,

Insonuere Deum sedes, & vastus Olympus.
item :

*Expavit nigri Pluto dominator Averni;
Exsiluitque tremens solio, metuensque ruina,
Horrendum inclamat, ne conquassata tridenti
Neptunus solvat divolsa viscera terre,
Et cælo ac superis pateant informia regna,
Regna situ squallentia, & ipsis horrida Divis.*

Vides, mi Terentiane, ut ab ipsis tera emota fundamentis, reiectisque inferorum sedibus, tota denique hujus universi mole divulsa diruptaque, cælum, terra, superi, inferi, mortalia, immortalia, cuncta simul huic prælio immisceantur, idemque periculum subeant atque aleam dimicationis? Sunt hæc sane terribilia; verumtamen, nisi ea allegorice accipias, omnino impia, quæque Deorum immortalium majestati minime conveniant. Videturque Homerus, quum Deorum vulnera tradit & factiones, quum poenas, quum lachrymas, quum vincula, aliaque id genus varia enarrat mala & incommoda, ex hominibus, qui Troico bello inter-

terfuere, quantum in ipso fuit, Deos, rursus e Dis homines facere voluisse, aut siquid etiam hominibus est miserius. nam nobis quidem infelicibus portus ac perfugium malorum paratum adest mors: Deorum autem non tam naturam ille, quam ærumnas infinitas fecit atque sempiternas. Quanto vero præstantiora sunt illa, in quibus Deos nobis, quales revera sunt, exhibet & describit, magnos, puros, ac nullis humanæ imbecillitatis sordibus contaminatos, nullave labe ac macula contactos? Talis est illa prænobilis, & a multis ante nos tractata, de Neptuno sententia:

— *montes magni, & nemora alta tremebant,
Qua sua Neptunus vestigia dia ferebat.*

& mox:

— *ille per undas*

*Pergit agens currum. Linqunt penetratia ceto
Æquoris, & dominum facto agmine circumstant.*

Ipsum letitia tumidas mare disjicit undas,

Impeteque aligerum volucris volat axis equorum.

Hac item mentis altitudine Judæorum Legislatores, vir minime contemnendus, Dei potestatem pro dignitate cognovit, & eloquutus est. Nam in ipso statim legum suarum principio, DIXIT Deus, inquit. Quid? FIAT LUX, & facta est; FIAT TERRA, & facta est. Non ero tibi, puto, molestus, mi Postumi, si unum adhuc e Poeta nostro exemplum, idque, ubi illi de hominibus sermo est, protulero: ut hoc tantummodo ostendam, quanto simul ipse spiritu æstuque animi, in exprimenda Heroum animi magnitudine, soleat doceatque intumescere. Caliginem fingit repentinam densissimas

22 DION. LONGINUS

mas diei tenebras obducere, Græcosque offusa veluti nocte a pugna remorari : hinc Ajax, æstuans incertusque consilii, exclamat,

*Juppiter, his noctis tenebris nunc eripe Achivos :
Redde diem, lucemque oculis, hostemque tueri :
Et vel perde data.*

Vere hic Ajacis affectus est. non enim vitam rogat ; (tam demissæ scilicet preces in tantum cadere Heroa nequeunt) sed ubi strenuitatis ac fortitudinis exserendæ sibi facultatem ab ignavis eripi tenebris videt, in ipso sese discrimine a pugna abstinere indignatus, diem sibi lucemque quamprimum restitui postulat, in ea quippe decorum prorsus virtuti suæ finem inventurus, etiamsi ipsum sibi in acie adversarium foret habiturus Jovem. Quare, sicubi alias, hic mihi certe visus est Homerus, non secus ac ferens quidam & secundus ventus, una cum turbati æstuantisque in Ajace animi motu attolli, neque aliter effervesce atque insanire,

*Quam solet infestum quum Mars hastile coruscans,
Adversas acies sternit, ceu noxia densis
Flamma furit sylvis, & late incendia spargit ;
Oraque spumanti deflagrant albida rictu.*

Verumtamen hoc ex Odyssea perspicui ac intelligi potest, (neque vero & hanc adjecisse observatiunculam nonnilorum causa inutile erit) magnis id esse ingeniis proprium ac peculiare, ut, quum jam declinare ac vergere in senium cœperint, fabulis potissimum ac narrationibus delectentur. Odysseam enim post Iliada conscriptam esse, cum ex aliis multis tum ex hoc quoque perspicuum esse arbitror ; quod Poeta noster Iliacorum casuum reli-

quias,

quias, velut adventitias & accessorias belli Trojani partes, in Odyssæam rejecerit: inde vero etiam vel maxime, quod quæ sibi mala, luctus, ac dolores evenisse Heroes in Odyssæa referunt, ea ita narrent, ut quibus jam olim defuncti fuerint. Odyssæa namque nil nisi quædam Iliados, ut ita dicam, peroratio est:

Martius est illic Ajax situs: occidit illic

Pelides; illic Diis magnis consilio par

Patroclus & mea Sarpedon quoque maxima cura
Occubere.

Atque hæc eadem est, ut opinor, causa, quare tota Homeri Ilias activa sit & pugnax; quippe quam in ipso flore ac vigore composuit ingenii ac ætatis: Odyssæa vero maxima ex parte in narrationibus consumatur; quod senectutis proprium est. Adeo ut Poetam hunc nostrum, quod ad Odyssæam, in occasum vergenti soli non male comparaveris, cujus citra vehementiam ardoris permanet magnitudo. Non enim jam in Odyssæa idem ille, qui in Iliade, intenti spiritus elucet vigor: non illa sibi semper æqualis apparet granditas; non idem illud perpetuum sibi supervenientium affectuum occurrit flumen; non denique versatile illud & concitatum atque concertatorium adhibetur dicendi genus, vehementibus & ab ipsa petitis veritate visionibus exstructum & exaggeratum: verum non secus ac in sese recedente, interioraque rursus ambitu litorum se recipiente Oceano, ingens tamen late stagnantis ex eo soli apparet illuvies; ita & in Odyssæa immensa magnitudinis Homericæ æstuaria agnoscuntur, & effusa per fabulosas atque incredibiles

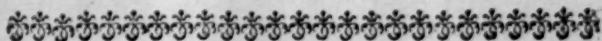
24 DION. LONGINUS

dibiles narrationes divagatio. Atqui hæc cum dico, mi Terentiane, non est, quod earum me censeas oblitum tempestatum, quæ in Odyssæa describuntur; uti nec earum visionum, quæ in illa de Cyclope narratione, aliisque id genus compluribus, *intensi spiritus impetu & vigore in immensum atolluntur*: sed quum senectutis hoc opus appello, Homeri tamen illam esse senectutem scito. Repe- to nihilominus, quod ante dixi, in Odyssæa, si eam in universum spectes, plus inesse narrationis, quam negotii, sive actionis. Sum autem huc digressus, ut, quemadmodum supra indicavi, ostenderem, quantopere ingenia grandia & ad Sublimitatem facta, ætate jam deflorescente, ad fabularum narrationes prona sint ac proclivia: cujusmodi sunt ea, quæ de ventis utri inclusis, deque Ulyssis fociis a Circe in porcos mutatis idem Poeta narrat, quos Zoilus *ejulantes* appellare *porcellos* solebat: item, quæ de Jove tradit ad instar pulli a columbis educato; quæque de Ulyssæ jam decimum diem in naufragio inedia sustinente habet; ut & quæ de procorum cæde incredibilia prorsus refert. Illa si quis mera *Jovis insomnia* dixerit, haud procul a vero aberraverit. Esto & hæc altera hujus digressionis ratio; nempe, ut hinc discas, quum concitata ille orationis vigor in præclaris cum solutæ tum ligatæ orationis scriptoribus per ætatem e- languescit ac remittit, ad moratum illos dicendi genus plerumque declinare. Cujusmodi sunt illa, quæ de procorum in Ulyssis ædibus vivendi ratione ab Homero ad veritatem morum perquam narran- tur accommodatæ: quæ mihi sane a bene morata

De Sublimitate.

23

Comœdia haud ita multum differre semper visa sunt.



SECTIO X.

Summorum & validissimorum consequentium collationem, compositionemque, causam esse Sublimitatis; & quomodo?

V Idendum nunc porro, ecqua etiam alia via modoque oratio nostra ad Sublimitatem elevari possit. Et potest sane. Nam quum quibuscvis rebus ac negotiis particulæ natura quædam infideant, quæ cum ipsis una rebus cooriantur; quasque Concomitantium vel Consequentium nomine licet appellare, fieri nequit, quin orationi ea, quam desideramus, concilietur altitudo, quum ex his & quæ cum maxime principalia fuerint atque validissima excerpserimus, & ex iisdem inter se constructis unum quoddam veluti corpus fecerimus. Etenim summorum & efficacissimorum consequentium delectus, ipsaque postea eorundem congeries atque coactervatio, mira ad eos, qui audiunt, percellendos capiendosque vi pollet atque potestate. Exemplo nobis esto Poetria Sappho, quæ conjunctas ac familiares amatoriiis furoribus animi corporisque affectiones a consequentibus, adeoque ab ipsa undique petit veritate. Ubi ergo, inquires, hanc illa ingenii sui vim ostendit? in eo, quod ex

D

his

26 DION. LONGINUS

his non nisi summa quæque & ad altissimum intentionis gradum deducta sibi deligat, eaque apto deinde inter sese nexu colliget atque coadunet :

*Ille mi par esse Deo videtur,
Ille, si fas est, superare Divos,
Qui sedens adversus identidem te
Spectat & audit*

*Dulce ridentem : misero quod omnis
Eripit sensus mihi. nam simul te
Lesbia, adspexi, nihil est super mi,
Quod loquar amens.*

*Lingua sed torpet ; tenuis sub artus
Flamma dimanat ; sonitu suo pte
Tinniunt aures ; gemina teguntur
Lumina nocte ;*

*Manat & sudor gelidus ; tremorque
Occupat totam ; velut herba pallent
Ora : spirandi neque compos, orco
Proxima credor.*

Non tamen despero : etenim indigentem.

Miraris, scio, atque adeo stupes, mi Terentiane, cum hæc legis, qua arte Poetria hæc animam, corpus, aures, linguam, oculos, colorem denique vultus, atque omnia ea velut jam dilabentia ac diffugientia in unum quasi concilium rursus colligat ; atque, contrariis agitata animi corporisque perturbationibus, eodem tempore & algeat, & ardeat, & desipiat, & resipiscat, quin & timore fatiscat misera, ac tantum non expiret : adeo ut non una aliqua perturbationum in eam incidisse, sed universæ factæ velut agmine irruisse videantur. Solent quidem hæc, & alia id genus plura, amanti-

bus

bus obtingere: sed ille, uti dixi, valentissimorum consequentium delectus, eorumque in unum complexus, sive constipatio, illa sunt, inquam, quæ carmen hoc ad ipsum Sublimitatis verticem perduxere. Nec alia usus, puto, ratione Homerus ea potissimum in describendis tempestatibus decerpit, quæ in illis sunt quam asperrima, maximeque terribilia. Conatus est & Arimaspiorum Auctor, qui hæc gravia putat & horribilia:

Percussere animos sed & hæc miracula nostros.

Desertis homines terris habitant mare ponti.

Heu genus infelix! facies quos dira laborum

Exercet: namque astra oculos, animum occupat aquor.

Sæpe supinatas tendunt ad sidera palmas;

Vota sed immanes diserpunt irrita venti.

attamen nemini non liquere arbitror, plus in his inesse venustatis, quam terroris. Quam vero diversus ab hoc Homerus! unum de multis exemplum posuisse sufficiet:

Ac velut insano sævit quum turbine pontus,

Insurgunt fluctus, celeri superimminet ingens

Unda rati, totamque infusa aspergine spuma

Obruit, & fesso ventorum pondera malo

Incumbunt: gelidos nautis pavor occupat artus;

Eripiuntur enim vix desub faucibus Orci.

Quod ultimum Aratus quoque ad hunc modum æmulari conatus est,

Et letum exigui ligni compagibus arcet:

verum sententiam, quæ grandis erat & magnifica, corripit; fecitque pro terribili scitam & pusillam. præterea periculum etiam submovit, quum ait,

28 DION. LONGINUS

letum ligni compagibus arcet : igitur avertit, *quum augere debet*. Homerus autem non statim submovet id, quod terrorem incutit, sed e contra ad singulos ferme fluctus de vita periclitantes nautas velut in tabula depingit atque repræsentat. Præterquam enim quod præpositiones, quas ipsa sibi natura jungi non patitur, violenter cogendo, easque inter se constringendo, (cum ait, *desub faucibus Orci*) non secus ipsum versum torqueat, ac illos impendentis mortis pavor ; illo ipso etiam vocum ac syllabarum sono undarum in navem irruentium illisum, ac inde ortæ perturbationis vehementiam efficacissime effinxit, ipsique elocutioni jam supra caput stantis periculi terrorem atque imaginem impressit, *sunt desub faucibus Orci*. Non aliter Archilochus in naufragii descriptione : & Demosthenes in allati tristicii nuntii expositione dicit ; *Erat enim diei vespere*, &c. Immo eminentissima quæque nominatim, si ita loqui licet, evocantes, eadem sibi invicem superinædificarunt ; nihil, quod frivolum esset, aut ineptum, putidumve infercientes. His enim universum orationis corpus non secus læditur & devenustatur, quam magnificæ substructiones solent, quum coaptatis inter se quadratorum lapidum ordinibus atque commissuris ramenta quædam, complementave, hiatus ac rimas explere solita, inculcantur, atque uno velut operis ligamine simul exstruuntur.

S E C T I O

S E C T I O X I .

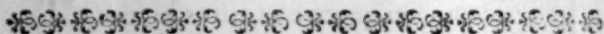
De auxesi, sive amplificatione.

I N earundem, quas tractavimus, virtutum concilio locum sibi quoque ea virtus orationis vindicat, quam Rhetores Amplificationem vocant; quum scilicet (ita ferente rerum atque caussarum natura, ut in periodis plura cum initia tum clausulæ frequententur) illa, quæ per se magna sunt, ita sibi continuata serie ingeruntur, ut quasi per gradus adscendendo non modo ad summum, sed interdum quodammodo supra summum veniatur. Quod sive per loci communis fiat tractationem, sive exaggeratione, sive argumentorum ac probationum corroboracione, factive alicujus aut affectuum uberiore explicatione & dispensatione, (sunt enim amplificandi formæ ferme infinitæ) illud imprimis orator norit oportet, nullam earum omnium formarum per se solam esse perfectam atque absolutam; immo nec subsistere posse, nisi sublimitate suffulta fuerit atque sustentata. unam tamen, atque etiam alteram excipio; quum nempe miseratione movenda, aut extenuandæ res erunt. Cæteris si granditatem detraxeris, haud secus feceris, quam si animum e corpore evelleris. Nam si Sublimiras defuerit, cujus illæ vigore ac subsidio fulciantur & firmentur, e vestigio quidquid in iis effi-

cax

30 DION. LONGINUS

cax est ac nervosum remittitur & evanescit. Quantum vero amplificatio, jam tractanda, ab eo, de quo paulo ante egimus, eminentissimorum scilicet, consequentium delectu atque eorundem coadunatione, differat; ac rursus, quantum in universum Sublimitas ab amplificatione discrepet, quo res clarius percipi possit atque dilucidius, data hujus definitione breviter exponam.



SECTIO XII.

Amplificationis definitionem apud artis scriptores minus rectam ac veram esse.

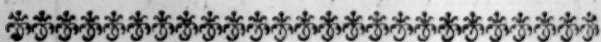
Non possum namque non summopere improbare vulgatam illam, quam nobis Artis scriptores obtruserunt, amplificationis definitionem. Amplificatio, inquiunt, est ratio subjectæ materiæ magnitudinem concilians. Hæc enim definitio & Sublimitati & affectibus & translationibus æque bene convenit; quippe quæ & ipsa orationem suo quæque modo in altitudinem sustollant. Dicam igitur, quod sentio. Sublimitas & amplificatio in eo mihi semper inter se discrepare visæ sunt, quod illa in elatione, hæc autem in numero atque copia consistat: atque hinc evenire, ut in unico sæpe sensu Sublimitas effulgeat, quum amplificatio non nisi in abundantia quadam & coacervatione compareat sententiarum. Erit itaque Amplificatio (ut
veram

veram ejus imaginem definiendo exprimam) exquisita eorum omnium collectio, quæ personis ac negotiis adjuncta sunt atque attributa; institutæ tractationi diutius inhærendo vim & robur concilians: differt autem eatenus a confirmatione, quod confirmatio veritatem rei, de qua quæstio est, demonstret; [*amplificatio vero, ut ea multo etiam major graviorque esse videatur, efficiat.*] *

* * * * *
cujus magnitudinem ob amplissimam dicendi copiam non male cum oceano contuleris, quem æstus accedens in immensum extulit. Unde fieri arbitror, ut Demosthenis (quippe qui multo affectibus est commotior) exardescat oratio, animique accensa flammis exæstuet: illius autem eloquentia, ad magnificentiam & majestatem composita, non omni quidem calore careat, veruntamen non tanta sit vehementia atque animi ardore concitata. Neque alia est, me judice, Terentiane charissime, (si qua & nobis Græcis de Latinis Oratoribus judicandi facultas permittitur) inter Ciceronis & Demosthénis granditatem diversitas. Est enim hic prærupta Sublimitate strictior atque concisior: Cicero vero magis fusus. nostrum, quod vi, celeritate, robore, vehementia animi denique cuncta inflammet simul & abripiat, procelloso cuidam turbini, vel fulmini, recte comparaveris: contra ea Cicero, velut longe lateque serpens flamma, cunctaque depascens, & post multos gyros ac ambages in se semper revoluta, cum copiosum habet ignem tum qui perseveret, partisque vicibus nunc hanc nunc illam materiæ partem corripiciens non ante cesset, quam cuncta
ab-

32 DION. LONGINUS

absumpserit, sequē ipse expleverit atque satiaverit. Sed quoniam res hęc vestri, quod ajunt, fori est judicii que, rectius quoque ipsimet de Cicerone pronunciaveritis. Est autem Demostheniæ atque intensissimæ Sublimitatis usus præcipuus in amplificationibus, atque animi motibus gravioribus; & ut verbo dicam, quum auditor rapiendus est: at fuso dicendi generi tum opportunior videtur locus, quum fovendus ille, & amabili ac jucunda verborum & sententiarum copia irrigandus, animorumque ulcera emollienda sunt atque lenienda. Quare & locorum illud tractationibus atque epilogis cum maxime, nec non digressionibus; item omnibus expositionum ac demonstrationum generibus, historiis, ac rerum naturalium enarrationibus, aliisque id genus formis orationis valde quam aptum est & accommodatum.



SECTIO XIII.

De Sublimi dicendi genere Platonis: nec non de imitatione.

SEd (ut ad institutum supra sermonem revertamur) quamvis leni hujusmodi ac tranquillo flumine Platonis oratio decurrat, non tamen ideo minus illa assurgit atque elevatur. quod vel ex hęc illius de Rep. (si legeris) apprime tibi liquere existimo, ubi ait: *Qui quidem prudentia ac viri-*

tis expertes conviviis & comotationibus, aliisque id genus voluptatibus perpetuo indulgentes, deorsum, uti par est, feruntur, atque ita in continuo vitam errore transigunt. Ad veritatem vero nec suspexere quidem unquam, nec adspiravere; immo nec veram unquam voluptatem sensibus suis animi gustavere: sed veluti bruta animantia prono semper in terram vultu, defixisque in mensas & conviviorum luxus oculorum luminibus, epulis sese & venere explent; quarum rerum insatiabili accensi cupiditate, calcibus semet invicem & cornibus ferreis impetentes atque ferientes, in mutuas ruunt cades. Ad hæc & aliam nobis eximius hic scriptor viam indicavit, qua, nisi socordia nos retardet aut ignavia remoretur, ad ipsum Sublimitatis apicem evadere possimus. Quænam, inquires, illa est? Sublimium, qui ante nos vixerunt, utriusque generis scriptorum cum æmulatione conjuncta imitatio. Teneamus igitur hoc propositum, mi Postumi, & hoc vestigium tota mente atque cogitatione insistamus. Multi enim sacro alieni spiritus afflatu non aliter efferuntur, ac Pythiam fama est, tripodi appropinquantem, ab exhalante illuc, ut perhibent, exhiatu quodam terræ anhelitu, divino spiritu impleri, cœlestique mentis instinctu agitatam consulentibus responsa dare. Non aliter ab illa veterum animi magnitudine, velut sacro Apollinis specu, quædam quasi effluvia in æmulantium animos deferuntur, quibus incitati etiam hi, quos iniquior natura ad istum animorum ardorem non satis instruxerat, cum aliena simul granditate ad Sublimitatis fastigium auferuntur. Itaque non solus He-

34 DION. LONGINUS

rodotus granditatis Homericæ presso pede vestigia calcavit ; sed & ante eum Stesichorus hoc fecit, fecit etiam Archilochus : omnes tamen longo post se reliquit intervallo divinus Plato ; qui ab uberimo illo Homericæ magnitudinis fonte innumeros ad se *in hortos Academia* rivulos deduxit. Erant hæc autem exemplis fortasse mihi nonnullis confirmanda, ni jam sigillatim ea Ammonius collegisset notassetque. Quæ quidem imitatio tantum abest, ut furti nomine insimulanda videatur ; ut potius velut quædam excellentium seu formarum, sive simulacrorum, aut operum existimanda sit expressio atque exemplum. Præterea & illud constare puto non alia Platonem de causa tam multa ex hoc genere Philosophiæ placitis immiscuisse, tamque liberaliter falcem suam in Poeticam cum rerum tum verborum messem immisisse ; quam quod tota mente animoque cum Homero, (ad instar novicujusdam antagonistiæ cum eo qui jam fuerit omnibus admirationi) decertaturus in arenam descendere decreverat ; forte quidem juvenilius aliquanto, & concitatore, quam par erat, ac tantum non hostili in eum animo inVectus ; non tamen frustra, nec inutiliter,

— *nam mortalibus hac contentio prodest,*
ut est apud Hesiodum : neque ulla certe pulchrior aut præstantior, seu dimicatio, seu palma, reperiri aut excogitari potest, quam quum de laude atque gloria decertatur ; quippe in quo certamine ne vinci quidem ab antiquioribus inglorium sit atque inhonorum.

SECTION

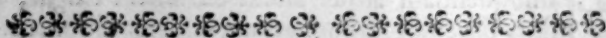
S E C T I O X I V .

Optimos nobis scriptores in scribendo velut ante oculos constituendos esse.

ERgo & nos, ubi quid moliemur, quod grandiloquentiam atque animi elationem exigat, rectissime faciemus, si cogitatione informaverimus, quomodo, si res ita casu tulisset, Homerus idipsum fuisset elocuturus: aut, quâ vel Plato, vel Demosthenes; vel, si res erit historiarum, Thucydides id ad magnificentiam admovisset. Quod si enim istiusmodi nobis viros imitandos exprimendosque proposuerimus, illa ipsa assidua excellentium hominum cogitatio animum ac mentem nostram ad eam, quam nobis ante oculos posuimus, Sublimitatem effinget atque conformabit. Tum vero multo magis, si & illud animo repræsentaverimus, in quam partem hoc illudve dictum nostrum vel Homerus, vel Demosthenes, si adessent, accepturi, quidve de eo existimaturi forent. Nam tale sibi fingere & oculis animi intueri forum ac tribunal; &, in tam præstantium cum iudicum tum restium corona, de scriptis suis velut causam dicere, suffragiaque auferre cunctorum, certamen revera & arduum est, & palmæ præ cæteris nobilis ac decoræ. At hoc tamen omnium multo acerrimum incitamentum est & gravissimum, si & illud ani-

36 DION. LONGINUS

mo recurſarit, quid de his illiſve ſcriptis noſtris univerſa ſit exiſtimatura poſteritas. Nam ſi quis ita ſibi protinus diffidat, ut iſdem ſcriptorum ſuorum fata regionibus terminet quibus vitæ noſtræ ſpatium circumscripſtum eſt; fieri nequit, quin ea, quæ tali mente conceperit, ad inſtar imperſecti cæcique fœtus aboriantur, priuſquam legitima perennaturæ ad poſteros famæ partus tempora attingere potuerint.



SECTIO XV.

De viſionibus.

PRæter ea, quæ recensuimus, Viſiones quoque ſunt, Juvenis elegantiffime, (ſive Imaginationes, ut nonnulli malunt,) ad conferendam orationi cum granditatem, tum vero & ſplendorem, atque vim & contentionem, longe omnium appoſitiſſime. Definitor vulgo Viſio, quivis conceptus mentis orationem generans, undecunque ille excitetur? peculiariter autem in illis nomen obtinuit, quum quis earum, quas dicit, rerum imagines adeo efficaciter cogitatione depingit ſua, ut affectuum vehementia, velut inſtinctu quodam numinis, extra ſe raptus, cernere eas oculis, ipſiſque oſtendere auditoribus videatur. Neque vero latere tibi arbitror, aliud Oratoriam intendere, aliud Poeticam viſionem: uti nec illud, Poeticæ id eſſe pro-

propositum, ut eorum, qui audiunt, animos terrore percellat; Oratoriæ vero, ut, quidquid dicitur, non tam dici videatur, quam sub adspæctum ipsum subjici: utramque vero in hoc uno conspire, quod audientium animos egregie commoveant atque perturbent. [Exemplo fit hoc Euripidum:]

O mater: obsecro te, ne incutias mihi

Has sanguinoculas, anguicomasque virgines.

Ipsæ, ipsæ etenim jam proxime mi accursitant.

Et post paullo:

Jam, jam me interimet. Hei mihi! quo fugio miser!

Hic enim poeta non ipsas revera videbat Furias: veruntamen quam earum conceperat imaginem, eam non tam in auribus quam in oculis defixit auditorum. Videturque mihi Euripides in duabus hisce animi perturbationibus, furore nempe & amore, tragice exprimendis in primis studiosus; &, siquis alius, ita me Dî ament, insigniter felix: quinetiam in aliis omnibus visis concipiendis non inaudax. Nam licet suapte natura minime ad grandiloquentiam factus sit, multis tamen in locis naturæ suæ vim facit, eamque ad cothurni Tragici altitudinem adigendo, quod non est, esse cogit; præcipue ubi argumentum Sublimitatem postulat: sic ut de eo non inepte illud Poetæ usurpaveris;

Et latèra & lumbos violento verberare cauda

Concutit, atque animos ad pugnam sumit ab ira.

Hinc nata illa Phœbi, ubi Phaethonti habenas tradit:

Neque vero equos ages per æthera Libycum:

Nam;

38 DION. LONGINUS

*Namque hic temperie destitutus humida
Pondus ruentis axis in praeceps dabit.*

Et mox :

*I, vade, septem flecte cursum ad Pleiadas.
Hac cum audiisset ille, habenas corripit
Latusque equarum verberans volucrum
Dimittit. ha convexa ad aetheris volant.
Sed pone dorso Sirii conscenso pater
Equitabat gnatum admonens, heus isthac age :
Hac verte currum; hac —————*

Quid ? nonne hic ipsum, Terentiane, dixeris animum poetæ una cum Phaethonte currum illum conscendere ; idemque subeundo periculum non minus alatum esse, atque ipsi sunt equi Solis ? nam nisi eodem atque illi cursus impetu ablatus actis illis cœlestibus interfuisset, nunquam profecto istiusmodi visum cogitatione informasset. Non alius generis sunt & hæc ejusdem in Cassandra ;

At Trôes ô Mavortii, &c.

Quin etiam, quum Æschylus audaci animi magnitudine visiones sectetur perquam magnificas ac vere Heroicas, (ut quum in Tragedia *Septem ad Thebas*,

*Tum Principes septem viri, bello inclyti,
Taurum super scuto jugulantes areo,
Manibusque sacrum contingentes sanguinem,
Mavortem, Enyo, & sanguinarium Metum
Jurant, suisque testes precibus advocant ;*

& in suam ipsorum mortem se invicem absque ulla sui miseratione sacramento adigunt) quum Æschylus, inquam, tam nobiles & elatas sibi mente visiones informet, sed rudibus eas nonnunquam
&

& impexis, si ita loqui liceat, ac nondum subactis sententiis vestiatur; Euripides ambitiosa incitatus æmulatione hæc quoque accedere proprius & attrectare gaudet pericula. Velut, quum Æschylus Lycurgi regiam inopinata Liberi patris apparitione concitari fingit, & hac utitur sententia;

Insaniunt jam testæ, bacchatur domus:

Euripides hanc ipsam aliter, & multo quidem mollius ac suavius expressit, hoc modo;

Mons totius illis consonat bacchantibus.

Sed & præclara sunt Sophoclis visa atque plane admirabilia, quibus vel morientem Oedipum atque semet cum prodigiosa quadam tempestate sepelientem; vel Græcorum discessum, & Achillem oram solventibus in tumulto apparentem describit. Quam quidem imaginem nemo, quantum ego quidem judico, melius atque efficacius Simonide imaginatus est. Verum omnia apponere exempla cum operosum nimis, tum vero & fastidii plenum est. Cæterum poetarum visiones fabulosæ, & omnem ferme fidem excedentibus casibus auditorum animos exterrere atque consternare solent, uti supra dixisse memini: Rhetorica vero imaginatio illa pulcherrima est ac præstantissima, quæ sibi res, voces, actus denique omnes evidentissime & ad ipsam veritatem fingit, atque auditoribus ante oculos ponit. Turpis autem ac pravus, & plane, quod ajunt, extra lineas procurrens error est, quum in oratione civili ac pedestri ad poeticas & fabulosas, adeoque impossibiles fictiones proceditur. Sicut nostri illi solent grandiloqui, si Dīs placet, & vehementes oratores, qui mihi Tragicorum

40 DION. LONGINUS

corum more Furias vident; neque tamen (ô homines acutos sane & perspicaces!) illud videre possunt, Orestis illa,

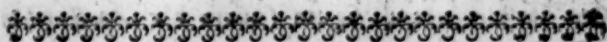
Dimitte me, quæ es una mearum Erinnyum :

In Tartara ut jacias, medium amplecteris :

Orestis esse insanientis, cujus sensus morbo perturbati hanc illius oculis imaginem obijciant Furiarum. Quænam igitur visionis Rhetoricæ natura est ac facultas? nempe hæc quod non modo velut in re præsentis versari, iisdemque animorum motibus concitari faciat eos, qui audiunt; verum etiam negotialibus admista tractationibus cum ea, quæ vult, persuadeat, tum & nolentes invitosque auditores subigat, cogatque sequi quæ rapit. Quod si quis (inquit orator) *derepente ante tribunal clamorem audiat; nunciet autem aliquis, effractas carceris fores, revulsa claustra, inclusos sugere: nemo, scio, tam negligens fuerit, nemo tam lentus, quamlibet senex, quamlibet puer, quin e vestigio ad ferendam pro viribus opem accurrat. Quod si vero quis alias superveniens dixerit, hem tibi scelus, qui vinc-tos e custodia eripuit, hem tibi! quis vestrum est, iudices, qui dubitet, quin is statim indicta causa malus male pereat?* Eiusdem indolis sunt & illa Hyperidis, qui in iudicium vocatus, quod post acceptam apud Chæroneam cladem rogationem ad populum de manu-mittendis servis tulisset, *Hanc rogationem, inquit, non orator, sed Cherone-sis pugna tulit.* Negotiali namque tractationi pug-næ illius visionem admiscuit: quocirca, persuasionis terminos sententiæ Sublimitate longissime transcurrit. Natura enim ita compara-

tum

tum est, ut, quæ sunt in negotiis valentissima, ea aures quoque nostras fortissime percellant: unde fit, ut animus objectarum imaginum intuitu a fide demonstrationis abductus ad id convertatur, quod imaginationem ferit; cujus fulgore altera illa pars, quæ negotialis, offunditur & occultatur. Quod quum accidit, non sane præter rationem accidere dicendum est: quandoquidem de duabus rebus secum compositis ea semper, quæ potior est ac præstabilior, alterius imbecillioris omnem vim atque efficaciam ad se trahit ac sibi adjungit. Atque hæc de Sublimitate, quæ in sensuum consistit amplitudine, & vel ab animi magnitudine, vel ab imitatione, aut euiam a visione proficiscitur, dicta sufficiant.



S E C T I O XVI.

De figuris.

TRanseo igitur ad figuras: quibus tertium supra locum assignavi: hæc namque rite tractatæ non exiguam, uti dixi, illius partem constituent. Verum, quod eas omnes persequi non modo in præsentî nimis magni, sed & alias infiniti res laboris sit, paucas tantum ex omni illo numero, quæ grandem sublatamque faciunt orationem, excerpte, easquæ, confirmandi illorum gratia quæ dicentur, paulo accuratius exponere visum est.

42 DION. LONGINUS

Initium autem a Demosthene faciam, id agente, ut in reip. administratione nihil a se perperam admissum esse demonstret. Sed ad hoc efficiendum quænam erat, *inquies*, consuetæ atque naturalis in dicendo via & ratio? [Hæc nempe;] *Non peccavistis, Athenienses; quum pro fortunis universa Græcia in illam dimicationem descendistis. Habetis enim præclari hujus consilii exempla domi complurâ. Non enim, qui ad Marathona depugnaverunt peccavere: non qui ad Salamina: non qui ad Plateas. Verum ille, [modo plane diverso,] quoniam divino veluti quodam mentis ablatus instinctu decantatum illud per fortissimos Græciæ propugnatores jusjurandum insonuit, Non peccavistis, Athenienses, non, per eos, qui in campis Marathoniiis pro salute patriæ periclitati sunt, unica illa jurisjurandi figura (quam hîc *Apostrophē* lubens appellarim) & majores consecrare videtur, docendo quod per eos, qui tam clarum vitæ exitum habuissent, non secus ac per Deos jurare oporteret; & iudicibus illam ad Marathona cæforum animi magnitudinem insinuare; naturamque demonstrationis in eximiam Sublimitatem atque animi perturbationem, inusitatique ac insignis jurisjurandi religionem convertere; adhæc accepti simul vulneris medicatricem & noxiis propulsandis aptam audientium animis orationem infundere; ut laudibus elati non minores sibi ob infelix cum Philippo prælium, quam ob præclaras ad Marathona ac Salamina victorias, sumendos esse spiritus ducerent. quibus omnibus auditores, unius ope atque adminiculo figuræ, suam in sententiam rapuit*

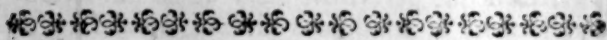
& pertraxit. Est, fateor, quod nonnulli volunt, apud Eupolidem hujus jurisjurandi primum veluti semen, cum ait:

*Nec enim ille per meum ad Marathona prælium
Latabitur, qui me dolore affecerit.*

At non quovis jurare modo magnum quid est, aut laudabile: verum quum locus, quum tempus, quum ratio, quum res ipsa, quum auditor postulat, tum vero inprimis præclarum est & ad commovendos animos efficax. Apud Eupolidem autem nil nisi simplex jusjurandum est, idque ad Athenienses tunc temporis florentes, ac rem feliciter gerentes, adeoque consolationis minime indigos: præterea neque per viros, quos donat immortalitate, juravit, ut ita dignos illorum animi fortitudine spiritus audientium animis inserat; sed ab hominibus, vitæ periculum pro patria subeuntibus, ad rem inanimam, *id est*, ad ipsam pugnam, jusjurandum defletrit. Multo secus ab Demosthene factum, qui & ad victos illud adhibuit, effecitque ut illam ad Chæroneam cladem non jam inter adversa ducerent: sic ut simul & demonstratio sit, uti dixi, nihil ab ipsis in ea pugna subeunda peccatum fuisse; & exemplum, & jurisjurandi fides, & laudatio, & cohortatio. Quin &, ne vel hoc illi ab adversario objici posset, *Tu mihi hic de clade, qua te auctore accepta est, loqueris, & post illa per majorum juras victorias*, ipsa etiam, quibus utitur, verba diligentissime ad amussim artis atque rationis exigit & examinat, eaque in tutum deducit; (insigni oratoribus documento, ut cum ratione insanire, atque etiam in bacchationibus sobrios esse

44 DION. LONGINUS

esse se debere meminerint) illos, inquit, qui e majoribus in campis Marathoniis pro patria periclitati sunt, quique ad Salamina navali praelio dimicarunt, quique ad Artemisium, quique ad Plateas cum hoste conflixerunt: nusquam, qui vicerunt, memorans; sed, ubique victoriæ & eventus latissimi nomine suppresso, quod inauspicato ad Clæroneam praelio quam maxime erat contrarium, prævenit eos qui audiunt, [atque ipsum etiam adversarium,] subijcitque e vestigio; Quos omnes, Æschine, civitas publice sepeliit; non eos tantum, quæis feliciter rem gerere contigit.



SECTIO XVII.

Figuras & Sublimitatem suppetias sibi invicem ferre; ubi, ac quomodo?

HOc mihi loco minime prætereundum videtur, carissime Postumi, quod inter alia observasse memini: exponam vero quam potero brevissime; Figuras videlicet ac Sublimitatem mutuis natura suppetiis mirifice sublevari; neque minus illas ab hac adjuvari, quam ipsæ illam vicissim corroborarent & adaugeant. Ubi vero & qui hoc fiat, jam nunc dicam. Callidus ille & solers figurarum usus res præ cæteris omnibus perquam suspiciosa est, metumque insinuat insidiarum, doli, & fraudis: præsertim ubi apud judicem res agitur vitæ necisque do-

dominum : multo etiam magis, si tyrannus is fuerit, vel rex, vel provinciae praeses. Statim enim is indignatur, quum se velut imprudentem puerulum ab astuto oratore figurarum peti videt machinis atque fallaciis; easque in sui contemptum atque contumeliam accipiens ita saepenumero exasperatur, & oratori immutatur, ut, quamvis iram suam cohibeat atque moderetur, animo tamen & auribus a sermone oratoris sit averfissimis: quapropter eademum censenda est optima figura, quae effectum apparet, habitu latet. Hanc vero in iudice attentatae figuris fidei suae suspensionem mirum in modum lenit tollitque conjuncta cum animi concitatione Sublimitas: ac si quandoque contigerit, ut illa caliditatis ars ab oratore adhibeatur, subit haec e vestigio fulgidum Sublimitatis & praestantium affectuum lumen, & sub umbra magnarum virtutum delitescens effugit oculos, quamvis acutissimos, suspensionis. Exemplum aliud idoneum magis & illustre, quam quod attuli, dari vix ullum potest: *Non per eos, qui in campis Marathoniis, &c.* Qua enim re figuram hanc orator occultavit? ipso Sublimitatis fulgore, ut cuiusvis perspicuum. Equidem Rhetoricis mihi figuris idem accidere videtur, quod ignibus ac luminibus minoribus: nam quemadmodum sol exortus splendore suo aliis omnibus sideribus tenebras obducit, ita & figuris circumfusa Sublimitatis lux penitus illas obscurat & abscondit. Nec multum differt quod in pictura evenire solet: nam quamvis umbra lumenque juxta se invicem, & in eadem tabellae planitie, coloribus expressa fuerint; tamen id quod luminosum est, oculos nostros

46 DION. LONGINUS

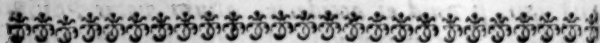
stros validius feriens, eminere & aliquatenus ex-
stare, & multo quam umbra propius esse videtur.
Ad eundem modum & qui in oratione adhibentur
affectus & omnis Sublimitas, animis nostris cum
necessitudine quadam atque cognatione naturæ
tum etiam splendore suo propinquiora, claritate
sua figuras multis partibus anteverunt & in oculo-
stros nostros validius incurrunt; artemque offusa
nocte, quasi velamine quodam obtegunt, & occul-
tant.

SECTIO XVIII.

De interrogatione & percontatione.

Quid hic ego tibi, mi Terentiane, Interro-
gationes & Percontationes recenseam? Quis
enim est qui ignoret, orationem hisce figurarum
conformationibus & contendi quam fortissime, &
ab iisdem cum vehementiæ permultum atque acrimo-
niæ tum dignitatis & magnificentiae sibi acqui-
rere? *An vero*, (inquit alibi idem orator) *alter*
alterum, quaeso, per circulos oberrantes percontabi-
mini, Ecquid novi? At quid (Iuppiter!) magis
novum ad aures unquam nostras accidere possit,
quam quod homo Macedo Athenienses bello aggre-
ditur, Graciaque res ordinat? Quid ais? obitne
Philippus? non sane, sed ei male est. Di boni!
quid vestra id interest, vivatne an vixerit Philip-
pus?

pus? qui, si quid ei acciderit, alium vobis Philip-
pum brevi suis inventuri. Et rursum: In Maco-
doniam, inquit, navigemus. Sed, quo appellemus?
quarat aliquis. Ipsum bellum infirma regni ac re-
rum Philippi aperiet. Hæc si orator simplicitet
fuiſſet elocutus, dignitatem ac pondus rei verbis
minime adæquasset: nunc autem æstus ille mentis;
& concitata illa veloxque Percontationis & Re-
sponſionis reciprocatio, illaque ipsi sibi velut alte-
ri cuipiam reposita Subjectio, non modo Sublimi-
tatem figurato hoc loquendi modo orationi attulit,
verum multo quoque eam reddidit credibiliorem.
Nam tum demum concitata affectibus oratio au-
dientes commovet, quum eam orator non domo
afferre, sed in arena, quod ajunt, invenire vide-
tur: atqui illa sui ipsius Interrogatio, & ad eam
Subjectio, repentini & ex ipsa velut occasione na-
ti affectus extemporalitatem mirifice imitatur. Sic-
ut enim illi, qui ab aliis interrogantur, irritati,
ad ea ipsa, quæ rogantur, extemplo cum animi
quadam concitatione respondent; adeoque, quæ
ipsa dictat affectuum veritas, regerunt: ita & hæc
Interrogationis atque huic redditæ Responſionis fi-
gura auditorem minus cautum decipit atque cir-
cumvenit; sicut, quæ ab oratore diu & accurate
meditata afferuntur, ex tempore illi subnasci dici-
que existimet. Præterea (nam & hoc Herodoti
maxime sublimibus semper habitum fuit) si ita



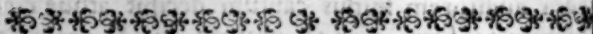
S E C T I O XIX.

De asyndetis, seu dissolutis.

* * * * *
adeo non impedita, adeo omni vinculo
exsoluta provolvuntur, ut ipsum tantum non præ-
veniant dicentem. *Collisifque* (inquit alicubi Xeno-
phon) *clypeis impellebantur, pugnabant, cadebant,*
cadebantur. Neque minus incitata sunt illa Eury-
lochi;

Ivimus, ut jussum, per sylvas, Inelyte Ulysse,
Vidimus exstructas pulchras in vallibus ades.

Hæc enim ad hunc ab se invicem modum abscissa,
nihiloque secius accelerata, istiusmodi perturbatio-
nis vehementiam exprimunt, quæ simul & oratio-
nis cursum nonnihil impediat, & eundem tamen
magis adhuc incitet. Quare in rebus hujuscemo-
di Poeta Dissolutione usus est.



S E C T I O XX.

De figurarum coacervatione, seu congerie.

Sed & Coacervatio figurarum auditores sum-
mopere afficere solet atque perturbare: quum
scilicet

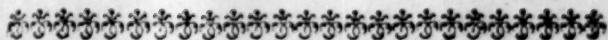
scilicet duæ pluresve, quasi societate inita inter se nexæ & jugatæ, acrimoniam sibi invicem & robur, ac persuadendi vim, cultumque & ornatum, veluti symbolam, conferunt. Quod genus sunt illa Demosthenis in Midiam, ubi Repetitionis, Descriptionis, ac Dissolutionis exornationes mire inter se implicitæ sunt & permixtæ: *Multa namque, inquit, is, qui quem verberat, patrat, quorum ille, qui vapulat, ne referre quidem aliis aliquam partem possit; gestu, vultu, voce.* Deinde, ne in eorundem pergens figurarum continuatione orationis impetus resistat & quiescat, (tranquilli namque & compositi animi est servare ordinem; at affectionis, quæ mentis quædam commotio est atque concitatio, proprium perturbare omnia & confundere) statim ad alia transilit Inconnexa, & ad alias Repetitiones: *quum ut insultans, quum ut inimicus, quum pugno, quum in malam.* Neque aliter variato isthoc consequentium sese invicem figurarum concursu judicum animos ferit ac percutit, atque ipse ab Midia pugnis antea percussus fuerat. Deinde alium rursus, in ruentis omnia procellæ morem, impetum faciens, subjicit è vestigio; *hæc sunt, quæ commovent: hæc sunt, quæ rapiunt homines non assuetos contumeliis extra se: quæ quidem nec verbis quisquam satis consequi possit; nullo vero minus injuria acerbiter aliis ostendere.* Quare, dum ad hunc modum Repetitionum & Dissolutionum naturam atque indolem crebra variataque ubique iteratione observat; & ordo ei sine ordine est, & vice versa quod inordinatum certo quodam ordine digestum & conclusum continetur.

S E C T I O XXI.

Copulas orationem enervare.

A Ge, si lubet, adde his, Terentiane, vincula conjunctionum, uti solent Isocratei; *Verum neque illud silentio praterendum est, non unam a verberante injuriam fieri; ac primum quidem gestu, deinde & vultu, ac tandem ipsa quoque voce: atque senties, pergens ita in cæteris, rapidum illum & exasperatum concitati affectus impetum (si conjunctionibus orationem quasi complanando & emolliendo in inæquabilitatem redigas) sine aculeis ad aures accidere & continuo exstingui. Quemadmodum enim revinctis & alligatis cursorum corporibus omnis simul eorum procursus contentio impeditur; ita & ille commoti affectus fervor conjunctionum vincula, cæterorumque, quibus retineri queat, additamentorum impedimenta respuit atque indignatur: quippe queis libera ipsi procurrendi facultas eripitur, visque illa retenditur atque relaxatur, qua, sicuti telum e machina nervo solet, in adversarios emittitur.*

S E C T I O



S E C T I O XXII.

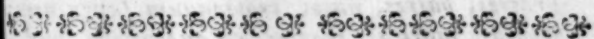
De hyperbatis, sive transgressionibus.

Iisdem annumeres licet & Transgressiones: est autem *Transgressio* verborum sententiarumque emota ordine naturali dispositio, natiue & re præsentis affectûs velut nota quædam certissima. Quemadmodum enim iis, qui revera irascuntur, aut metuunt, aut indignantur, aut obtrectatione, æmulationeve, aut qua alia affectione animi (est enim numerus earum infinitior, quam ut recenseri omnes possint) transversî aguntur, accidere solet; ut, quum aliunde orationem inchoaverint, ab ejusdem subinde continuatione delabentes ad alia sæpe transiliant, & his præ animi impotentia ita perturbate interjectis ad institutum rursus sermonem revertantur, & quoquoersum ab animi impetu, velut ab instabili vento, nunc huc nunc illuc, æstu reciprocante jactati, verba, sententias, omnemque adeo naturalis compositionis ordinem varia prorsus atque multiplici ratione commutent; ita passim optimos quosque scriptores ad hunc naturæ morem suas componere videas orationes, eumque elegante ac tempestivo Hyperbatorum usu exprimere atque imitari, (nam tum demum *Ars* consummata est atque absoluta, quum Naturæ speciem induit; & vicissim Natura tum denique

52 DION. LONGINUS

felix & emendata dicenda est, quum ab Arte latentius adjuvatur) quemadmodum facit Dionysius Phocaensis apud Herodotum, quum dicit, *In ipso vobis discrimine res vestra versantur, Iones, ut vel atatem omnem liberi sitis, vel servitutem servitis acerbissimam.* Itaque si jam nunc aquis animis ærumnarum nonnihil ac laborum pati sustinueritis, initio quidem ea res molesta vobis accidet: at deinceps, superatis hostibus, perpetua libertas exigui temporis patientia premium ac fructus erit. Ordo hic erat; O Iones, nunc tempus est, ut labores aquis animis perpetiamini: nam in ipso res vestra discrimine versantur. At ille primum compellationem istam, O Iones, trajecit, (statim enim post metum incussum adjici curavit; ac si periculi super caput stantis terrore foret præpeditus, quo minus eos in principio orationis, uti factum oportuerat, compellasset) deinde & ipsum sententiarum pervertit ordinem. priusquam enim ærumnas illis tolerandas esse dicat (quod hujusce est adhortationis propositum) causam, ob quam eas perpeti necesse sit, exponit, inquiens; *in ipso res vestra vobis discrimine versantur*: adeo ut non diu ante meditata, sed quæ ipsa ex tempore eliciat & extundat necessitas, in medium proferre videatur. In his autem multis partibus frequentior est, ac pene totus, Thucydides: in iis etiam, quæ natura ita conjunxit ut sejungi non posse videantur, per Transgressionem divellendis admirandus artifex. At ille parcior aliquanto Demosthenes: cæteroquin in hoc genere ad satietatem usque omnium creberimus: tum & in exhibendis & exprimendis per
Trans-

Transgressiones animi perturbationibus, & in illa jam quasi subita ac velut ex ipsa re nata loquendi ratione effingenda valdequam multus & efficax; ad hæc ut & ipsum simul auditorem sæpe in illud prolixarum Transgressionum rapiat periculum. Frequenter enim accidit, ut, (dum sententiam, quam inchoaverat, suspendit, &, ad alieni generis interim ac omnino diversi sermonis tramitem deflectens, alia aliis intermedia & forinsecus alicunde arcessita aggerit) ubi jam auditoribus illum incussit metum, ac si prorsus ab instituta sit oratione aberraturus, eaque trepidantes sollicitudine una secum periclitari coegit, longo tandem post tempore, quod dudum desideratum fuerat ex inopinato sed opportune subjiciens, felici quidem illa, sed ancipiti ac periculoso, in transponendis verbis & sententiis audacia, multo illos, quam alias, vehementius commoveat ac percellat. Et hujus quidem generis exemplorum tanta vis est atque copia, ut eorum mihi afferendorum labore supersedendum existimem.



SECTION XXIII.

De polyptotis, aliisque id genus figuris: item de singularibus, & pluralibus.

JAm vero exornationes illæ, quæ vulgo Polyptota dicuntur, item Coacervationes, Commutationes, Gradationesque, plane sunt, uti nosti,
ad

54 DION. LONGINUS

ad contentionem aptissimæ, & ad ornatum, omnemque cum orationis granditatem, tum animorum concitationem vehementer accommodatæ. Quid? nonne & Casuum quoque, & Temporum, & Personarum, Numerorumque, & Generum mutationes elocutionem veluti luminum quadam varietate mirifice distinguunt & illustrent, jacentemque excitant & attollunt? Cæterum, quum de numeri loquor mutatione, non ita hæc velim accipias, Terentiane suavissime, ac si ea sola exornare censeam orationem, quæ, singulariter terminata, potestate, si penitus consideres, pluraliaprehenduntur: (quod genus; *Statim infinitus populus ad littora ruebant, & divisi clamaverunt*) verum illa potius animadvertenda & sequenda judicem, quæ terminatione plurali multo sæpe elatorem & ipsa numeri multitudine augustiorem reddunt orationem. Talia sunt hæc Oedipi apud Sophoclem;

*O nuptia! O mihi exsecranda nuptia!
Vos, vos genuistis nos, satosque jam semel
Iterum refuso reddidistis semine,
Fratres, patres, natos, propinquum sanguinem;
Sponsas, maritas, matres, & quacunque apud
Homines facinora patrantur fœdissima.*

Hiscæ etenim nominibus omnibus unus tantum hinc Oedipus, illinc Jocasta designatur. Verum, effuso ac dilatato in pluralem terminationem numero, ipsæ quoque Oedipi ærumnæ augeri quodammodo & multiplicari videntur: quemadmodum & illa numero amplificata sunt;

Et Heciores exierunt & Sarpedones:

nec non illa Platonis (quæ & alibi a me adducta sunt) de Atheniensibus; Non enim aut Pelopes, aut Cadmi, aut Ægypti, aut Danai, aliive id genus origine barbari, una nobiscum habitant; Graeci meri sumus, nulla barbarorum permixtione contaminati, qui hanc civitatem incolimus, &c. Natura enim omnia illa, quæ nominibus ad hunc modum in multitudinem compositis effertur, grandiora multo & magnificentiora ad animos audientium solent accidere. At non ubivis hoc exornationis genere utendum est, nec semper; verum tum demum, quum subjecta materia vel amplificationem, vel multitudinem, vel superjectionem, vel affectum, seu singula, seu plura simul, admittere videbitur. siquidem passim & ubique purpureos vesti clavos assuere, ineptum plane est & Sophistam sapiens.

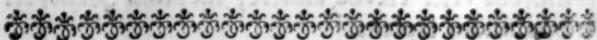
SECTIO XXIV.

Singularia quandoque suppeditare Sublimitatem.

Contra ea contingere nonnunquam videmus, ut illa, quæ ex plurali numero in singularem coarctantur, multis sæpe partibus ampliora videantur; ut, *Adhuc omnis Peloponnesus in factiones discesserat.* item, *Quum Phrynichus Milesi excidium in scena exhiberet, universum theatrum in lacrymas effusum est.* Ea namque, quæ in plura di-

56 DION. LONGINUS

divisa sunt, si ad singularis numeri contraxeris unitatem, grandiore[m] quandam quasi corporis mole[m] præ se ferunt. Cujus utriusque ornatus unam eandemque esse opinor rationem. ubi namque vocabula, quæ singularis numeri sunt, pluralia reddideris, majoris h[uius]ce amplitudinis speciem conciliaris, quia id præter consuetudinem fit atque expectationem, & ab homine, ut videtur, mirifice perturbato: ac ubi vice versa pluralia in sonoram collegeris atque construxeris unitatem, eadem illa rerum in contrarium commutatio, quia & ipsa præter opinionem atque usum loquendi quotidianum accidit, multo quoque illa, quæ dicuntur, augustiora repræsentabit.

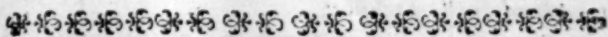


SECTIO XXV.

Præterita, ac si in præsentis gerantur, exponenda.]

QUOD si porro quæ jamdudum gesta, veluti præsentia, exposueris, &, quasi eo ipso, quo narrantur, fiant tempore; non jam amplius rerum actarum exhibueris narrationem, sed, ut in ipsis velut auditorum oculis geri videantur, effeceris. Tale est illud Xenophontis: *Tum miles quidam, ab equo Cyri prostratus proculcatusque, ferit equi ventrem gladio: equus, dolore exsternatus & subsultans, excutit & effundit Cyrum; Cy-*

rus autem humi, provolvitur. Ad hunc modum pleraque sunt Thucydidia.



S E C T I O XXVI.

De personarum commutatione.

Personarum quoque commutatio sensum ferit, & est ad rem, quæ geritur, ante oculos ponendam mire efficax; facitque ut in ipsis sibi sæpe, qui audiunt, versari periculis videantur. Ut,

Ærea, dixisses, telisque impervia nactus

Corpora, pugnanteis hostili occurrere ferro.

Tanto quisque virum pugna flagrabas amore.

Nec dissimile illud Arati;

Hoc temet ponto caveas committere menses.

Ad eundem quoque modum Herodotus alicubi;

Quum vero ab urbe Elephantina sursum tendere voveris, — in peramplam venies planitiem: quam

imensus aliud iterum conscendes navigium: dein,

ubi duodecim dies navigaveris, ad magnam tandem urbem pervenies, cui nomen est Meroe. Viden?

Terentiane dulcissime, ut animum tuum per ipsa

illa scriptor abducatur loca; quæque tibi audire videbare,

jam oculis tuis uti cernas, efficiat? nimirum omnis,

quæ ad hunc modum instituta est, oratio, ut ad ipsas eorum, qui audiunt leguntve,

personas convertatur, ita eos afficit, ut ipsis sibi,

interesse rebus videantur. Inprimis autem id fiet

58 DION. LONGINUS

si non tanquam ad universos, sed velut ad singulos orationem deflexeris, ut,

*Fervidus at quibus in Tydides partibus esset,
Haud facile agnosces;*

ita enim & auditorem commoris vehementius, & multo etiam feceris attentiores: tum quoque, veluti rerum, quæ aguntur, participem, studio curaque impleveris ejusmodi compellatione excitatum.

SECTIO XXVII.

De persona in personam aliam commutatione.

Accidit præterea nonnunquam, ut scriptor in media, quam de aliquo instituit, narratione, suas derepente loquendi partes prætervectus, personam commutet, & ipsum illum, de quo agit, loquentem inducat: quæ quidem exornatio irruentis & impetuosæ affectus certa quædam & legitima proles est, ut,

At magnis Troas tota vocibus Hector

Hostileis jubet exuvias, spolia alma cadentum,

Negligere, & classi totos incumbere Achivæ.

Quod si quem protul hinc ab classe advertero, ego illum

Hoc ferro lectum exuvias ad Tartara mittam.

Præclare sane Homerus: nam & decenter narrationem, quæ suarum erat partium, sibi sumpsit;

at-

atque abscissam illam & abruptam comminationem, absque ulla prævia commutatæ personæ significatione, fervori ducis subito attribuit. Elanguisset enim oratio, siquid hujuscemodi inculcasset, *Talia dicere exorsus est Hector*: at nunc ea est in oratione transitionis celeritas, ut ipsum etiam in transeundo Poetam repentino procursu anteveniat. Quare tum præcipue figura hæc tempestive adhibetur, quum præceps temporis momentum moras in scriptore non fert; sed in continenti mutare personam jubet, & ad aliam relicta priore transire adigit: quod genus & hæc sunt Hecataei; *Percussus his auditis Ceyx, edicit Heraclidis, ut e vestigio regni sui terminis excedant: non enim ego vos tueri possum. Quare, ne & ipsi pereatis, & me quoque vestro involvatis exitio, ad alium quemlibet populum demigrate.* Cæterum Demosthenes alio quodam modo in Aristogitonem hac personarum commutatione usus est, eamque & summeversatilem fecit & egregio affectu implevit: *Et nemo vestrum invenietur, inquit, qui vel ira vel indignatione exardescat, ubi effrenatam hanc impurissimi & impudentissimi hominis viderit audaciam ipsis vim legibus inferentem? qui (ô mortaliū sacerrume!) præclusa tibi dicendi libertate, non cancellis, non januis; nam & has aliquis fortean regeat, &c. in sententia, ut vides, necdum absoluta mutans repente orationis faciem, & unam dictionem [qui — ô bipedum nequissime] effervescentis iræ impetu tantum non in duas divellens personas, ipsam deinde orationem ab instituto ad iudices cursu ad Aristogitonem avertens, & ab his eam deflexisse visus, illam hac*

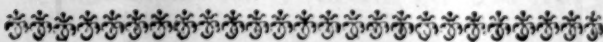
H 2

ip.

60 DION. LONGINUS

ipsa concitati animi vehementia validius *ad eosdem* retorquet & convertit. Ad idem exemplum Penelope:

*Cur te, praece, ferox praemisit turba procorum?
Anne ades ancillis magni edicturus Ulyssi,
Lauta sibi immunes operum convivium adornent?
Iuppiter, hac illis sit nunc, precor, ultima caena,
Ultimaque hac hodie nobis commercia lingua!
Qui mihi non parvas multi laceratis opes, &
Parta meo (heu frustra!) gnato bona. Nonne
parentum
Audistis quondam pueri ex sermonibus, esset
Qui vir Ulysses?*



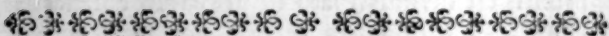
SECTIO XXVIII.

De circumlocutione.

QUOD si Periphrasin quoque altitudinem orationi conferre dixerò, neminem fore arbitror qui repugnet. Quemadmodum enim in Musica sonus ille, qui *Princeps dicitur*, ab illis, quos *Paraphonos* vocant, multum accipit suavitatis: ita & Periphrasis saepe numero locutioni propriae concinit, & ad exornandam & attollendam orationem egregie cum ea conspirat: praesertim, quum nihil in ea inflati reperitur, nil diffoni; verum concinnitas quaedam orationi reliquae suaviter & eleganter attemperata. Idoneus nobis in hanc

rem testis est divinus Plato in principio concionis funebris : *Et his quidem re ipsa nos iusta omnia persolvimus ; quæ consecuti fato destinatum iter proficiscuntur, solemni deductionis officio cum a civitate publice universi, tum a suis privatim quisque necessariis cohonestati.* Mortem scilicet iter *fato destinatum* vocat ; & exsequias ac iusta funerum, *publicum deductionis officium.* Nonne hisce igitur sententiam egregie amplificavit & sublimiorem reddidit ; ac nudam, prout ad manum erat, elocutionem, veluti carmen quoddam, jucunda & suavi circumlocutionis modulatione exornavit atque convestivit ? Pariter & Xenophon in hisce, *Laborem vobis, ad ingrediendam jucundæ vitæ viam ducem proponitis : quæ vero res omnium pulcherrima est, & viris bellatoribus maxime conveniens, ea vestras vos animas armasse atque instruxisse video ; quippe qui laude magis, quam re quavis alia, ducamini ; pro simplice illa sententia, laborare vulgis, hac circumlocutione usus, laborem vobis ad ingrediendam jucundæ vitæ viam ducem proponitis, ceteraque eodem modo dilatando exsecutus, laudationi suæ grandem etiam quendam & magnificum sensum superaddidit.* Necnon & illud Herodoti inimitabile : *Illis autem Scythis, qui fanum spoliaverant, femineum Dea morbum immisit.*

62. DION, LONGINUS



SECTIO XXIX.

Circumlocutionem immodicam insulsam esse ac puerilem.

QUare nulla tam præstans & opportuna figura est quam Periphrasis, nisi si quis ea immodice utatur: cum enim continuo languet & audientem tædio complet, inane nescio quid ac pingue redolens. Unde & ipsum Platonem (qui in hac exornatione admiranda vi pollet, quamvis nonnullis intempestive ea uti videatur) in Legibus dicentem; *neque vero aut argenteis, aut aureis opibus in urbe permittenda sedes est*; irridet: & si oves, inquit isti, aut boves comparari vetuisset, perspicuum est etiam *ovillas* aut *bubulas* dicturum fuisse? Sed hæc pro figurarum ad ornandam & attollendam orationem usu, veluti per viam, disputata sufficiant: omnes namque istiusmodi exornationes & multo excitatiorem reddunt orationem, & affectibus magis exardescentem, commotioremque. Affectus autem, mi Terentiane, tantum habent Sublimitatis ac splendoris, quantum morata orationi dulcedinis adest atque jucunditatis.

SECTIO

S E C T I O X X X .

De verborum delectu.

Quoniam vero sensuum in oratione Sublimitas, & dictionis, sive elocutionis, magnificentia, altera alterius ope potissimum explicatur & expanditur, agedum, ecqua etiam nunc, quæ ad elocutionem pertinere videbuntur, supersint, consideremus. Quod autem propriorum & illustrium verborum delectum mirifice eos, qui audiunt, permulceat atque deliniet; isque ab oratoribus aliisque scriptoribus summo studio affectari, (utpote qui cum granditatem, tum dignitatem, ornatum, perspicuitatem, pondus, vim, robur, cæterasque id genus alias virtutes orationi, veluti distinctam fulgentibus gemmis vestem pulcherrimæ cuiusdam imagini, conferat atque circumjiciat; adhæc & rebus ipsis animam ac vocem quasi suppeditet) actum agam si te, *Posthumi suavissime*, cui hæc esse scio cognitissima, docere velim. Pulchra namque & electa verba proprium mentis esse lumen vere dixeris. Non tamen in omni capropter genere & parte orationis splendor eorum atque amplitudo locum habet: nam de rebus exilibus uti verbis magnificis atque amplissimis, perinde est ac si prægrandem personam tragicam infanti puero adaptraveris. At in Poesi &

* * * *
S E C T I O



S E C T I O X X X I .

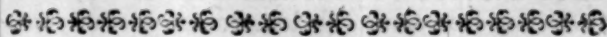
De idiotismo, seu de verbis vulgaribus.

* * * * *

* * projectissimum, quidem, attamen fecundum *Sublimitatis* est hoc Anacreontis; *Threissa non me vexat amplius*. Sic & illud Theopompi laudabile, quoniam ipsi rei admirabiliter convenit, significantissimum mihi semper visum est; quod nescio quâ sit ut a Cæcilio carperetur. *Erat, inquit, Philippus ad adversa rerum devoranda a natura factus*. Accidit igitur nonnunquam, uti de medio sumpta & protrita verba exquisitis atque ad ornatum comparatis multo significantiora sint, multoque illustriora: illico enim per se ex ipso quotidiani sermonis usu intelliguntur. Quicquid autem familiare est & consuetum, jam hoc ipso evadit credibilius. Quare de homine ignominiosa ac sordida quæque non patienter modo, sed etiam, ad explendam ambitionem & dominandi libidinem, cum voluptate quadam concoquente, significantissime usurpatum est illud, *adversa rerum devorare*. Hujus classis sunt & illa Herodoti: *Tum vero Cleomenes insania correptus cultello corpus suum minutim discidit, donec totus in segmenta dissectus animam efflavit*. Item hæc: *At Pytheas eo usque in pugnando navi resistit, donec minutim*

con-

consideretur. Sunt enim hæc istiusmodi, ut ad sermonem vulgi quam proxime accedere videantur, eumque velut adradere; veruntamen significationis evidentia a plebeja vilitate longissime remota sunt atque disjuncta.



S E C T I O XXXII.

De metaphorarum multitudine.

SEd neque quod ad Translationum multitudinem suum mihi iudicium Cæcilius unquam approbaverit, illorum subscribens sententiæ, qui duas tantum, aut summum tres, in una re adhibendas esse Translationes existimant. Equidem, ut in aliis omnibus, ita & in hac re Demosthenem nobis, tamquam certissimam normam ac regulam, sequendum existimo: adeoque plurium simul Translationum usum tum præcipue esse tempestivum, quum affectus ad instar hiberni torrentis præcipientes ruunt, earumque copiam velut adhibita vi propellunt ac provolvunt. *Homines*, inquit, *impuri, & scelerati, & adulatores*; qui, postquam patriam quisque suam fœde lacerarunt, libertatem [tam publicam quam suam ipsorum] Philippo primum, nunc autem rursus Alexandro propinarunt: quique, ventre ac libidinibus probrosissimis summum vite bonum ac felicitatem metientes, libertatem, nullique servire domino, quæ majoribus bonorum

66 DION. LONGINUS

omnium fines erant ac regula, funditus everterunt. Hic, ut vides, *Terentiane dulcissime*, ipsa illa Translationum congeries a fervente Oratoris in proditores propulsa proruit ira atque indignatione. Alioquin cum Aristoteles tum Theophrastus audacium, atque proxime periculum accedentium, Translationum hæc ajunt esse lenimenta quædam, *ut ita loquar*; vel, *quasi*; vel, *si ita loqui liceat*: item, *si verbum audacius concedatur*, &c. Hæc enim correctio, inquiunt, emollit ac mitigat quicquid in iis durius aut audacius occurrerit. Ego, uti ea quidem non improbaverim, ita copię & audacię Translationum, sicut & figurarum, (quemadmodum superius dixisse memini, *ita etiam nunc*) peculiare & egregium remedium esse confirmarim tempestive adhibitos & vehementes affectus, cum vera ingenuaque Sublimitate conjunctos: quorum hæc natura est atque indoles, ut impetus sui vehementia cætera omnia secum abripiant ac propellant, & audacissima quæque ac præcipitia veluti adigente prorsus necessitate adsumant; audientibus autem, quod eodem illos concitatę mentis impetu, veluti quodam sacri furoris afflatu, una cum oratore auferri faciant, ne otium quidem aut laxamentum examinandę hujusce aut reprehendendę Translationum multitudinis permittant. Quid? quod, & in locorum tractationibus & descriptionibus, nihil illa Translationum frequentia atque congerie significantius esse potest? Quarum ope humani tabernaculi anatome a Xenophonte quidem appariate ac magnifice; at a Platone omnino divine depingitur. Ut quum caput hominis

arce

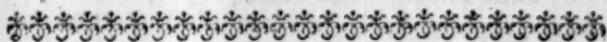
arcem appellat, isthmum vero inter hoc & pectus medium interjectum collum, vertebrique tamquam cardinibus suffultum esse dicit: tum & voluptatem hominibus escam ait existere malorum, linguam saporum exploratricem ac judicem: cor venarum nexus originem; & fontem sanguinis, universum cum impetu quodam corpus permeantis, in sua velut in corporis custodum statione collocatum: meatuum autem vias ac transitus angiportus vocat: porro cordis subsultationi, ubi vel terrore offuso trepidat vel ira inflammatum concitatur, Dii, inquit, auxilium molientes pulmones fabricarunt, molle & exsangue & cavernis [spongia ad instar] intus instructum corpus, veluti molle solum saltationi accommodatum, ut cor, ubi in ipso ira effervesceret, ad id quod [pre mollietate] cedit subsultans, haud laderetur: & cupiditatum sedem conclave appellat feminarum; iræ autem domicilium, atrium virorum: lienem vero intestinorum terforium, quorum purgamentis adimpletus in molem excrescit subtumidam. post illa, inquit, omnia hæc undiquaque carne vestiverunt & sepserunt, ut & adversus omnes nimios caloris & frigoris impetus vallum quasi quoddam ac tegmen esset, & contra quosvis ictus aut casus, instar coactilium, leniter molliterque corporibus incidentibus cedens: sic & sanguinem corporis pabulum appellat; alimenti vero gratia, inquit, venarum illud canalibus non secus ac hortum inductis rivulis irrigarunt; sic ut tamquam ex fonte perenni, per rarum & exilibus distinctum meatibus corpus, venarum latices fluant. ubi vero mors appropinquaverit, solvi ait

68 DION. LONGINUS

rudentes anima, non secus ac navis, illamque liberam dimitti. Hisce similia addit alia innumera quæ ibidem sequuntur : ea autem, quæ nunc inde excerpta retuli, sufficere ad probandum existimo, Translationes omnes (inprimis autem illas, in quibus similitudo spectatur) & ipsa natura grandes esse & insignem orationi Sublimitatem suppeditare; easque cum in affectibus explicandis, tum in narrationibus ac descriptionibus, insigniter esse opportunas. Veruntamen, uti cætera solent omnia, quæ in elocutione pulchra sunt atque laudabilia, ita & hæc orationis ornamenta ad excessum prona esse & proclivia, etiam me tacente res ipsa loquitur. Unde & hoc præcipue nomine idem a nonnullis exagitari & reprehendi solet Plato, quod persæpe, velut instinctu quodam & quasi bacchatione dicendi abreptus, ad immodicas ac duras Translationes & ad allegoricum tumorem auferatur. Non enim, inquit, facile intelligi potest; civitatem temperatam esse oportere instar crateris : in quo furens vinum effusum ebullit ; sed ab alio deo sobrio castigatum, præclara cum eo inita societate, bonum & moderatum potum exhibet. Siquidem aquam sobrium vocare Deum, temperiem vero castigationem, aliaque id genus dehonestamentia, potius quam ornamenta orationis consecrari, poetæ alicujus esse, ajunt, non satis sobrii. Et hinc, puto, illa nata Cæcilio fiducia est, ut, in suis pro Lysia commentationibus, Platoni eum anteferre ne quidem dubitarit ; duobus, iisque perpravis ac periniquis, affectibus impulsus, amore nempe & odio. Nam, præterquam quod Lysiam tantum a-

maris,

marit, quantum nec ipse se, majore tamen omnino odio Platonem, quam amore Lysiam prosecutus est. Adde, quod præ contentionis studio ea etiam, quæ concessa non sunt, quasi jam concessa sibi sumat. Ita enim Lysiam Platoni anteponit, ac si ille ab omni prorsus vitio purus sit ac immunis; hic autem in plurimis labatur. quod utrumque tam a vero alienum est, quam quod maxime.



S E C T I O XXXIII.

Utrum potior sit ac præstantior oratio, omni quidem vitio, sed & Sublimitate carens, an Sublimis aliquando peccans?

A Ge igitur, jam scriptor aliquis sumatur vere purus & ab omni parte inculpatus. Nonne & de hoc ipso in universum quærere operæ pretium est; utrum, sive in ligata sive in soluta oratione, Sublimitas potior sit atque præstantior, quæ in nonnullis aliquando peccet; an vero mediocritas omnibus numeris absoluta & omni vitio carens? Nonne item & illud, pluresne an majores in elocutione virtutes primas jure merito ferant? Hæ namque disquisitiones ad hanc mihi de Sublimitate disputationem cum primis pertinere videntur, nostramque de iis sententiam omnino exigere. Equidem non ignoro, Sublimia, quæ ad summum sint evecta celsitatis fastigium, minime pura esse at-

atque emendata. Nam quod usquequaque accuratum est, humilitatis effugere periculum vix potest: in ejusmodi autem Sublimitate non secus ac in magnis opibus, esse aliquid oportet quod negligatur. Immo nec aliter fieri potest, quin humilia ac mediocria ingenia, quod magna cum audacia nusquam pericula adeant, nec summa attingant, & a vitis plerumque sint immunia & tutius ingrediuntur: quum Sublimia hac ipsa, quam conscendunt, altitudine magis in præceps vergant, & periculo propiora sint. Sed nec illud alterum me fugit, ita esse a natura comparatum, ut in omnibus humanis actionibus, quod pravum est recte factis conspectius sit atque notabilius: utque peccatorum indelebilis in animis hominum hæreat memoria; pulchrorum contra cito excidat atque evanescat, Quare licet & ipse non pauca, cum in Homero tum in aliis scriptoribus præstantissimis, peccata observarim, hisque eorum maculis ita offendar ut nemo magis; tamen ea non peccata vocarim voluntaria, sed hallucinationes potius, per incuriam, alicubi temere ac fortuito admissas, dum grandioribus intentus animus minutula hæc minus sollicitè devitat: nihilominus censeo, majoribus virtutibus, inæquali licet tenore decurrentibus, primam plane palmam semper deberi, vel ob hanc ipsam solam animi magni & erecti celsitudinem, etiamsi cætera omnia defuerint. Quandoquidem autem Apollonius, Argonauticorum scriptor, nullius affinis est peccati; & Theocritus in Bucolicis (exceptis pauculis, quæ non tam Bucolici, quam alterius sunt argumenti) felicissimus est: utrum igitur,

gitur, *Terentiane*, *Homerus* esse cupias, an vero *Apollonius*? Quid? an *Eratosthenes* in *Erigone* (quo carmine nil inculpatus inveniri potest) *Archilochus*, confusa multa & nullo ordine distincta (idque divini illius spiritus impetu, quem legi sub-
jicere difficile est) trahente ferenteque, præstantior poëta tibi videatur? Quid? in *Lyricis* *Bacchylidem* tunc te esse malis, quam *Pindarum*; aut in *Tragœdia* *Ionem* *Chium*, quam *Sophoclem*? si-
quidem poëtæ isti in nulla labuntur vitia, & in-
polito scitoque scribendi genere sane quam ele-
gantissimi sunt: *Pindarus* autem & *Sophocles* non-
nunquam, rapidæ ad instar flammæ, suo impetu
cuncta corripiunt & inflammant; verum, ubi mi-
nime exspectes, sæpe restinguuntur, caduntque
infelicissime. Neminem certe, qui sanæ mentis
fuerit, inventum iri crediderim, qui non unum
Sophoclis *Oedipum* universis simul *Ionis* fabulis
longissime anteponat.

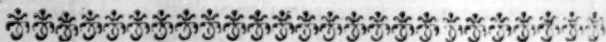
S E C T I O XXXIV.

*De eodem argumento: Demosthenis & Hyperidis
comparatio.*

Porro, si virtutes numero potius quam sua æ-
stimandæ sint præstantia & magnitudine, i-
deo omnimodo *Hyperidem* superiorem esse *De-
mosthene* fatendum est. Nam & sonorus magis est
Hy.

Hyperides, & pluribus abundat virtutibus; estque in omnibus ferme summus, & tanquam quinquertio aliquis: qui, quanquam iis, qui in singulis cuiusque generis certaminibus exercitati sunt, palmam concedere necesse habet; ceteros tamen sui generis athletas superat atque antecellit. Hyperides enim, præterquam quod cuncta Demosthenis decora, una excepta compositione, feliciter exprimit; insuper etiam sibi adscivit, quidquid præterea in Lysia virtutum est atque venustatum. Nam &, ubi simplicitate opus est, remittitur; nec omnia una contentione ac spiritu dicit, ut Demosthenes; & in morata oratione suavitatem obtinet eximia quadam dulcedine, absque satietatis ac fastidii periculo, leniter imbutam: adhæc innumera apud ipsum urbanitates, ac immensa salium copia; natus forensis; festivitas liberalis; in dejiciendis facera irrisione adversariis mira facilitas; dicta nec insulsa, nec frigida, *aut arcessita*, sed, cujusmodi veterum illa Atticorum, ingenua & è re nata: eludendi, nasoque suspendendi dexteritas illi incredibilis, aceti Comici vis magna, & in altercando cum aliquo aculeo multus lepos; quæ cuncta inimitabili, ut ita dicam, gratia atque venustate con-diuntur: ad misericordiam eliciendam interdum propensissimus aptissimusque, item in fabulosis narrationibus fusus, digrediendi quoque cum amœna quadam facilitate & reflexu summus artifex; quemadmodum in illa de Latona digressionem poeticis flosculis ac pigmentis ornatissima, atque in oratione Funebri tanto cum apparatu & ostentatione composita, ut, an quisquam alius talem con-

cinnare potuerit, nesciam. Contra ea Demosthenes in effingendis hominum moribus infelix plane est, minime fusus, rigidus, ad omnem ostentationem ineptissimus; omnibusque fere istis, quas recensui, virtutibus maximam partem destitutus. Quin, ubi facetus esse studet & dicax, non tam risum movet quam cachinnos irridentium: & quo magis festivitatem affectat, eo longius ab ea aberrat. Sed quoniam (meo quidem iudicio) Hyperidis virtutes quamvis multæ, nihilominus Sublimitatis expertes sunt, & velut ex hominis cummaxime sobrii pectore profectæ, ignavæ & sine nervis, quæque auditorem minime perturbent; (etenim quotusquisque, quum Hyperidem legit, commovetur?) Demosthenes autem, hinc quidem adjuncto sibi elatissimæ & ad summum virtutis oratoriæ culmen productæ magniloquentiæ spiritu, tum & affectibus animatis, ubertate orationis, versutia, celeritate; illine vero, quod præcipuum est, inaccessible omnibus dicendi gravitate & vi admiranda: quoniam hæc (inquam) tamquam divinitus concessa munera (neque enim humana ea appellare fas est) confertim undique ad se attraxerit: quocirca, iis, quas possidet, dicendi virtutibus universos semper vincit, & ne illæ aliorum, quibus ipse caret, adversus se quidquam valeant, eloquentiæ suæ tonitru & fulgore attonitos reddit & percellit omnes omnis ævi oratores. adeo ut facilius aliquis erumpentium nubibus fulminum ictus apertis oculis excipere possit, quam densis illius atque sibi supervenientibus affectibus immoto & imperculso animo obistere.

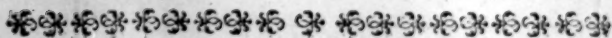


S E C T I O XXXV.

De Platone & Lysia.

SEd, ut ad Platonem & Lysiam revertamur, est & alia quædam inter eos, uti dixi, differentia. Non enim magnitudine tantum, verum etiam numero virtutum longe Platone inferior est Lysias: &, quod amplius est, pluribus vitiis abundat, quam virtutibus deficit. Quidnam igitur spectasse divinos illos scriptores dicemus; aut quid secutos summum granditatis in dicendo fastigium affectasse, accurata hac in omnibus sprete diligentia? Ut multa alia omittam, hoc eos præcipue intuitos existimo: Naturam non humile nos quoddam, aut contemptum animal reputasse; verum quum in hanc vitam & in hunc universum terrarum orbem, ceu in amplissimum quoddam nos mitteret amphitheatrum, (in quo partim eorum quæ hic gererentur futuri essemus spectatores, partim actores ipsi, magnoque animo de laudè dimicaturi) invictum una simul & inexsuperabile mentibus nostris omnis magnæ rei, & humanam conditionem excedentis, adeoque diviniore, ingeneravisse desiderium. Atque hinc fieri, ut humanæ mentis contemplationi & conjectui ne totus quidem orbis sufficiat; sed ipsos sæpenumero ambientis omnia cœli terminos immensa animi agitatione transcendat: quare si
quis

quis undequaque vitam hanc omnem consideraverit, & quantum quod grande est & excellens in cunctis rebus pulchro nitidoque prævaleat, intelliget è vestigio, cui nos rei nati sumus. Itaque instinctu illo ducti naturæ non exiles miramur rivulos, quamvis puro pellucidiores vitro & humanis magis apti sint usibus: verum ad conspectum vel Danubii vel Rheni resistimus attoniti; maxime omnium autem ad ipsius intuitum Oceani. Ad eundem modum non igniculum aut flammulam, cujusmodi nobis in focis quotidie accendi solet, quamvis puro illibatoque diu niteat splendore, ita admiramur atque stupemus, sicut illa duo fulgentia suspicere solemus cœli lumina, tametsi hæc obscurentur nonnunquam & deficient: immo & longe infra Ætnæ montis craterum sunt admirationem, cum ejus montis fauces ingentia ex imo fundo saxa atque totos adeo scopulos, & ardentia nonnunquam sulphuris ac liquidi ignis flumina eructant. Quapropter de his omnibus illud mihi statuendum videtur: Parabile & obvium censerî quidquid homini utile est, atque etiam necessarium; contra ea illud admirabile videri, quod præ cæteris insigne, & præter opinionem expectationemque grande est atque magnificum.



S E C T I O XXXVI.

De carente vitio oratione, & Sublimitate [in oratione vitiis non carente.]

ERgo igitur de hujuscemodi viris, quorum tam excellens in scribendo est Sublimitas, (quam neque hujus quidem apud illos ratio ab utilitate atque commodo separata est) ita colligendum & pronunciandum est: Licet ab inculcata & exacta perfectione longe absint, mortale nihilominus illos fastigium omnino excedere; & Cæteras quidem virtutes hominem resipere, Sublimitatem vero hos, qui illa utantur, ad divinæ mentis altitudinem quamproxime attollere; ac tandem, Quicquid delicti expers fuerit culpam quidem vitare, verum illud quod grande est atque amplum concitare admirationem. Estne, *mi Terentiane*, quod ad hæc addi possit amplius? est sane: videlicet, Unumquemque horum scriptorum cuncta peccata sua una sæpe Sublimitate, uniusque sententiæ magnificentia redimere: atque illud, quod præcipuum maxime, adjungo; Etiam si quis universa Homeri, vel Demosthenis, vel Platonis, seu cujusvis alterius ejusdem granditatis scriptoris, delicta in unum contulerit, minimam ea, immo ne millesimam quidem horum adæquatura partem, quæ ab divinis illis hominibus præclare & magnifice cogitata & dicta reperiuntur. Qua de causâ
omnis

omnis quoque ætas, omnesque omnis memoriæ mortales, quos livor fascinare nunquam potuit, victricis illis palmæ honorem ac præmium lubentes meritoque concessere: quæ ipsis etiam nunc illibata manet, manebitque, *ni vanus vates sum,*

Flumina dum terris surgent, arborque virescet.

Cæterum scriptori nostro, qui Colossus, si quod in eo vitium insit, Polycleti Doryphoro præitare negat, præter alia multa & hoc respondere in promptu est; *sc.* in arte perfectionem suspici & laudari, at in operibus naturæ magnitudinem. Hominem namque natura oratione, non secus ac ratione, instruxit: unde in statuis quidem humani corporis similitudo exigitur; at in oratione, id quod humanum, uti dixi, fastigium excedit. Præstiterit tamen, (ut hæc nostra disputatio eo, unde profecta fuit, revertatur) quoniam omni omnino vitio carere artis cum maxime fructus est atque decus, Sublimitas autem eximia plerumque existit inæqualis, nec eadem semper intensione elevatur, *præstiterit, inquam,* artem naturæ auxiliatricem adjungere. Ubi namque hæc duæ amice conspiraverint, fieri nequit, quin id ipsum, quod communi opera effecerint, omnibus suis numeris sit absolutissimum. Aque hæc sunt, *Terentiane charissime,* quæ mihi de positis in medio quæstionibus dicenda statuendaque visa sunt necessario: sed ita tamen, uti suo cuique judicio libere frui liceat.

S E C T I O XXXVII.

De comparationibus & imaginibus.

TRanslationibus (revertendum enim in viam) vicinæ sunt comparationes & imagines; hoc uno diversæ, * * * * *

S E C T I O XXXVIII.

De superjectionibus.

* * * * *

* * sed & illæ sæpe periculo proximæ sunt: ut, *Siquidem vos cerebrum in capite, non autem substratum plantis pedum geritis.* Quamobrem diligenter animadvertendum est, quousque quidque exaggerari possit. Sæpe namque evenire solet, ut Superjectio, quum ultra modum attollitur, corrumpatur atque vim suam amittat; non secus ac illa, quæ nimium intenduntur, laxari solent: immo vero nonnunquam evenit, ut nimia exaggeratio auctoribus vertat in contrarium. Quemadmodum Isocrati accidit, qui, præ nimio singula augendi atque amplificandi studio, puerile nescio quid passus est ac plane ineptivit. Est enim illi hoc ejus

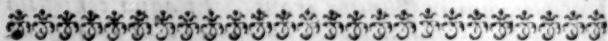
Panegyrici sermonis argumentum ; Atheniensium civitatem beneficiorum in Græcos magnitudine Lacedæmoniis plurimis partibus antecellere. At in ipso statim orationis ingressu hanc ponit sententiam ; *Ad hæc ea vis est orationis, ut hujus ope magna extenuari, parva amplificari, vetusta exponi nove, & nova ac recens facta vetuste explicari possint.* Siccine igitur, inquit aliquis, & tu nobis, Isocrate, de Lacedæmoniis & Atheniensibus omnia immutaturus es ? Etenim ista orationis, sive eloquentiæ, commendatio, quasi præmonitio quædam atque præfatio videri possit, ne quam sibi auditores habere fidem velint. Ergo id ipsum de Superjectionibus quoque dicendum, quod & de figuris supra à nobis dictum est ; eas esse optimas, quæ nullam Superjectionis speciem præ se ferant. Quod evenit, quum ab animo commotiore una cum ipsa diri alicujus casus enarratione profluunt : qualia sunt illa Thucydidis, ubi Atheniensium in Sicilia cladem cædemque describit. *Syracusani vero (inquit) illuc descendentes trucidarunt eos precipue, qui in flumine erant. Et aqua confestim est corrupta : sed quamvis & cæno simul & sanguine esset inquinata, nihilominus tamen bibebatur, & de ea multi inter se digladiabantur.* Ut hic sanguinem luto mistum bibi credibile sit, tantaque cum aviditate ut de eo dimicaretur, ipsa mali facit atrocitas atque magnitudo. Nec dissimilia sunt illa Herodoti de trecentis ad Thermopylas : *Hic illos, & gladiis, qui adhuc supererant, & manibus ac dentibus sese defensantes, barbari sagittis tumulavere.* Quam supra fidem est, ore ac dentibus
con-

80 DION. LONGINUS

contra armatos *pugnare*; atque, *sagittis tumulari*, dices? nihilominus credibilia hæc ut sint, casus ipse facit. Non enim factum ipsum Superjectionis gratia arcessiri; verum contra Superjectio recte ac merito ex ipso facto nasci videtur. Est autem (neque vero me id repetisse piguerit) certa hæc cujuscunque in elocutione audaciæ medela & quædam veluti panacea, quum ab ipsa rerum videtur & perturbationum natura proficisci. Et hinc fit, ut dicta Comica, quâvis ad incredibile prolabantur, probabilia tamen sint, propter ridiculum: ut,

Ager huic erat epistola minor Laconica.

Nam & risus ab animi quadam commotione proficiscitur, verum læta atque hilari propter voluntatem. Superjectio autem sicut ad augendum valet, ita & ad minuendum; utrique enim generi intendere & exaggerare commune: adeoque Dialectismus nil aliud est, quam depressionis & extenuationis amplificatio.



SECTIO XXXIX.

De compositione.

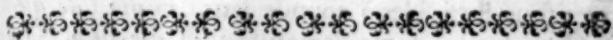
JAm pervenimus, O Terentiane præstantissime, ad eam in oratione Compositionem, quæ pars quinta mihi & ultima *in dividendo* earum partium fuit, quas in initio Sublimitatem constituere dixi;

dixi; de qua tametsi copiose satis, quantum diligenti licuit observatione assequi, duobus a me libris disputatum fuit, tamen illud instituto huic argumento adjiciendum videtur necessario: Harmoniam non modo natura ad persuadendum delectandumque esse accommodatam, sed & ad implendos generoso quodam celsoque spiritu, perturbandosque animos audientium admirabiliter valere. Non sola namque tibia illorum, qui audiunt, animis affectus insinuat, & eos velut extra se raptos in furorem agit; ac numeri adhibens modulum ad hujus illos gressum ac formulam numerose itidem moveri cogit, canticique flexus pari corporis & animi motu sequi: sed & omnes omnino soni, etiam illi, qui cithara sonantur, licet nil per se significant, cum vocum immutationibus tum mutuo concursu & concinentis harmoniæ mixtura, mirifica, ut scis, auditorum mentes voluptate perfundunt. Atqui hujusmodi soni & cantus spurix tantummodo & illegitimæ quædam persuasionis imagines sunt atque simulacra; non autem germani verique, sicuti dixi, humanæ naturæ effectus atque operationes. Quanto igitur magis Collocationem censebimus, quæ orationis homini a natura ingentæ, & non aures tantum sed & ipsum animum aurium nuntio pulsantis, quædam quasi harmonia est, quum ea varias verborum, sententiarum, rerum, elegantix, atque concinnitatis, quæ cuncta a natura nobis insita sunt, formas movet atque excitat; unaque cum varietate ac permissione earum, quæ in oratione insunt, vocum, seu sonorum, dominantes in oratore affectus in auditorum animos

82 DION. LONGINUS

transfert, eosque horum semper facit participes ; quumque verborum structuræ sensuum amplitudinem atque granditatem conjungit & coadunat, *quanto magis, inquam, Collocationem existimabimus* his ipsis simul & mulcere nos, & ad altitudinem, majestatem, Sublimitatem, & quascunque porro in se continet & complectitur virtutes, componere atque conformare : quippe quæ omni undique ex parte animi nostri imperium obtineat, ejusque habenas moderetur ? Verum de rebus tam notis tamque confessis dubitare ac disceptare velle, dementia sit ; siquidem ipse illis rerum usus abunde fidem facit. Sublimis sane videtur, & est revera admirabilis illa Demosthenis sententia, quam ad defensionem plebisciti se auctore facti profert : Τὸ τὸ ψήφισμα ἢ τότε τῇ πόλει πεισάντα κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥστε νέφθ. Veruntamen non minus illa harmoniæ concinnitate, quam ipsius sensus granditate atque magnificentia, sonora est. Tota enim numeris constat Dactylicis ; qui & per se præstantissimi sunt & ad Sublimitatem appositissimi : unde & Heroicum carmen, omnium, quæ novimus, pulcherrimum, constituent. Ut autem hoc perspicue tibi, *mi Terentiane*, liqucat, agedum trajice permutaque verborum ordinem, ut lubet, *dicens*, Τὸ τὸ ψήφισμα ὥστε νέφθ ἐποίησε ἢ τότε κίνδυνον παρελθεῖν, vel recide unicam tantummodo syllabam, *ut sit*, ἐποίησε παρελθεῖν ὥς νέφθ. & statim cognosces quam pulchre cum Sublimitate harmoniæ dignitas conspirer. Illud enim, ὥστε νέφθ, primo pede longo incedit, qui quatuor temporum dimensio-

ne constat: cui si syllabam detraxeris, ut sit, ὡς νέφθ, tota statim sententiæ magnificentia hac veluti imminutione mutilata evanescet. Contra ea, si rursus *inserta* pedem illum *syllaba* extenderis, ut sit, παρελθεῖν ἐποίησεν ὡς περὶ νέφθ, eadem quidem erit sententia, veruntamen non eadem implebit aures sonoritate: siquidem omnis illa contortæ numeris Sublimitatis vehementia, una cum ista temporum ultimorum extensione, remittitur atque elanguescit.



SECTIO XL.

De membrorum compositione.

PRæcipue vero ad orationis Sublimitatem, sicut ad corporum magnitudinem facit membrorum Compositio: quorum singula, quum disjuncta sunt & à corpore divulsa, per se nihil habent dignitatis, conjuncta vero & rite composita atque colligata in absoluti perfectique corporis consurgunt molem. Ita & quæ Grandia sunt in oratione, quum ea ab se invicem dissipantur, una quoque ipsam distrahunt Sublimitatem: at ubi in unum collecta fuerint coactaque corpus, atque insuper harmoniæ vinculo constricta, hoc ipso juncturæ ambitu vocalia evadunt ac sonora. adeo ut in periodis orationis Granditatem velut symbolam quandam esse jure dixeris, a plurium membrorum

84 DION. LONGINUS

coadunatione collatam. Quinetiam permultos tam solutæ quam ligatæ orationis scriptores; quamvis natura minime sublimes fuerint, immo potius Sublimitatis sæpenumero expertes, ad hæc pervulgatis ac de medio sumptis usi sint verbis, nihilque exquisitioris elegantiae præ se ferentibus; sola nihilominus eorundem structura atque coaptatione tantum orationi suæ adseivisse majestatis & Sublimitatis, ut omnem omnino humilitatis suspensionem effugerint, (qualis inter alios quamplurimos Philistus, & in nonnullis Aristophanes atque etiam in plerisque Euripides.) abunde satis, *in illo, de quo agebam, opere, a me demonstratum esse puto. Ut quum, exempli gratia, in Euripide Hercules, postquam suos ipse sagittis confecerat liberos, ita loquitur;*

Plenus malis sum, nec novo est ulli locus;
sententiam, perquam sane plebejis & abjectis concinnatam verbis, ipsa tamen apta verborum constructio Sublimem fecit ac sonoram. Quod si namque orationis structuram mutata verborum dispositione dissolveris statim agnosces; arte magis Euripidem atque verborum compositione, quam sensuum magnificentia excellere. Ad hunc modum effecta sunt ea, quæ Dircen a tauro raptari narrat :

————— *at sicubi*

Huc semet aut illuc vagus converterit,

Querceta, petras, hanc simul circumrotat.

Est certe grandis quidem ille sensus, veruntamen multo evasit elatior, quod in eo non præcipitetur numerus, neque velut volubile pondus impetum

se-

secutus ruat: verum potius firmamina habeant ipsa verba inter se, gradusque ac fulcimenta temporum; quibus insistentia ad stabile Sublimitatis culmen enitantur.

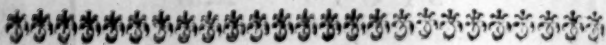
SECTIONO XLI.

Quenam potissimum Sublimitati adversentur?

Contra ea nihil est, quod Sublimitati magis detrahat, quam numerus fractus in oratione atque concitatus: quo de genere Pyrrichii, & Trochæi, item Dichœrei, saltationi prorsus accommodati. Omnis enim istiusmodi numeris instructa oratio statim velut de industria compta & fucata videtur, & argutam potius festivitatem quam suspiciendam aliquam præ se ferre granditatem: quodque sine ulla commutatione in eodem semper genere versetur numerorum, animis audientium absque ulla ipsorum perturbatione velut leviter innatat. Ad hæc, quod omnium in oratione vitiorum pessimum est, sicut in canticis evenire solet, ut, dum moduli dulcedinem attentis animis admirabundi excipiunt auditores, ipsa eos fugiat ac prætervolvet cantici sententia: ita & quadrata illa ac modulata nimis oratio non ipsum pondus ac vim rerum & affectuum auditorum animis insinuat, verum blande suaviterque decurrentis numeri voluptate ita eos capit ac demulcet, ut prævisis sæpe
aut

86 DION. LONGINUS

aut agnitis, quas consequi necesse est, sententiarum clausulis, oratorem præveniant, & velut in chorea quadam ipsius orationis gressum plausibus suis antevertant. Sed & illa similiter altitudine destituta sunt, quæ nimis contracta, & in minutas ac brevissyllabas voces concisa sunt, continuisque veluti clavis incisim & aspere inter se compacta.



SECTIO XLII.

De oratione nimis concisa.

PRæterea Sublimitatis minuendi vim habet cur-
tum admodum dicendi genus & concisum. Mutilatur enim granditas, quum in nimias brevitatæ angustias contrahitur atque coartatur. Non tamen hæc de ejusmodi oratione accipi velim, quæ laudabili brevitate validius contorta & concitata est: verum de illa, quæ plane ab hac diversa, decurtata & claudicans, in minutas sententiolas dissecta est. Abscissa namque oratio sensum impedit atque retardat; quem e contra succincta dirigit atque confirmat. Rursus nec hoc tibi, *Terentiane*, lateri productam longius & quasi immoderatus excurrentem elanguescere, quod vires ejus ac vigor immodica prolixitate relaxetur.

SECTIO



S E C T I O XLIII.

De verborum exilitate, item de amplificatione.

Vix item dici possit, quantum quoque verborum exilitas Sublimitatis dehonestamentum sit. Apud Herodotum igitur [*nam quod dico exemplo ab ipso petito confirmabo*] tempestatis descriptio magnificis ac plane divinis illustratur sententiis; sed verbis aliquot multum infra dignitatem argumenti demissis & abjectis non mediocriter devenustatur: quale forte & hoc, *bulliente vero tempestate*. Quam insigniter vocula illa, *bulliente*, humilitate sua ipsius, quod describitur, periculi magnitudinem convellit, destruitque. Idem alibi, *ventus*, inquit, *fatiscibat*: necnon, *qui naufragio conflictabantur, ingratum exitum habuero*. Hic & illud *fatiscibat* exile verbum est ac pervulgatum: nec hoc *ingratum* ipsius mali magnitudini responderet. In eundem scopulum Theopompus etiam impegit: qui quum Persarum regis expeditionem in Aegyptum eximio splendore & ornatu orationis exposuisset, sordida dein quaedam & abjecta verba admiscendo, hisce universam narrationis illius magnificentiam corrumpit: *Nam qua civitas, ait, aut qua gens in universa fuit Asia, qua non legatos miserit ad regem? Quidque eorum, qua vel terra gignit, vel ars efficit, aut pulchritudine admirabile, aut raritate commendabile, quod non il-*

88 DION. LONGINUS

li dono missum fuerit ? Quanta vis, qua copia sira-
 gula, aliusque pretiosa vestis, purpurea partim, par-
 tim picta, partim candida ? Quam multa taber-
 nacula aurea, cunctis ad usum rebus necessariis in-
 structa ? quam multe vestes tricliniæ, ac lecti
 sumptuosi ? quantum calati auri, argenti que ? quan-
 tum poculorum ; quantum vasorum, quorum pre-
 tium partim inserta gemma, partim docta & ele-
 gans artificis manus intenderat ? Quid ad hæc in-
 finitam armorum vim, cum Græcanicorum tum
 Barbaricorum, commemorem ? quid immensa ju-
 mentorum agmina ? quid electissimorum ad epulas
 animalium numerum innumerum ? quid, quam
 multi illic modii fuerint condimentorum ? quanta
 panariorum, quanta saccorum, quanta volumi-
 num libris, chartis, rebusque aliis, queis vita in-
 diget, differtorum abundantia ? Carnium certe om-
 nis generis sale conditarum ea fuit copia, ut acervi
 earum procul intuentibus collium & aggestorum tu-
 mulorum speciem prebuerint. Ab elatioribus de-
 scendit ad humiliora, contra quam amplificationis
 postulat ratio : & præclaræ omnis illius apparatus
 narrationi admiscens panaria, & condimenta, &
 sacculos, ingratam quandam culinæ legentium a-
 nimis objecit imaginem. Quemadmodum igitur,
 si quis in tanto rerum pretiosissimarum apparatu,
 inter aureos gemmatosque crateras, argentum cæ-
 latum, tentoria, poculaque aurea, utres immisce-
 ret & saccos, indecorum mehercule id prorsus ac
 fœdum visu spectaculum foret ; ita & hæc intem-
 pestive narrationi isti inculcatæ verborum sordes
 dehonestamenta quædam sunt elocutionis, ac tan-
 quam

quam probrosæ notæ orationi inustæ. Potuerat enim summam exponere etiam quos congestos narrat tumulos, atque de cætero apparatu parva facta immutatione ita dicere: *Camelos ac jumentorum multitudinem, cuncta, quæ ad hominum sustentationem atque mensarum faciunt delicias subvectantium*: vel *acervos* appellare omnis generis frumenti, eorum etiam quæ præstantissima sunt ad lautum opsoniorum apparatus & exquisitas epularum delicias, aut, si adeo exacte exponere singula maluisset, & quæcunque alia structorum & cuperdiariorum condimenta excogitari possunt. Non enim in Grandium rerum tractatione ad inquinata & sordida descendendum est; ni plane nos ipsa eo deducat adigatque necessitas: verum argumenti dignitati verborum quoque splendor respondeat oportet, sic ut naturam videamur imitari, quæ in humani corporis fabrica partes illas, quæ honeste nominari non possunt, aspectui oculorum non subjecit, uti nec totius corporeæ molis reliquias; verum, quantum in ipsa fuit, occultavit, &, ut Xenophontis verbis utar, *canales eorum, quam potuit longissime, avertit, ne totius formam & venustatem animalis ingrato ac fædo spectaculo deturparet*. Sed hæc, & quæ id genus alia orationem diminuerent solent atque de fastigio detrahere, singula enumerare & excutere operæ pretium non est. Expositis enim, quæ liberalem & magnificam orationi formam conciliant; contrariis illam vitiis ut plurimum corrumpi ac debilitari, atque omni honore ac dignitate spoliari, abunde ac per se liquet.

S E C T I O XLIV.

Quaestio nobilis: unde ea praestantium ac vere Sublimium scriptorum nunc sit penuria?

CÆterum & illud quod reliquum esse videtur, ut tuo discendi studio & cupiditati morem geram, non gravabor tanquam corollarium huic nostrae de Sublimitate commentatiunculae subnectere, & tibi (Terentiane dilectissime) declarare, quod non ita pridem Philosophus quidam nos quælit, dicens; Mirari satis nequeo una cum aliis multis, quæ fiat, quod hac ætate nostra permulti reperiantur oratores apprime disertæ, ipsiusque, ut ita loquar, Suada promi-condi, & in forensi atque concionali dicendi genere exercitatissimi, acres simul & perspicui, & ad omnem orationis elegantiam & suavitatem quasi facti; at nulli nunc amplius, nisi perquam raro, proveniant & compareant oratores vere Sublimes, & ad summum eloquentiæ culmen e-vekti? Adeo magna, hac tempestate, [velut in effæctis parentium] per universum terrarum orbem grandium in eloquentia ingeniorum sterilitas est. An hercle (inquit) vulgari isti ac trito habenda est fides dicto: Esse scilicet populare regimen veram & genuinam magnorum ingeniorum nutricem; quicum una cuncti ferme vigerint & occiderint, quotquot unquam eloquentiæ tenuere principatum?

Eß

Est enim libertas, inquiunt, ad alendos & augendos erecta mentis spiritus aptissima; & ad prolestanda atque adurgenda mutua contentionis & in affectando eloquentia principatu amulationis studia maximopere accommodata. Huc accedit, quod, ob proposita in reip. administratione industria premia, egregia illa in oratoribus animi dotes assidua usquequaque exercitatione exacuuntur, & quasi extunduntur; adeoque, uti par est, cum ipsis una negotiis eadem excitata libertate clarissime effulgeant. At nos (inquit) contra ea à prima statim pueritia iusta videmur & plena imbuti servitute, cunctis illius moribus ac institutis ab teneris [non, quod ajunt, unguiculis, sed ipsius] animi sensibus modo non tanquam fasciis involuti; sic ut pulcherrimum illum ac fecundissimum eloquentia fontem (libertatem dico) ne primoribus quidem labris degustemus. Unde etiam fit, ut nil nisi magnifici adulatores evadamus. Hanc item causam esse [affirmabat] cur, quum omnes alii etiam in servum cadant vite habitus, nemo tamen unquam servus exsiterit orator. Prorumpere namque illico servilem illum metum, qui, pistrini & pignorum herilium continuo memor, omnem loquendi libertatem diuturna obnoxii silentii consuetudine dediticit:

Dimidium virtutis enim (ut dicit Homerus)
aufert —

Serva dies. —

Quemadmodum igitur audio, (si qua, inquit, huic auditioni fides est) arculas illas ligneas, in quibus nani, quos vulgus Pygmaeos appellat, enutriri solent, non inclusorum modo corporis ob stare incremento,

verum etiam illos ipsos ob circumdatum corpori vinculum contrahere: ita & omnis servitus, etiam si iustissima fuerit, anima velut arcula quadam ac publicus carcer dici merito possit. Hic ego sermonem excipiens, Proclive est, inqueiebam, ô bone, & hominibus perquam familiare, fastidire semper & culpâre præsentiâ. Attamen videsis, ne forte illa universi terrarum orbis pax grandia nobis ingenia corrumpat: seu multo etiam magis, interminum hoc & perpetuum, quod studia nostra cohibet ac refranat, bellum. Adde etiam, si vis, affectus nostros, qui seculi hujus mores tanquam præsidiis insident, eosque per caput & pedes precipitant. Pecunia namque, cujus insatiabili nunc omnes aestuamus siti, & huic succentiuriatus voluptatis amor in servitutem rapit; aut, si ita mavis, ipsam una cum hominibus vitam deprimit ac demergit humanam: nam avaritia quidem animi morbus est pusilli & sordidi; amore autem voluptatis non abjectius quidquam & ab omni animi magnitudine magis alienum. Neque vero satis assequi cogitando valeo, quo pacto homines illi, qui immensas ad-
amant ac depereunt divitias, (si modo hic amor, ac non adoratio potius, & sacer quidam quasi numinis cultus appellandus est) cognata divitiis vitia abarcere queant, quo minus illa simul cum his animum subeant. Sequitur enim nimias & immodicas opes conjuncta, atque pari (ut ajunt) illas passu comitans, profusio, necnon mollities, portas illis urbium & privatarum adium januas, quas semel intraverunt, recludentibus, ibidemque sedem collocant: mox, dato consuescendi atque convalescendi
spatio,

spatio, in hominum animis, ut sapientum fert oratio, nidificant, & post paulo prolifcantia, arrogantiam primum & fastum pariunt atque luxuriam; non adulterinos aut spurios, verum maxime legitimos & germanos ex sese foetus. Hi vero, si quis adolescere illos siverit, violentos brevi & inexorabiles procreant dominos, contumeliam, injuriam, & impudentiam. Hæc enim se invicem consequi necesse est, adeo ut nemo jam hominum erigere & attollere ausit oculos, aut ulla queat ad duraturam ad posteros famam assurgere oratio: quin contra potius illa, quam dici, vite corruptela paulatim undique consummetur & absolvatur; contabescat autem & emarcescat omnis grandis ac elati animi celsitudo, atque adeo neglecta contemnatur ac vilescat; quum scilicet humanum genus partem sui mortalem & inutilem, omissa omni colenda virtutis cura, admiratur ac fovet. Neque enim est ut corruptus iudex de aequo & bono libere & vere pronunciet; verum è diverso illud potius accadat necesse est, ut etiam quæ honesta & iusta sunt captatori munerum nec iusta videantur nec honesta. Ubi autem tota vita nostra, atque adeo omnia nostra studia & conatus avaritiæ in servitutem dantur, objectisque imminent ac inhiant divitiis; ubi illa alienarum mortuorum venaturis, & insidiis occupantur testamentorum; ubi lucra ex re qualibet captata, suæ quisque cupiditatis mancipium, ipsa anima redimimus: quid? num in ea universa vite pestilenti labe integrum adhuc quendam & liberum Sublimium aut ad aternitatem perventurorum scriptorum iudicem, nec ab inexplebili ditescendi cupidita-

94 DION. LONGINUS

te corruptum, videmur inventuri? Num quid igitur hujus forsitan animi hominibus, cujusmodi nos sumus, servitus ipsa aliquanto magis conducibilis est libertate; ne cupiditates nostræ, non secus atque cavea liberata fera, laxatis in proximos emissæ clausiris, universum terra ambitum incendant & inflammant? Ad summum, desidiæ esse inquebam, quæ nunc provenientia ingenia depascit & consumit: quæ, si pauculos exceperis, cuncti laboramus, nihil conantes aut studentes, nisi ut vel gloriolam inde nobis aliquam vel voluptatem comparemus; non autem ut ex eo fructum istiusmodi capiamus, qui vel aliorum excitet emulationem, vel solidam nobis ac perennaturam laudem mereatur. Sed præstiterit hisce diutius non immorari, & ad ea quæ consequuntur progredi. Hæc autem sunt *Perturbationes animi*; de quibus antea seorsim me dicturum pollicitus sum; quod illæ cum in reliquis orationis virtutibus, tum in Sublimitate, non minimam, me iudice, partem sibi vindicent.

D I-

DIONYSII LONGINI FRAGMENTA.

I. Ex Codicibus Manuscriptis.

PROLEGOMENA

in *Hephæstionis* Enchiridion.

1. **A**T seu nova res sit Metrorum observatio, seu veteris Musæ inventum, pulchritudinemque se habebit. Si sit vetus, vetustate ipsa venerabilis: si recens, amabilior futura est, idque Homero iudice;

Quippe illam resonant omnes laudantque Camænam,

Quæ, novitate placens, insuetas fertur ad aures.
Porro Metri pater est non solum Rhythmus, sed & Deus. Ex Rhythmo ortum habuit: Deus sonum ipsum Metri protulit.

2. Rei metricæ tractationem multi multifariam orsi sunt: alii ab litteris, ut Philoxenus; alii à definitione Metri, ut Heliodorus. Nos, auctorem sequuti Hephæstionem, à syllaba ordiemur. Sed pauca primum præfanda sunt.

3. Metri index est sensus audiendi. Unde sic quidam definiunt: *Metrum est pedum apta compositio, quæ sensu audiendi percipitur.* Quod si auris iudicat, vox sane est quæ ornat. Quippe ut vox,
10.

sonum modulatum producendo vel contrahendo, syllabas quasi figurat; ita auditus de iisdem, aure exceptis, iudicat.

4. Hinc fit ut Metra complura velut tacita lateant in pedestri oratione, & vicissim in alia Metra multis modis incidant. Itaque & apud Demosthenem oratorem invenire est occultum versum Heroicum; qui ideo latere potuit, quia pronuntiatio, ad solutam orationem accommodata, auditum simul & verba abripuit. Ait quippe: ΤΟΝ ΓΑΡ ΕΝ ΑΜΦΙΣΣΗ. ΠΟΛΕΜΟΝ, ΔΙ' ΟΝ ΕΙΣ ΕΛΑΤΕΙΑΝ, &c. qui versus est Heroicus. Sed & Ionicum reperias, cum ait, ΠΟΛΛΟΝ ΔΕ ΛΟΓΟΝ ΚΑΙ ΘΟΡΥΒΟΝ ΤΙΓΝΟΜΕΝΟΤ ΠΑΡ' ΥΜΙΝ. Nam in his manifestum se prodit Ionicus à majori, similis huic.

Formosior est Mnasidice mollicula Gyrinno.

Metrorum in se invicem incidentium exempla posthac afferemus.

5. Metrum & Rhythmus hoc differunt, quod Metra syllabis tanquam materia constant, & absque syllaba non possit fieri Metrum: Rhythmus vero & in syllabis & citra syllabas fiat; nempe in eo sono qui pulsatione efficitur. Etenim cum ab ærariis fabris malleos deorsum incuti videmus, simul etiam Rhythmum quendam audimus. Item equorum incessus pro Rhythmo habitus est: necnon micatio digitorum, & apta membrorum conformatio, & chordarum motus, & avium volitantium plausus. At sine dictione, quæ & talis sit & tanta, Metrum consistere non potest. Præterea Metrum à Rhythmo differt, eo quod Metrum tem-

póra

pōra habeat fixa ac definita, longum scilicet & breve, & horum medium, quod commune appellant; quod ipsum quoque omnino & longum & breve est: Rhythmus autem tempora ad libitum producat, sic ut breve tempus longum sæpe efficiat. Rem ita se habere, & illa à se invicem differre, Poëtæ sciunt. Capiamus exempla ex Comœdia in gravem Philosophiam jocante. Aristophanes in Nubibus (imo Socrates ipse ait, licet notante Aristophane) *utrum de Metris, an de Epico versu, an de Rhythmis?* Distinxit ille Metra ab Rhythmis. Itaque in exemplo allato duo hæc observanda; Rhythmus à Metro differre, & veteres Metrorum rationem præceptis comprehensam didicisse.

6. Metrum de multis rebus dicitur. Nam & modum, seu mediocritatem, μέτρον vocamus. Sic aliquis dixit, ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ, *modus optimus*: sive hoc sit Sapientis pronuntiatum, seu Deo dicatum anathema, Apolline ipso certe dignissimum, modorum inventore. Deinde μέτρον, quatenus mensuram significat, de metiente æque ac de menso accipitur. sic & medimnum, & id quod medimnus capit, μέτρον seu mensuram vocamus: & utraque ea res medimnus dici solet. Item ut congius; quod nomen & vasi, certam liquidorum molem capienti, & illi ipsi moli tribuitur: itidem etiam ut cubitus appellatur longum unius cubiti lignum.

7. Pariter & in præsentī instituto, Metri nomen ad multa pertinet. Nam & Metrum dicimus quidquid prosa non est: ut cum ea quæ scripsit Plato,

N

pro:

profam; quæ Homerus, Metra nominamus. Metrum etiam dicitur quæque Metri species; ut cum dico, Metrum Ionicum, Metrum Iambicum, Metrum Trochaicum. Item versus singuli: cum dico; prima Homeri Rhapsodia Metris constat sexcentis. id quod Ulysses Metricus observavit. Jam verò & pedum duorum conjugationem, Metrum vocant, cum Trimetrum dicunt Iambum illum, qui constat senis pedibus. Ipsum tempus μέτρων vocamus; quod quidam Rhythmici scriptores σήμερον *notam* appellant. Id ita esse exemplo confirmabimus, quod alii Orpheo, alii Pythiæ acceptum referunt. Etenim cum hæc, vel ille, de Epico versu sic loquatur,

Tramite eunt recto Metra bis duodena, pedes sex,
patet rem esse ita ut diximus. Metrum denique hic, ut supra, utrumque est, & metiens & mensum. Nam & opus mensum seu modulatum (ipsum dico Poëma) μέτρων vocatur, & singulæ partes metientes eandem appellationem sortitæ sunt. Tempus videlicet syllabam, pedem syllaba, pes metricam conjugationem, hæc versum, hic Poëma efficit; ut merito singula appellentur μέτρα, *moduli*.

8. Factum est Metri nomen ex verbo μέρω, quod est *divido*: unde illud Poëtæ,

Ἴσον ἐμοὶ βασιλῆε, καὶ ἡμῖν μέρεο τιμῆς.

Jure pari imperita, necumque hunc divide honorem.

atque ut ex σῆω fit σῆεσθαι, ex δέρω δέρεσθαι, ex φέρω φέρτερον, ita ex μέρω μέτερον. Metrum igitur, si etymologiam spectemus, nomen est partitionis.

9. De

9. De definitionibus Metri nunc agere haud necesse est. Ipse enim Hephæstion reprehendit Heliodorum, qui apud novitios de ea re agat: cum ii qui rudes sunt, & rem metricam nondum attigerunt, non possint Metri definitionem intelligere.

10. Liber inscribitur ΕΤΧΕΙΡΙΔΙΟΝ, *pugillare*, non, ut quidam opinati sunt, eo quod lectoris animum velut pugionem acuat; sed quia per eum habeat quisque ἐν χερσίν, *in manibus*, præceptionum metricarum singula capita. Id ita esse hinc constat, quod Heliodorus initio Enchiridii ait: *Hic liber in usum eorum scriptus est, qui rei metricæ præcipua capita habere in manibus velint.*

11. Hephæstion, ut jam diximus, ab syllaba illud incoëpit, eo quod Metri materia sit syllaba, sine qua nec Metrum potest consistere. Id autem quod efficit, prius est eo quod efficitur, adeoque illic incipiendum. Caterum, non ab genere incoëpit, sed à specie. Differunt genus & species, quatenus genus quidem est res primaria, quæ in species dividi potest: species autem est id in quod genus dividitur. Sic animal est genus, cuius species sunt homo, equus, & reliqua. Eadem ratione & syllaba genus est: species vero ejus sunt brevis, longa, & ea quæ communis dicitur. Itaque huic Scriptori initium ab genere facere haud visum est, quod ea quæstio esset mere technica; nec aut syllabam definiri, aut ejus etymologiam afferri, ad Metra ipsa quicquam conferret. Tamen ille eo nomine à Technicis reprehensus est.

12. Definitio

13, Præterea syllaba hinc nomen habuit, quod literas plures in se una comprehendat, quæ sub unico sono percipi possint: nisi quis loquatur de iis syllabis quæ litera una constant. Sed hæc quidem Technicis disquirenda relinquamus.

14. In re metrica illud tenendum, omnes breves inter se esse æquales: item omnes longas. Universæ quippe constant temporibus, longæ duobus, breves uno. Hinc fit ut in Dactylo quatuor, in Pyrrhichio duo tempora esse statuamus; nec dictionis aut syllabæ Poeticæ literas curiosius investigantes, nec ex earum numero, sed ex numeri potestate, tempora æstimantes.

II. E Cod. MS.

Incipiendum autem à brevi syllaba. Sic vero eam definit Hephæstion: *Syllaba ea brevis est, quæ habet vocalem brevem vel correptam, non in fine dictionis; & ita quidem ut eam inter & sequentis syllabæ vocalem non intersint consonantes plures una simplice, sed aut una tantum, aut nulla.*

Omnino sane laudanda definitio, utpote omnia habens quæ oportet habere legitimam definitionem. Nempe Philosophis definitio ea esse statuitur, quæ nihil extra rem definitam complectitur, quæ nihil omittit rei definitæ, quæ cum rei summa recipiatur; si videlicet definitio ipsa, & illud quod definitur, alterum alterius definitio sint, ut in hoc exemplo: Homo est animal rationale, mortale, intelligentiæ capax. Si quod igitur animal rationale est, & mortale, idemque intelligentiæ & sci-

scientiæ capax, homo illud prorsus est. Item sonus est aër percussus. Si qua resigitur aër est percussus, ea utique est sonus. Eodem modo nos in proposita definitione videamus id quod reciprocat. si qua est vocalis brevis, nec ea in fine dictionis posita, quæ non habeat post se plures una consonantes, ea utique est brevis syllaba. *Nec in fine*, inquit, *ditionis posita*; nempe ob eam quæ communis dicitur [Vocalis brevis, si partem orationis integram concludat, incidit in naturam vocalium communium. Ea ratione brevis syllaba in fine dictionis posita, aliquando longa habita est, ut apud Poëtam, τὰ πρὸ καλὰ πρὸς. Ita & syllaba πρὸς brevis per se est: sed longæ locum obtinet ubi Homerus ait, πρὸς οἶκον Πηληϊῆος, quoniam ibi pedem oportet esse spondeum.] Illud autem, *si non intersint plures una consonantes*, additum est definitioni, propter eam vocalem quæ positione fit longa. Nam si contigerit, ut vocali, seu brevi, seu correptæ, postpositæ sint duæ consonantes, id syllabam longam efficiet. Sic vocalis Epsilon, syllaba est brevis. At si duæ consonantes postpositæ sint, ut in voce ἑκτὼρ, id syllabam longam faciet. Idcirco auctor definitionis addidit, non oportere subsequi duas consonantes, sed vel unam simplicem, vel nullam. Nam & duplex, si accesserit, syllabam productura est, ut in ἄλφω ἰλῶν.

III. E Cod. MS.

Metrum, seu Poësis, a Deo primum venit, qui & cœlestia & terrestria concinne, & quasi modulate disposuit. Rebus quippe cum cœlestibus tum terrestribus inest quædam harmonia. Ecquomodo autem universum hoc, nisi certo ordine & rhythmo quodam digestum fuisset, aliter unquam constitisset? Enimvero organa ipsa & instrumenta, quæ manu hominum fiunt, modulo omnia seu mensura constant. Quæ si ipsa modum & numerum habent, multo magis oratio habeat oportet, utpote quæ omnia in se complectitur. Nempe & pedestri sermoni sua est harmonia: idque ex eo liquet, quod duorum hominum unius quidem sermo numerosior est; alterius vero non item. Sed harmonia sane magis competit Poëtice orationi, quæ plurimis & affectibus utitur, & dictionibus, & fabulis quoque, & figmentis, per quæ efficitur & existit harmonia. Idcirco Antiqui suos libros stricta potius quam soluta oratione condebant. Metro certe insita inest harmonia: hæc vero Musica est. Musicæ autem quanta sit gloria, nemo ignorat. Quamobrem & Metrum res est eximia; quippe quod Musicæ subest; *cujus nos, ut Homerus loquitur, solam famam audivimus, nec quicquam præterea scimus.*

IV.

IV. Ex Porphyrio de vita Plotini, p. 13.
Edit. Basil.

QUum permulti memoria nostra exstiterint, Marcelle, Philosophi, præsertim autem primis pueritiæ nostræ temporibus; (nam nunc quidem, dici vix potest, quanta sit eorum penuria) tum vero non pauci ex his, quum jam adolescentuli essemus, tuendis Philosophiæ placitis inclaruerunt: (quorum quidem omnium notitiam frequens mihi per loca plurima ab ipsa statim pueritia cum parentibus instituta peregrinatio contulit; quin & cum aliquammultis ex hisce qui tum superstites erant, dum varias gentes & populos obeundo perlustro, familiarius vivendi facultas fuit) quorum nonnulli placita sua scriptis tradiderunt, ut sic & posteri doctrina ipsorum fruerentur; alii vero sufficere sibi existimarunt, si sectatores tantum suos ad illorum captum & cognitionem perducerent. De priore genere Platonici fuere Philosophi, Euclides, Democritus, & Proclinus, qui in Troade vitam suam traduxit; nec non, qui nunc Romæ degunt, Plotinus, hujusque familiaris Gentilianus Amelius. At ex Stoicis fuere Themistocles & Phæbion; quique nuper admodum floruerunt, Annius & Medius. E Peripateticis autem Heliodorus Alexandrinus. Secundi generis Platonici fuerunt Ammonius & Origenes; quorum ego diu auditor fui, quippe qui inter æquales omni omnium rerum scientia altissime excellere: tum & qui in schola Athenis succedere, Diodotus & Eubulus. Licet enim ex hisce nonnulli quædam
 com-

commentati sint, ut Origenes, qui DE DAMONIBUS scripsit; & Eubulus, qui IN PHILEBUM ET GORGIAM commentarium edidit, atque Aristoteli CONTRA PLATONIS REMPUBLICAM respondit: non illa tanti sunt, ut eas propter inter illos referri mereantur, qui dedita opera literis Philosophiæ dogmata explicuerunt; quum hæc ipsis opuscula velut parerga seu fortuita fuerint, nullo certo ac serio scribendi consilio suscepta atque elaborata. Ex Stoicis porro Herminius & Lyſimachus; quique Athenis vivendi tempora tranſegerunt, Athenæus & Muſonius. Inter Peripateticos celebres exſtiterunt Ammonius & Ptolemæus, ſuæ uterque memoriæ Philoſophorum longe eruditiffimi; præſertim vero Ammonius. Neque enim quiſquam eſt, qui, quod ad diſfuſam elegantiorum literarum & omnis ſcientiæ notitiā, cum eo comparari queat. Nil tamen, quod ad Philoſophicarum quæſtionum enodationem pertineret, ſcripſere: ſed poëmata tantummodo nonnulla, & quaſdam Demonstrativi generis orationes; quæ quidem, invitis ipsis ac nolentibus, etiam nunc ſuperſeſſe exiſtimo. Neque enim viros illos, ut ſcriptis hiſce, neglectis majoris momenti ac dignioris curæ ingenii ſui atque ſententiæ monumentis, in poſteritatis memoriā pervenirent, vel ſomniaſſe unquam crediderim. Rurſus ex eorum numero, qui quid commentati ſunt, quidam nil niſi collectanea aliqua, aut ex aliis deſcripta vetuſtioribus, in medium protulere; quemadmodum Euclides fecit, nec non Democritus, atque item Proclinus: alii vero, minutas quaſdam veterum doctri-næ particulas ad in-

interpretandum sibi diligentes, secundum eosdem, atque illi, locos tractationes suas instituerunt; quo ex numero Annii ac Medii sunt, nec non & Phœbion; atque hic quidem elocutionis elegantia potius, quam rerum ac sententiarum pondere, innotescere studuit. Iisdem & Heliodorum licet adjungamus: nam neque hic quidquam novi & veteribus indicti ad distinctam Philosophiæ dogmatum explicationem de suo contulit. At qui cum problematum quæ tractarunt numero scribendi studium & diligentiam ostenderunt, & singulari quadam contemplandi ratione usi sunt, Plotinus & Gentilianus Amelius fuerunt: quorum ille principia Pythagorica & Platonica multo, ut videtur, quam quisquam priorum, dilucidius explanavit; (non enim vel Numenius, aut Cronius, aut Moderatus, aut Thrasyllus, quod accuratam ejusdem argumenti explicationem attinet, cum Plotino componendi) Amelius autem hujus vestigia dum sibi legenda & presso sequenda pede proponit, eadem quidem habet & exponit dogmata, verum prolixior multo in illorum tractatione, latioreque usus interpretationis ambitu, in contrariam Plotino tractandi formam deflectere videtur. Et hi quidem soli sunt, quorum scripta cura nostra & cognitione digna existimem. Nam reliquos quare quis attingere operæ pretium putet, ac non ad ipsos potius recurrendum sibi fontes censeat, unde illi sua omnia deprompsere, causæ nil quicquam video: præsertim cum nihil omnino de suo addiderint; & non modo rerum capita non attigerint, sed ne argumentationum quidem, collectionisve eorum,

O

quæ

quæ plures de eadem re dixerunt senseruntve, multo minus optima quæque deligendi & dijudicandi curam ullam gesserint. Ego vero & in aliis hoc ipsum scriptis jammodo plus semel præstiti; sicut & Gentilianum, DE JUSTITIA QUÆ APUD PLATONEM EST, confutavi; tum vero Plotini DE IDEIS commentarium diligentius expendi atque examinavi. Adhæc communem nostrum omnium amicū Regem illum Tyrium, qui & ipse non pauca ad exemplum & imitationem Plotini commentatus est, (quum, illius rationem atque disciplinam nostræ præferens, multo illum meliorem de Ideis sententiam, quam quæ nobis probaretur, amplecti, edito in vulgus scripto demonstrare in animum induxisset) mediocriter responsione mea confutatum non adeo rectæ redarguisse mihi videor Recantationis; præterea non paucas opusculis hisce meis illorum virorum sententias convellisse: sicut & in longiuscula, atque ad commentarii magnitudinem accedente, *adversus Amelium Epistola*, ad ea, quæ ille mihi Roma per epistolam scripserat, respondi; cujus Epistolæ inscriptio erat DE PLOTINI PHILOSOPHANDI RATIONE. Ego vero, communi tantummodo inscriptione contentus, simpliciter opusculum hoc meum EPISTOLAM ADVERSUS AMELIUM indigitavi.

V. Ex Porphyrio in vita Plotini, p. 12.

Edit. Basil.

AC tu quidem, ubi commodum erit, libros illos mittes: quin potius ipse adfer. Non enim

nim rogare te sæpius desinam, ut hoc ad nos iter omni alteri anteponas: etiamsi nulla alia de causa (quid enim adventu ad nos tuo eruditæ apud me lucraturum te speres elegantia?) certe vel ob veterem nostram consuetudinem, vel ob aëris, quo hic fruimur, temperiem, apprime ad corpusculi tui imbecillitatem, qua te affici scribis, in integrum restituendam conducibilem. Quod si quid aliud putes, à me nihil novi hic expectes, imo nec veterum quidem quidquam scriptorum quæ periisse dicis. Tanta namque hic loci scribarum est inopia, ut toto hoc tempore vix, ita me dii ament, librarium nancisci potuerim, qui mihi Plotini quæ deerant colligenti describeret; quem ego ab consueto opere abductum huic uni curæ intentum esse jussi. Cuncta vero jam, ni fallor, scripta ejus comparavi, atque etiam illa quæ mihi recens submitisti. Attamen imperfecta ea sunt, quæ nactus sum: non enim mediocriter in his à librariis peccatum. Quamquam sodalem ego nostrum Amelium scribarum errores emendaturum fuisse existimaveram: sed alia illi potiora fuisse video, quam ut huic sese curæ dederet. Quare vix est ut iis uti possim, tametsi percupidus illa DE ANIMA & DE ENTE accuratius considerandi. nam & hæc vitiolissime descripta sunt. Ergo rem mihi longe omnium gratissimam feceris, si mihi quam emendatissime descripta transmiseris: solum ut mea cum tuis exemplaria conferam, atque illa ad te quamprimum remittam. Attamen repeto id, quod superius dixi. Mittas nolim, verum ipse potius huc illa afferas; tum & si quæ forte alia Amelii fugere di-

diligentiam : nam cuncta, quæ ille attulit, summo studio exquisita possideo. Quidni enim viri illius Commentationes omni veneratione & honore dignas avidissime mihi conquiram ? Hoc autem & præsentī tibi, & cum longe abesses, vel cum Tyri commorarerē, semper scilicet significavi, argumentis me plerisque Plotini minus affici : verum cum scribendi characterem ac stylum, tum & sententiarum hujus viri densitatem, ac vere Philosophicam quæstionum tractationem immane quantum suspicere atque admirari ; quin & ab omnibus iis, qui in rerum momenta ac veritatem inquirunt, libros illius in præstantissimorum scriptorum numerum jure ac merito referendos esse audacter pronuncio.

VI. Ex Eusebii Præparatione Evangelica, lib. 15. p. 822. *Edit. Paris.*

UT autem rem paucis expediam, longe mihi illi omnes à vera rationis via recessisse videntur, quicumque animam corpus esse statuere. Quo pacto namque, non absurde, naturam ejus alicui ex elementis similem esse statui potest ? aut quæ quis illam ratione ac modo ad concretiones & mixtiones referet ? quæ cum variis fiant modis, innumeras corporum species producere solent : in quibus, etsi non continenter & è proximo, certe non ita remote elementorum existentiae causam, primorumque ad secunda tertiaque concursum ac principalia initia animadvertere liceat. At in his, quæ ad animam pertinent, ne vestigium quidem originis, aut vel minimum principii indicium in corporibus

FRAGMENTA. 109

ribus reperiās : etiā si quis, ad Epicuri & Chryssippi exemplum, omnem omni ope atque studio movere lapidem voluerit, omnemque eruere atque exquirere corporis potentiam, unde animæ functionum originem ac fontem arceſſas. Quid enim spiritus illa tenuitas ad viſiones & ratiocinationes conferre quæſo poſſit ? aut unde atomorum poſitus ac figuræ tantam præ cæteris vim atque mutandi potestatem habeant, ut, quum in alterius conformationem corporis inter ſe variantur, prudentiam progignant ? Atqui ego quidem ita exiſtimo, ſiquis vel ipſius Vulcani tripodes & ancillæ poſſideat, (de quibus Homerus fabulatur, ſuapte illos ad Deorum miniſteria accurrere, hæc vero laboranti hero ſuo operam ac manus commodare, neque ullis, quæ vivis adſunt, copiis atque facultatibus fuiſſe deſtitutas) nihil hæc ei profutura, nedum ut fortuito minutiffimorum corpusculorum adjuvetur concuſſu : non ſecus ac ſi quis ex illis, quæ litora obſident, arenis præclari aliquid ad ſentiendi facultatem producere conetur. Neque ſane immerito Zenoni quis atque Cleanthi ſuccenſeat, quod tam contumelioſe uterque de anima ſenſerint ; nihil illam aliud niſi corporis eſſe exhalationem ſtatuentes. Quid enim (Dī boni !) exhalationi omnino cum anima commune eſt ? aut, qui fieri poſteſt, ut, cum vaporī & noſtram & cæterorum omnium animantium eſſentiam ſimilem eſſe cenſent, vel viſiones & rerum omnium tenacem conſtantemque memoriam, vel earum rerum appetitiones atque voluntates quæ ad intellectum faciunt, tueri queant atque defendere ? Ergone &

Deos,

101 DION. LONGINI

Deos, atque ipsum illum qui cuncta tam terrestria quam cœlestia pervadit, summum Jovem, ad exhalationes & fumos & cœtera id genus deliria referent? Nec Poëtas saltem reverebimur, qui, quamvis accurata Deûm notitia caruerint, partim tamen è communi hominum sensu, partim ex afflatu Musarum, qui divino illos spiritu ad hujusmodi solet excitare effata, honestiora de nostris dixerunt animabus; neque exhalationes eas esse, aut vapores, aut spiritus, nugasque similes.

VII. Ex Anonymi Comment. in Hermogenem,

QUæ *Schemata Sententiarum* appellari solent, veluti, *Prævia correctio*, *Correctio*, *Præteritio*, *Ironia*, *Morum effictio*, ea parum idoneam mihi videntur sortita esse appellationem; quum potiori jure sint *Sententiæ* & *Enthymemata*, *Argumenta à probabili* & *Probationum genera*. Quædam enim ex iis, ut *Correctio* & *Prævia correctio*, habent *Proœmiorum* vim: *Præteritio* autem in eo versatur, ut quid sit fide dignum ostendat; & probationum ab affectibus & moribus ductarum partes eas complectitur, quæ *Pronunciationi* maxime conveniunt.

F I N I S.